

JENNI VÄLINIEMI-LAURSON & FARIS ALSUHAIL

UUTEEN KOTIIN LÄHELTÄ

Paikallisuus asunnonvaihdossa
Helsingin uusilla asuinalueilla

10

TUTKIMUSKATSAUKSIA 2016

Helsingin kaupunki
Tietokeskus

**TIEDUSTELUT
FÖRFRÅGNINGAR
INQUIRIES**

Faris Alshail, p. – tel. 09 310 36372
Jenni Väliniemi-Laurson
etunimi.sukunimi@hel.fi

**JULKAISIJA
UTGIVARE
PUBLISHER**

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

**OSOITE
ADRESS
ADDRESS**

PL 5500, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarekatu 18–20 A)
PB 5500, 00099 Helsingfors stad
(Broholmsgatan 18–20 A)
P.O.Box 5500, FI-00099 City of Helsinki
Finland (Siltasaarekatu 18–20 A)

**PUHELIN
TELEFON
TELEPHONE**

09 310 1612

**INTERNET
WWW.HEL.FI/TIETOKESKUS/**

**TILAUKSET, JAKELU
BESTÄLLNINGAR, DISTRIBUTION
ORDERS, DISTRIBUTION**

p. – tel. 09 310 36293
tietokeskus.tilaukset@hel.fi

**TIETOKESKUKSEN KIRJASTO
FAKTACENTRALENS BIBLIOTEK
CITY OF HELSINKI URBAN FACTS LIBRARY**

Siltasaarekatu 18-20 A
Broholmsgatan 18-20 A
p. - tel. 358 9 0 36377
tietokeskus.kirjasto@hel.fi

Helsingin kaupungin tietokeskus
Helsingfors stads faktacentral
City of Helsinki Urban Facts

UUTEEN KOTIIN LÄHELTÄ

Paikallisuus asunnonvaihdossa
Helsingin uusilla asuinalueilla

JENNI VÄLINIEMI-LAURSON & FARIS ALSUHAIL

TUTKIMUSKATSAUKSIA
FORSKNINGSRAPPORTER
STUDY REPORTS

2016:10

KÄÄNNÖKSET

ÖVERSÄTTNING

TRANSLATIONS

s. 6-7 Faris Alshail

s. 64-66 Magnus Gräsbeck

TAITTO JA KUVIOT

OMBRYTTNING OCH FIGURER

GENERAL LAYOUT AND GRAPHS

Lotta Haglund

KARTAT

KARTOR

MAPS

Faris Alshail

KANSI

PÄRM

COVER

Tarja Sundström-Alku

VALOKUVAT

FOTON

PHOTOS

Helsingin kaupungin aineistopankki

Kansikuva - Pärm bild - Cover picture:

Mika Lappalainen, Kimmo Brandt, Antti Pulkkinen,

Tero Pajukalio, Suomen Ilmakuva Oy

PAINO

TRYCKERI

PRINT

Edita Prima Oy, Helsinki 2016

PAINETTU

ISSN 1455-7266

ISBN 978-952-331-189-3

VERKOSSA

ISSN 1796-7236

ISBN 978-952-331-190-9

SISÄLLYS

Esipuhe	5
Förord	6
Preface	7
1. Johdanto	9
2. Tutkimuksen tavoite	10
3. Aineisto ja menetelmät	12
4. Muuttoliikkeen syitä, selittäjiä ja seurauksia	14
5. Kaupunkien sisäisen muuttoliikkeen taustaa ja Helsingin muuttojen tunnuspiirteitä	16
6. Uusien alueiden muuttajat ja muuttojen paikallisuus	17
Kalasatama	18
Mistä Kalasatamaan muutetaan?	19
Kuka Kalasatamaan muuttaa?	21
Jätkäsaari	23
Mistä Jätkäsaareen muutetaan?.....	24
Kuka Jätkäsaareen muuttaa?.....	26
Konepajan alue.....	28
Mistä Konepajan alueelle muutetaan?.....	28
Kuka Konepajan alueelle muuttaa?.....	31
7. Aiemmin rakentuneiden alueiden tulomuuttorakenne ja muutos	33
Latokartano	34
Mistä Latokartanoon muutetaan?	35
Kuka Latokartanoon muuttaa?.....	38
Aurinkolahti	40
Mistä Aurinkolahteen muutetaan?	42
Kuka Aurinkolahteen muuttaa?	44
Arabianranta.....	46
Mistä Arabianrantaan muutetaan?.....	47
Kuka Arabianrantaan muuttaa?	50
8. Päätulokset ja pohdintaa	52
Uusien asuinalueiden muuttajat tulevat läheltä	54
Vanhemmille asuinalueille hakeudutaan kauempaa.....	56
Rakennuskanta ja mielikuvat ohjaavat muutttoa uusille alueille?.....	58
Vanhemmat asuinalueet houkuttelevat myös lapsiperheitä.....	58

9. Yhteenveto	60
Tiivistelmä	62
Sammanfattning	64
Conclusions	66
Lähteet	68

ESIPUHE

Helsingin väestö kasvaa tulevina vuosikymmeninä voimakkaasti. Uusimman väestöennusteen mukaan helsinkiläisten määrän ennustetaan ylittävän 700 000 asukkaan rajapyykin vuoteen 2028 mennessä ja kasvavan 760 000–870 000 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä, kasvunopeudesta riippuen. Kasvava väestö tarvitsee asuntoja. Helsingissä onkin viime vuosina ollut käynnissä useita asuntorakentamiskohteita, joiden kokoluokka vaihtelee kokonaisten uusien kaupunginosien aluerakentamisesta aina pienempiin kortteleita täydentäviin täydennysrakentamiskohteisiin. Tänä syksynä hyväksytyn Helsingin uuden yleiskaavan suunnitelmassa täydennysrakentamisen merkitys kaupungin tulevan kasvun mahdollistajana korostuu entisestään. Kaupunki siis kasvaa ja tiivistyy merkittävästi tulevien vuosikymmenten aikana.

Uusien asuinalueiden suunnittelun tueksi tarvitaan tietoa alueiden vetovoimaisuudesta ja niiden kyvystä houkuttaa uusia asukkaita. Yksi tapa lähestyä tätä kysymystä on tarkastella alueille kohdentuvia muuttovirtoja. Tässä tutkimuskatsauksessa tarkastellaan, ketkä muuttavat Helsingin uusille asuinalueille ja kuinka paikallista heidän asunnonvaihtonsa on. Tutkimusalueiksi on valittu Jätkäsaaren ja Kalasataman uudet aluerakentamiskohteet sekä täydennysrakennuskohteeksi luokiteltava Konepajan alue Vallilassa. Näiden kolmen alueen muuttovirtojen rakennetta verrataan kolmen uudehkon mutta jo miltei valmiiksi rakentuneen alueen – Arabianrannan, Aurinkolahden ja Latokartanon – muuttorakentemisiin. Keskeisenä kysymyksenä on selvittää, muuttuvatko muuttovirtojen rakenteet alueiden rakentuessa valmiiksi ja erityisesti, muuttuuko se, kuinka läheltä alueille muutetaan. Lisäksi tarkastellaan muuttajien taustatietoja iän-, kielen- ja koulutuksen suhteen.

Tulokset osoittavat, että iso osa uusien alueiden tulomuutosta tulee läheisiltä asuinalueilta. Uudet asuinalueet näyttävät siis tarjoavan houkuttelevia vaihtoehtoja erityisesti lähitöllä jo entuudestaan asuville, asunnon vaihdosta haaveileville perheille. Uusille alueille muutoissa korostuvat suhteellisen nuoret ikäluokat (18–29-vuotiaat) sekä lapsiperhe-elämänvaiheeseen tyypillisesti sijoittuvat 30–39-vuotiaat. Hieman vanhemmilla, jo valmiiksi rakentuneilla tai miltei valmiilla, asuinalueilla lähialueilta muuttojen merkitys hieman laskee. Kaikille tutkimuksen kohdealueille muuttaneista valtaosa on kuitenkin muuttanut Helsingin sisäältä.

Helsingissä marraskuussa 2016

Katja Vilkama
tutkimuspäällikkö
Helsingin kaupungin tietokeskus

FÖRORD

Befolkningen i Helsingfors kommer att öka starkt under de kommande årtiondena. Enligt den senaste befolkningsprognosen kommer antalet helsingforsare att överstiga 700 000 innan 2028. Invånarantalet beräknas öka till 760 000–870 000 invånare innan 2050 beroende på tillväxthastigheten. Befolkningsstillväxten medför ett behov för nya bostäder. Under de senaste åren har flera bostadsbyggnadsprojekt varit på gång, vilkas storlek varierar från byggandet av helt nya stadsdelar till mindre projekt, som gäller tillbyggandet av bostadskvarter. Tillbyggnad som en möjliggörare för stadens kommande tillväxt betonas mer än förut i Helsingfors stads generalplan som godkändes i höst. Således kommer Helsingfors att växa och bli allt tätare under de kommande årtiondena.

För att planera nya bostadsområden behövs det information om områdenas attraktivitet och deras förmåga att locka nya invånare. Att studera migrationsflöden till bostadsområden är ett sätt att undersöka frågan. Denna undersökning analyserar människor som flyttar in till nya bostadsområden samt hur lokala deras bostadsbyten är. Som forskningsområden valdes byggprojekten i Busholmen, Fiskehamnen och Maskinverkstadens område i Vallgård. Den sistnämnda klassificeras som ett tillbyggnadsprojekt. Migrationsflödenas struktur i de här tre nya områdena jämförs med inflyttningsstrukturen av nyligen färdigbyggda områden och ännu ofullbordade lite äldre bostadsområden, nämligen Arabiastranden, Solvik och Ladugården. En central fråga är att ta reda på om migrationsflödenas struktur ändrar sig och ifall inflyttningsdistansen ökar eller minskar när bostadsområden blir färdiga. Dessutom analyserades i korthet flyttarnas ålder, modersmål och utbildningsgrad.

Resultaten påvisar att en stor del av inflyttningen till de nya bostadsområdena kommer från närstående områden. De nya områdena verkar bjuda attraktiva möjligheter speciellt för familjer som från förut bor nära nya områden och som drömmer om att byta bostad. Människor, som hör till de relativt unga åldersklasserna (18–29 år gamla) eller som ofta brukar skaffa barn (30–39 år gamla), framhävs i inflyttningsstrukturen till de nya bostadsområdena. I nyligen färdigbyggda områden och ännu ofullbordade lite äldre bostadsområden minskar betydelsen av inflyttningen från närstående områden. Största delen av inflyttarna till alla studieområdena kom från Helsingfors.

I Helsingfors november 2016

Katja Vilkama
forskningschef
Helsingfors stads faktacentral

PREFACE

The population of Helsinki will experience a strong growth over the following decades. The latest population projection predicts the population to surpass the milestone of 700,000 residents by 2028. By 2050, the number of residents in Helsinki will have landed between 760,000–870,000, depending on the population growth speed. The increasing amount of residents constitutes a need for apartments. In Helsinki, numerous housing development projects are currently underway. On one hand, in many of the projects, the objective is to build completely new city districts. On the other hand, smaller infill projects concerning areas the size of a city block are also ongoing. The newly approved master plan for the city of Helsinki will highlight the meaning of infill housing development as an enabling factor for the population growth. That is to say, Helsinki will grow and densify substantially in the following decades.

Information on the attractiveness of housing areas is needed to support the planning of new areas. Studying migration flows to new housing areas is one way to study the matter. This study offers an insight into the population moving to new areas. It also addresses the locality of migration distances. The new housing areas are represented by the Jätkäsaari and Kalasatama districts as well as the Konepaja area in Vallila. The latter is also one of the infill housing development sites in the city. The migration flows of the above-named new areas are compared to the migration structure of three slightly older, nearly completed areas in Helsinki: Arabianranta, Aurinkolahti and Latokartano, all built mainly in the 2000s. The aim is to find out whether the structure of the migration flow changes once the construction of the area is finished. Whether the migration distance changes is a question of special interest. Additionally, the characteristics of the people relocating are reviewed in terms of age, language and education.

The results indicate that the majority of the migration flow consists of people moving from neighbouring districts. The new housing areas seem to offer attractive options especially to families already living in close proximity and looking for a new apartment. The younger generations (18–29 year olds and 30–39 year olds) with children are well represented amongst those who are attracted by the new housing areas. The slightly older areas that are either completed or almost completed receive a less significant amount of migration from neighbouring areas. However, the majority of people moving to the studied areas comes from within Helsinki.

Helsinki, November 2016

Katja Vilkama
Research Director
City of Helsinki Urban Facts

1. JOHDANTO

Helsingissä on viime vuosina rakennettu ja parhaillaankin on käynnissä useita aluerakentamis- ja täydennysrakentamiskohteita. Niiden kokoluokka vaihtelee kokonaisten uusien kaupunginosien aluerakentamiskohteista aina pienempiin kortteleita täydentäviin muutamien talojen täydennysrakentamisen kokonaisuuksiin. Moni Helsingin nyt rakentuvista uusista asuinalueista sijaitsee jo lähtökohtaisesti keskeisillä paikoilla kantakaupungin tuntumassa. Pinta-alaltaan laajoille alueille on tavoitteena rakentaa monipuolinen asuntokanta niin hallintasuhde- kuin kokojakauman puolesta, mutta myös uudet kaupunginosan kattavat monipuoliset palvelut, virkistysmahdollisuudet sekä liikenneyhteydet. Pienemmät asuntorakentamisen kohteet tukeutuvat puolestaan jo olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen (kts. Utta Helsinkiä 2016).

Uusille asuinalueille kohdistuvan laajemman tietoisuuden sekä alueille suuntautuvan muuttoliikkeen käynnistymisen taustalla on ensisijaisesti kyse alueiden herättämisestä mielikuvista, joita alueille on luotu suunnitelmista viestimällä. Mitä suurempana alueiden potentiaali, vaihtoehdot ja tarjonta näyttävät, sitä enemmän alueille suuntautuu kiinnostusta sekä toteutuneita muuttoja jo aluerakentamisen ensi vaiheista lähtien. Ensimmäisiä muuttajia voisikin pitää niin sanottuina visionääreinä, jotka ennakoivat alueen tulevan olomuodon ja mahdollisuudet vielä pitkäänkin muuttonsa jälkeen keskeneräisenä näyttävillä asuinalueilla (esim. Fischer 1999). Toisaalta, jos alueen rakentaminen alkaa esimerkiksi kaupungin omalla vuokra-asuntotuotannolla tai opiskelija-asuntojen rakentamisella, muuttavat ensimmäiset asukkaat alueelle todennäköisimmin ensisijaisesti asunnon tarpeen vuoksi, eivät niinkään alueen mielikuvien houkuttelemina.

Kunnan sisäinen muutto muodostaa suurimman osan Helsingin muuttovirroista, siitäkin huolimatta, että Helsingin asuinalueet keräävät muuttajia laajasti ympäri Suomea. Läheltä tulevien muuttojen tiedetään tilastojen ja aiempien tutkimusten sekä selvitysten perusteella kattavan suuren osuuden kaikesta asuinalueille suuntautuvasta tulomuutosta. Helsingissä kunnan sisäisten muuttojen osuus kaikista muutoista on viime vuosina ollut hieman yli puolet (n. 55 % eli noin 90 000 kunnan sisäistä muuttoa vuosittain). Mielenkiintoista onkin tutkia, keitä ovat uusien asuinalueiden ensimmäiset muuttajat ja kuinka paikallista heidän asunnonvaihtonsa on kaupungin lähialuemuuttojen määrään nähden.

2. TUTKIMUKSEN TAVOITE

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Helsingin uusien asuinalueiden muuttovirtoja tulomuuttojen osalta eli sitä, mistä uusien asuinalueiden ensimmäiset muuttajat tulevat. Keskeisin kysymys on, miltä osin ensimmäiset muutot uusille alueille suuntautuvat läheisiltä alueilta. Lisäksi katsotaan vastikään valmiiksi rakentuneiden tai rakentumassa olevien hieman vanhempien aluerakentamiskohteiden tulomuuttorakenteen muutosta alueiden ensimuuttoihin nähden. Kaikilta tarkasteluun otetuilta alueilta kuvataan myös lyhyesti muuttajien ikä-, kieli- ja koulutusprofiileja.

Tutkimuksesta rajataan pois tutkimusalueiden sisäiset sekä alueilta pois suuntautuvat muutot ja keskitytään vain alueille suuntautuvien tulomuuttojen tarkasteluun. Tutkittavina ovat siis muuttovirrat tutkimusalueille erityisesti Helsingin sisäisiltä tilastollisilta pienalueilta, mutta myös Espoon ja Vantaan vastaavilta pienalueilta. Pääkaupunkiseudun kunnista Kauniaisten tieto on saatavilla kuntatasoisesti. Lisäksi kuntakohtaiset muuttotiedot on saatu Helsingin seudun kunnista (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vihti). Koko suomen muuttoluvut ovat olleet käytettävissä maakunnittain sekä ulkomailta tulevien muuttajien osuus kokonaistietona.

Tutkimusalueiksi on valittu Jätkäsaaren ja Kalasataman laajemmat aluerakentamiskohdet sekä Vallilan konepajan alue (kuvio 1). Lisäksi tutkimuksessa vertaillaan kohtuullisen uusien, mutta jo vakiintuneiden asuinalueiden tulomuuttorakenteen muutosta. Vuonna 2005 tehtiin aiempi vastaava tutkimus, jossa asunnon vaihdon paikallisuutta juuri valmistuneilla alueilla tarkasteltiin Arabianrannassa, Vuosaaren Aurinkolahdessa ja Meri-Rastilassa, Viikki-Latokartano alueella, Herttoniemenrannassa, Ruoholahdessa sekä Kivikossa. Tuolloin tarkastelussa olivat rakentuvien alueiden ensimmäiset muuttajat ja erityisesti heidän lähtömuuttoalueensa (Jaakola 2005). Tutkimus oli toteutettu tätä tutkimusta tarkemmalla aluetasolla, rakennuskohtaisen muuttoaineiston avulla. Aiemmin vuonna 2005 tutkituista alueista haluttiin valita kolme aluetta jotka olisivat mahdollisimman erilaisia esimerkiksi asuntojen hallintamuotorakenteeltaan, rakentamisen tavoitteiltaan ja sijainniltaan. Nyt vertailuun otetaan näistä aiemmin tutkituista alueista Arabianrannan, Aurinkolahden sekä Latokartanon tulomuuttajat (kuvio 1).

Tutkimusalueina ovat:

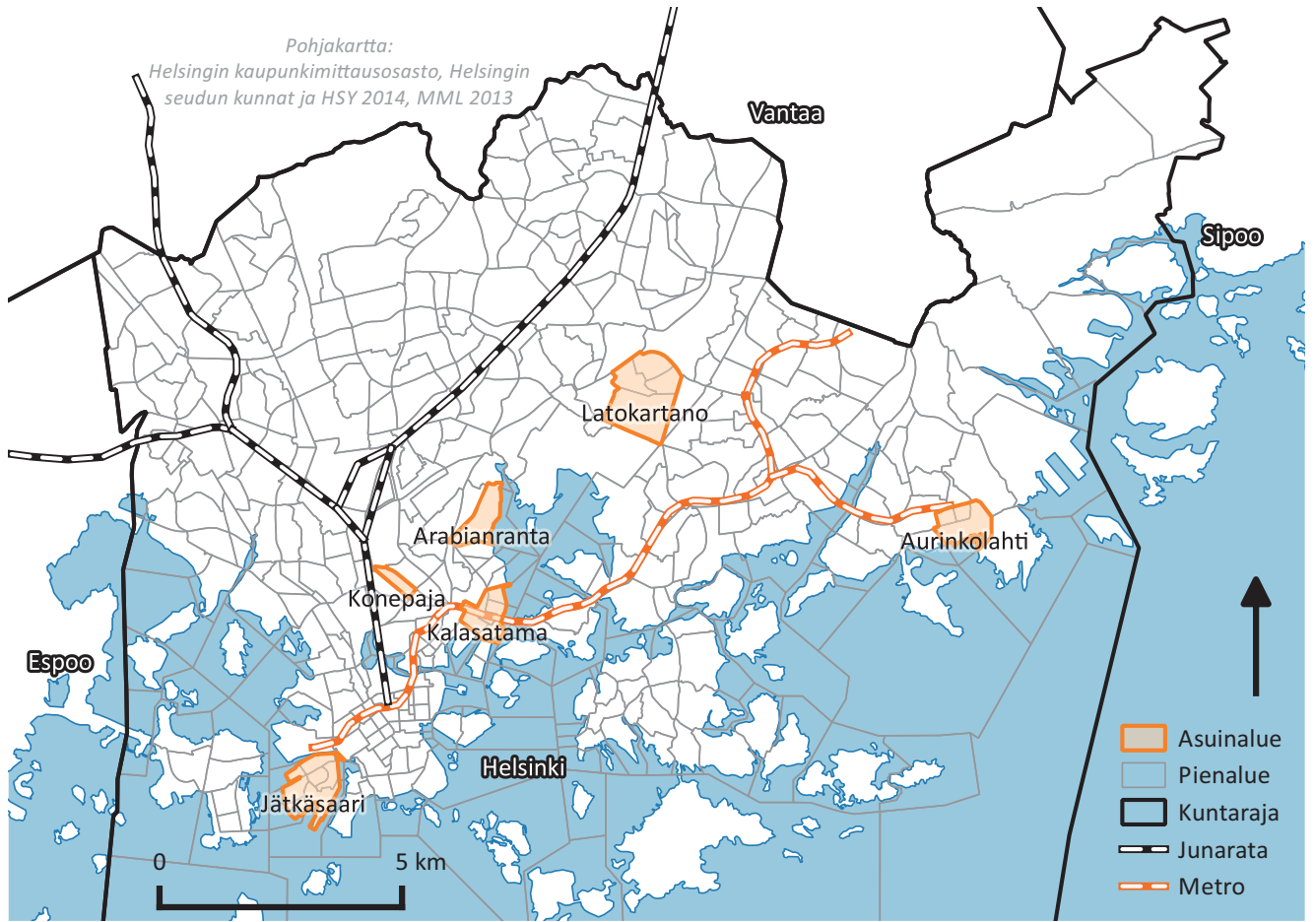
uudet, rakentumassa olevat asuinalueet:

- Jätkäsaari
- Kalasatama
- Vallilan konepaja-alue

vuonna 2005 uudet, nyt valmistuneet tai vakiintumassa olevat asuinalueet:

- Arabianranta
- Latokartano
- Vuosaaren Aurinkolahti

Kuvio 1. Tutkimusalueiden sijainti kartalla

3. AINEISTO JA MENETELMÄT

Muuttoliikkeestä voidaan tutkia monia eri ulottuvuuksia, mutta tässä uusien asuinalueiden tilannetta käsitellään ainoastaan tulomuuton osalta. Tiedot tutkimusalueiden tulomuutosta on saatu Helsingin kaupungin väestörekisteristä vuosilta 2010–2014. Tulomuutoista on laskettu viiden (5) vuoden ajalta kaikki tarkasteluaikajankohdan vuosittaiset muutot yhteen. Uusien rakentumassa olevien asuinalueiden Jätkäsaaren, Kalasataman ja konepaja-alueen pienalueet on muodostettu tilastollisesti vasta vuonna 2012, joten näiden alueiden muutoista on käytettävissä vuoden 2012–2014 väliset (3 vuoden) yhteenlasketut muuttotiedot.

Tutkimusalueet koostuvat niin yhden kuin useamman pienalueen käsittävistä aluekokonaisuuksista. Useampia pienalueita käsittävistä tutkimusalueista on muodostettu aluekokonaisuuksia, joille suuntautuvia muuttoja tarkastellaan yhteenlaskettuna summina. On syytä pitää mielessä, että osa väestöstä asuu osoitteissa, joita ei voida kohdentaa käytettyyn aluejakoon (esimerkiksi erilaisissa laitoksissa asuvat). Näin ollen luokittelemattomilta alueilta suuntautuvat muutot eivät ole pienaluekohtaisissa kartta- ja vyöhyketarkasteluissa mukana. Kaikki alueiden tulomuuttoluvut ovat kuitenkin mukana tutkimuksen kokonaisuuden lukemissa ja laskelmissa. Lisäksi Kauniaisen lukemia ei esitetä pienaluetasolla, vaan ne huomioidaan laskelmissa kuntatasolla.

Tulomuuttajien profiilien selvittämiseksi aineistossa on käytettävissä taustatietoina muuttajien ikä, sukupuoli, koulutusaste sekä äidinkieli. Väestön ikäprofiili oli tarkasteltavissa ikäryhmittäin. Ikäryhmien jako oli: 0–5-vuotiaat tarhaikäiset, 6–17-vuotiaat esi- ja peruskouluikäiset lapset, 18–24-vuotiaat opiskeluiässä olevat nuoret aikuiset, 25–29-vuotiaat nuoret aikuiset, 30–39-vuotiaat työikäiset, 40–59-vuotiaat keski-ikäiset sekä yli 60-vuotiaat eläkeiän saavuttamassa olevat sekä eläkeläiset. Koulutusasteen luokittelu jakautui ryhmiin; korkea-asteen tutkinto, keskiasteen tutkinto eli ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto sekä ei tutkintoa/tuntematon tutkinto. Äidinkielen osalta oli mahdollista tarkastella tulomuuttajia suomen-, ruotsin- ja vieraskielisten ryhminä. Näitä muuttajia tarkastellaan tulomuuttajien rakenteesta yleispiirteisellä tasolla. Koska aineisto on pienaluetasoisista, on tutkimuksen analyyseissa ja tulosten kuvauksissa jouduttu huomioimaan tietosuojakysymykset. Jos pienalueiden asuntokanta tai väestön osuus ei ole ollut riittävän suuri, on analyysejä aluekuvauksia varten yleistetty näiden alueiden osalta. Jos pienalue ei täyttänyt tietosuojan kriteerejä, ei sen tietoja paikannettu kartalle. Kaikkien tutkimusalueiden ulkopuolisten pienalueiden muuttajat ovat kuitenkin mukana tulomuuttolaskuissa. Käytännössä yleistykset koskevat noin sataa pienaluetta, mikä on noin viidennes kaikista pääkaupunkiseudun pienalueista. On kuitenkin hyvä muistaa, että pienalueiden pinta-ala vaihtelee suuresti (pienimmillään 2 hehtaaria ja suurimmillaan yli 2 000 hehtaaria). Lisäksi joillakin pienalueilla voi olla aivan muuta toimintaa kuin asumista.

Muuttoliikeaineiston ohella aineistona on käytetty Helsingin Facta-rakennusrekisteristä poimittua tietoa tutkimusalueiden asuinrakennuksista. Rakennuksista on käytetty erityisesti tietoja niiden valmistumisvuodesta sekä hallintamuodosta (omistus, vuokra, hitas). Näin on voitu suhteuttaa tulomuuton väestöllistä rakennetta eli muuttajien profiileja uusille asuinalueille valmistuneiden asuintalojen taustatietoihin.

Tutkimuksessa käytetään yksinkertaisia tilastollisia menetelmiä ja kuvailevia paikkatietomenetelmiä. Tuloksia kuvataan pääosin karttaesityksinä sekä tilastograafeina.

Muuttotiedot sisältävät tiedon lähtöalueesta ja kohdealueesta. Pääkaupunkiseudun osalta muuttotietoihin määriteltiin kullekin lähtöalueelle ja kohdealueelle sijainti paikka-

tietoaineistojen avulla. Paikkatietoaineistojen ja muuttotietojen välinen sidos muodostettiin lähtö- ja kohdealueiden yksilöivien tunnusten, pienaluetunnusten avulla. Sijaintitietojen avulla hahmotetaan paremmin kullekin tutkimusalueelle lähialueilta kohdistuvien muuttojen osuutta. Kullekin tutkimusalueelle määriteltiin niiden ulkoreunalta alkavat kolme linnuntie-etäisyydellä laskettua etäisyysvyöhykettä: 0–1 kilometrin vyöhyke, 1–5 kilometrin vyöhyke ja 5–10 kilometrin vyöhyke.

Eri vyöhykkeille laskettavat tulomuutot kerättiin pienaluekohtaisilta alueyksiköiltä siten, että alun perin koko pienalueen pinta-alalle sidottu tieto siirrettiin pienalueiden keskipisteisiin. Ajatuksena oli, että keskipisteen avulla varmistutaan lähtöalueen pinta-alasta suurimman osan jäävän etäisyysvyöhykkeen sisään. Näin pistemäinen kohde voi osua myös vain yhden vyöhykkeen alueelle. Joidenkin alueellisesti kapeiden ja kaarevien pienalueiden kohdalla oli tarpeen tehdä manuaalisia korjailuja vyöhykemäärittelyjen suhteen; keskipiste saattoi osua alueen ulkopuolelle suurimman pinta-alan kuitenkin jäädessä toisen vyöhykkeen sisään. Kunkin tutkimusalueen vyöhykkeen sisään jäi etäisyysvyöhyketarkastelussa tietty määrä lähtöalueiden keskipisteitä, joiden avulla laskettiin muutto-osuuksia ja tehtiin karttavisuaalisointeja.

Eri etäisyysvyöhykkeitä kuvaavissa karttaesityksissä on hyvä huomioida, että vyöhykkeiden tunnusluvut on laskettu kymmeneen kilometriin asti ainoastaan pääkaupunkiseudun pienalueiden muuttotietoja käyttäen. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisten kuntien muuttajat on huomioitu aina yli kymmenen kilometrin vyöhykkeen luvuissa. Tulomuuton osuuksia esittelevät koropleettikartat on luokiteltu siten, että ne heijastavat kutakin tutkimusaluetta koskevaa dataa. Karttoja ei ole tarkoitettu vertailtavan keskenään. On syytä pitää mielessä, että osuudet on esitetty promilleina ja ne on laskettu pääkaupunkiseudulta suuntautuneesta tulomuutosta

4. MUUTTOLIIKKEEN SYITÄ, SELITTÄJIÄ JA SEURAUKSIA

Muuttoliikkeen syitä on perinteisesti tutkittu niin yhteiskunnan, alueiden kuin yksilöiden tasolla. Yhteiskuntatasolla tutkimuksen kohteena ovat muuttoihin yleisemmin vaikuttavat ilmiöt, kuten talouden kehitys tai asuntomarkkinoiden laajemmat muutokset. Alueetasolla muuttoa on voitu taustoittaa yleisimmin taloustieteistä tutuilla sijaintiteorioilla, keskusjärjestelmäteorioilla tai alueellisilla kasvuteorioilla. Yksilötason muuttoliiketeoriat puolestaan keskittyvät yksilöiden ominaisuuksiin ja subjektiivisiin motiiveihin.

Muuttokäyttäytymiseen vaikuttaa Leen (1966) mukaan neljä tekijää: lähtöalueen työntekijät, tuloalueen vetovoimatekijät, väliin tulevat tekijät kuten taloudelliset realiteetit ja yksilölliset tekijät kuten arvostukset tai elämäntapa. Malli tarjoaa hyvän ymmärryksen muuttoliikkeen perusmekanismeista, mutta jättää tekijöiden keskinäiset painotukset muuttopäätöksessä avoimeksi.

Tässä tutkimuksessa uusien asuinalueiden muuttovirroista tarkastellaan vain tulomuuttoja ja niitä taustoitetaan lähinnä alueellisesti ja muuttajien yksilötason selittäjien kautta. Varsinaisiin syvempiin teoreettisiin analyyseihin muutosten syistä tai seurauksista ei syvennyttä.

Aiemmista muuttovirtatutkimuksista tiedetään, että suurin osa pääkaupunkiseudun asuinalueiden muutoista tulee suhteellisen läheltä (esim. Jaakola 2005, Kahila 2005). Koska muuton pituus vaikuttaa merkittävästi muuttopäätökseen, aluetekijät lyhyiden muutosten taustalla liittyvät asumisoloihin kuten tuttuun ympäristöön kiintymiseen (paikkaan kiintyminen) ja toisaalta valintojen epävarmuuden minimointiin. Lähellä sijaitsevalla alueella muuttaja voi jatkaa yleensä tuttua elämäntapaansa ja tyyliään. (esim. Clark & Huang 2003, Niedomysl 2011, 843–844). Muuttajat valitsevat myös niin sosiaaliselta statukseltaan kuin fyysisiltä ominaisuuksiltaan samantyyppisiä asuinalueita, jos lähtöalueen koettuihin ominaisuuksiin ollaan oltu tyytyväisiä. Esimerkiksi merenrannoilta muutetaan herkemmin samantyyppisille merellisille asuinalueille (esim. Laakso 1995).

Omistusasumisen on havaittu paitsi vähentävän muuttoalttiutta myös muuttomatkan pituutta (Oswald 1997). Omistusasunnon vaihtaminen lisää muuttokustannuksia ja omistusasunto yleensä korreloi paikkaan kiinnittymisen kanssa siten, että alueelle halutaan sitoutua pidemmäksi aikaa (myös Häkkinen 2000, 59). Samoin muuttoalttiutta pois omalta asuinalueelta vähentävinä tai toisaalta lähelle entistä asuinpaikkaa vetävinä tekijöinä ovat usein sosiaalinen kiinnittyminen, viihtyisänä ja turvallisena pidetty elinympäristö, monipuolinen asuntotarjonta ja hyvien liikenneyhteyksien sekä palvelujen saatavuus (esim. Korkiasaari & Söderling 1994, 247, Häkkinen 2000, 59, Kytö & Väliniemi 2009, 61, Vilkama ym. 2016).

Suurin osa muuttajista on aktiivisessa iässä olevia nuoria ja muuttoaktiivisuus vähenee iän myötä. Muuttosyyt eri ikäryhmillä vaihtelevat sen mukaan, ajaako muuton taustalla kenties elämänvaihe, työttömyys, opiskelu tai sosiaaliset syyt. Perheillä, vanhemmilla ihmisillä sekä naimisissa olevilla tai leskeksi jääneillä muuttosyiden on havaittu pohjautuvan enemmän asuntoon ja asumistekijöihin, kun taas nuorilla työhön ja opiskeluun tai sosiaalisiin syihin. (esim. Niedomysl 2011, 850–851, Kytö & Väliniemi 2009). Koulutustason on puolestaan havaittu vaikuttavan niin, että mitä korkeampi koulutus henkilöllä on, sitä todennäköisemmin hän muuttaa, yleensä työn perässä (Korkiasaari & Söderling 2007,

253). Yksilöiden elämänvaiheella on suuri merkitys muuttopäätöksessä sikäli, kun siinä tapahtuvat muutokset luovat muutostarvetta myös asumiseen ja asuinympäristöön kohdistuen. Muuttokohteena olevan asuinalueen muodostamat mielikuvat vaikuttavat myös merkittävästi muuttoliikkeen valikoitumiseen (Vilkama ym. 2016). Lisäksi yksilön muuttohistorialla ja asumispreferensseillä on vaikutuksensa etenkin uuden asuinalueen valintaan (esim. Juntto 2008).

Valikoivan muuttoliikkeen seurauksena asuinalueet erilaistuvat keskenään, jos eri alueille muuttaa sosio-ekonomiselta taustaltaan vain yhdenmukaisia muuttajia. Muuttovirtojen suuruus on useimmilla Helsingin asuinalueilla niin suuri, että muuttajien vaihtuvien sosio-ekonomisten taustojen vaikutukset ovat alueiden erilaistumisessa merkittäviä. Muuttoliike onkin hyvä indikaattori kertomaan paitsi alueen asukkaiden sosio-ekonomisesta tilasta, myös alueen yleisestä vetovoimasta ja eri alueiden keskinäisestä resurssien jaosta, kuten julkisten palvelujen tilasta sekä niiden järjestämisen tulevaisuudesta (esim. Vilkama ym. 2016, Vilkama 2011, Ala-Outinen 2010).

Muuttoliikkeen käsitteitä:

Muuttovirta kuvaa tietyn ajanjakson aikana tarkasteltavalta alueelta toiselle muuttaneiden henkilöiden määrää.

Tulomuutto tarkoittaa joko kunnan sisältä tai sen ulkopuolelta suuntautuvia muuttoja jollekin tietylle alueelle. Tulomuuttoja voidaan pyrkiä ohjaamaan kaupungin kaavoitustoiminnan sekä asunto- ja tonttituotannon kautta. Tulomuuttoja voidaan siten joltain osin ennustaa.

Sosiaalinen etäisyys tarkoittaa eri ihmisryhmien välistä etäisyyttä, sitä miten samankaltaisena tai erilaisena itseen verrattuna alueella asuvat ihmiset koetaan. Termi on päinvastainen fyysisen etäisyyden kanssa. Muuttoliiketutkimuksissa on todettu sosiaalisen etäisyyden vaikuttavan alueiden väliseen muuttovilkkauteen. Sosiaalinen etäisyys voi siis selittää esimerkiksi muuttovilkkautta samantyyppisten alueiden välillä (esim. Laakso 1995).

Paikkaan kiinnittyminen (*place attachment*) on paikan identiteetin osatekijä ja paikkauskollisuuteen liittyvä käsite. Paikkauskollisuus näyttäytyy enemmän sosiaalisena kuin fyysisenä kiintymyksenä. Paikkaan kiinnittymistä edistävät niin sosiaaliset suhteet ja sosiaalinen verkosto alueen ihmisten välillä kuin myönteiset mielipiteet alueen fyysisistä ominaisuuksista. Paikkaan kiinnittyminen on siis yksilöiden emotionaalinen kokonaistunnetila jostain paikasta. (Esim. Hidalgo & Hernandez 2001). Sosiaalinen kiinnittyminen onkin pohja yksilön pitkäaikaisen suhteen syntyyn ympäristöönsä (Axelson 1984).

Muuttoliikkeen valikoivuus (*selective migration*) tarkoittaa makrotasolla tulo- ja lähtömuuttajien ominaisuuksien tai profiilien välillä olevia rakenteellisia eroja. Muuttajien ominaisuuksien välillä olevia eroja voidaan tutkia muun muassa työmarkkina-aseman, muuttojen suuntautumisen, ikä-, koulutus- ja tulorakenteen osalta. Valikoiva muuttoliike erilaistaa alueita keskenään (esim. Champion ym. 1998: 57). Uusien asuinalueiden osalta muuttoliikkeen valikoivuus näyttäytyy vasta myöhemmässä vaiheessa, kun alueelta alka-
vat myös poismuutot.

5. KAUPUNKIEN SISÄISEN MUUTTOLIIKKEEN TAUSTAA JA HELSINGIN MUUTTOJEN TUNNUSPIIRTEITÄ

Suomalaisen muuttoliikkeen rakenne on muuttunut 2000-luvulla niin, että yhä useampi muutto on tehty kuntien sisällä. Läheltä tulevien muuttojen lisääntymisen taustalla on nähty muun muassa asumiseen, viihtyisiin sekä toimiviin elinympäristöihin ja elämänvaiheisiin liittyvät tekijät (Aro 2013).

Pääkaupunkiseudun kunnissa sisäiset muutot ovat lisääntyneet, joskin 2000-luvulla vuosien välillä on ollut pientä vaihtelua (Tilastokeskus 2016a). Muuttajien iän suhteen muuttoliike on Suomessakin ollut erityisen valikoivaa. Suomessa lähes kolme neljästä muuttajasta on alle 35-vuotias. Nuoret aikuiset, 20–24-vuotiaat, muuttavat Suomessa lähes 13 kertaa useammin kuin eläkeiän kynnyksellä oleva ikäryhmä 60–64-vuotiaat (Tilastokeskus 2015).

Helsingin asuinalueille on muualta Suomesta suuntautunut vuosina 2010–2014 lähes 30 tuhatta muuttanutta vuosittain. Tämä on noin 11 prosenttia koko maan vuotuisista muuttajista, joista suurin osa Uudeltamaalta, mutta myös muista suurimmista kaupungeista. Myös ulkomailta Suomeen suuntautuneita muuttoja Helsinki on kerännyt muuta maata enemmän. Reilu 20 prosenttia kaikista ulkomailta tulleista muutoista (eli noin 7 000 tulomuuttajaa vuosittain vuosina 2010–2014) on kohdistunut Helsinkiin. Muihin suuriin kaupunkeihin, Espooseen (10 %), Vantaalle (7 %), Turkuun (4,8 %) ja Tampereelle (4 %) ulkomaisista muutoista on keskittynyt yhteensä noin 25 prosenttia (Tilastokeskus 2016b).

Helsinkiin muualta Suomesta suuntautuvista muutoista on aiempien, lähinnä kyselyihin perustuvien tutkimusten pohjalta huomattu suuren osan tulevan kaupunkimaisilta ja kerrostaloalueilta. Suuri osa esimerkiksi vuoden 2008 kyselyaineiston perusteella Helsinkiin muuttaneista oli eräänlaisia paluumuuttajia, sillä jopa 70 prosenttia ilmoitti asuneensa aiemmin elämänsä aikana Helsingissä. Myös kolmasosa tulomuuttajista oli asunut ulkomailla. (Stjernberg 2010). Uudenmaan alueelta muutettiin ahkerasti Helsinkiin ja lähikunnista Espoosta ja Vantaalta poismuuttaneistakin suurin osa päätyi pääkaupunkiin. Vuonna 2014 Helsinkiin muutti noin neljäkymmentä prosenttia kaikista Espoon ja Vantaan lähtömuuttajista (Espoon kaupunki 2014, Vantaan kaupunki 2015).

Kaupungin sisäinen muutto on yksi osa kaupungin alueiden välistä väestökehitystä ja alueiden väestörakennetta muokkaava tekijä. Helsingissä sisäisiä muuttoja tehtiin vuonna 2014 yli 90 000, joka on 55 prosenttia kaikista muutoista (tulo- ja lähtömuutot). Vantaalla kaupungin sisäisiä muuttoja tehtiin vuonna 2014 hieman päälle 20 000 ja Espoossa hieman vajaa 30 000. Kaikista Espoon muutoista 45 prosenttia tapahtui kaupungin sisällä ja Vantaalla 41 prosenttia (Tilastokeskus 2016c).

Näistä taustatiedoista päätellen ja aiemmista tutkimuksista tiedetään, että Helsingin asuinalueille kohdistuu vilkasta tulomuuttoa aivan lähialueilta. Asuinalueiden välillä on kuitenkin eroja myös läheltä tulevan muuton suuruusluokan osalta. Esimerkiksi Kydön ym. (2016, 29–30) tutkimuksen mukaan vuosina 2001–2012 Aurinkolahden, Arabianrannan ja Latokartanon väestöä kasvattivat lähes yksinomaan kaupungin sisäinen muutto.

6. UUSIEN ALUEIDEN MUUTTAJAT JA MUUTTOJEN PAIKALLISUUS

Helsingin uusille, vasta hiljattain rakentumaan alkaneille asuinalueille on muuttanut vuosien 2012–2014 välisenä aikana yhteensä jo yli 5 000 asukasta. Seuraavassa käydään läpi lyhyesti kolmen uuden tutkimuskohteena olevan asuinalueen taustatiedot sekä keskeiset tulokset alueiden tulomuuton rakenteesta sekä alueille muuttaneesta väestöstä.

Konepajan alue.

Kuva: Suomen Ilmakuva Oy.

Jätkäsaari.

Kuva: Antti Pulkkinen.

Kalasatama.

Kuva: Mari-Anne Aronen

Kuva: Tero Pajukallio.

Kalasadama

Kalasadaman aluerakentamiskohde sijaitsee kantakaupungin itälaidalla. Alue koostuu viidestä pienalueesta ja sen väkiluku oli 1 580 asukasta vuoden vaihteessa 2015. Kalasadamassa on toiminut ennen rahtisatama, joka siirtyi kokonaisuudessaan Vuosaaren satamaan vuonna 2008. Kalasadaman asuinkortteleiden rakentaminen aloitettiin vuonna 2011 ja rakennustöiden on määrä jatkua aina 2030-luvulle asti. Alueelle on suunniteltu rakennettavan miljoona kerrosneliötä asuntoja ja asukkaiden lukumääräksi on ennustettu 20 000 (Uutta Helsinkiä 2016).

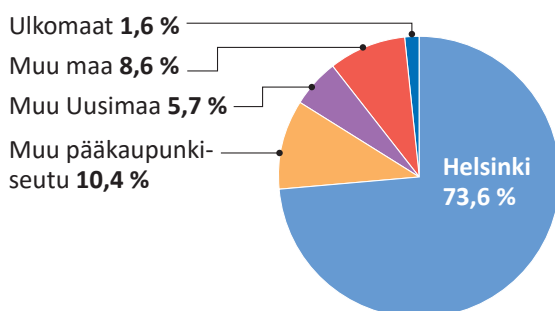
Asuntojen hallintasuhteen osalta Kalasadamaan on tavoitteena rakentaa 40 prosenttia omistus- ja säätelemättömiä vuokra-asuntoja, 20 prosenttia valtion tukemia ARA-vuokra-asuntoja ja 40 prosenttia HITAS-osaomistus- ja asumisoikeusasuntoja. Luvut sisältävät erityisryhmien asunnot sekä nuoriso- ja opiskelija-asunnot (Helsingin kaupungin talous ja suunnittelukeskus 2012). Suurin osa asuntotyypeistä on kerrostaloja, mutta alueelle on tulossa myös joitain kaupunkivilloja eli toisiinsa kytkettyjä pientaloja.

Kalasadamaan on rakentunut vuosien 2012–2014 aikana kerrostalokortteleita, joissa asuntojen hallintamuodot ovat sekoitetusti sekä omistusta, vuokraa että asumisoikeusasuntoja. Tarkasteluajankohtana taloja on rakentunut 19 kappaletta. Talot ovat hallintamuotojakaumaltaan omistus- ja vuokra-asuntoja (yhteensä 10 taloa), aravuokra-asuntoja (2 taloa) ja hitas- ja asumisoikeusasuntoja sekä opiskelija- ja nuorisoasuntoja (yhteensä 7 taloa). (Tilastokeskus 2016d, Helsingin kaupungin tietokeskus 2015, Henriksson & Meuronen 2015).

Mistä Kalasatamaan muutetaan?

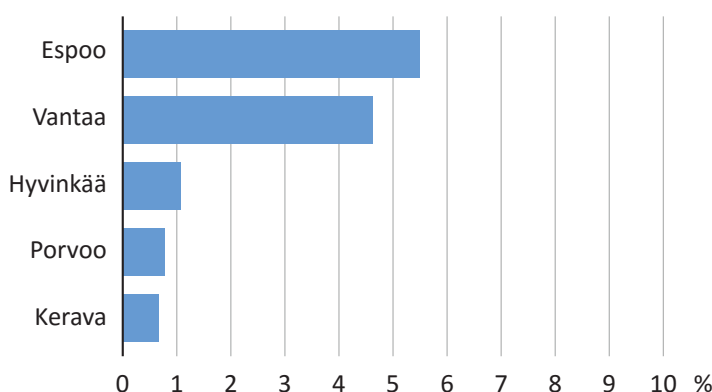
Vasta rakentumaan alkaneeseen Kalasatamaan on vuosien 2012–2014 aikana muuttanut uusia asukkaita pääosin Helsingin sisältä sekä muualta pääkaupunkiseudulta. Muuttaneita oli yhteensä 1 945. Helsingin sisältä muutti 73 prosenttia kaikista muuttaneista ja koko pääkaupunkiseudulta muuttaneita oli 84 prosenttia. Muualta Uudeltamaalta on muuttanut viitisen prosenttia ja muualta Suomesta 8 prosenttia uusista asukkaista. Ulkomailta muuttaneiden osuus on ollut alle 2 prosentin luokkaa koko tulomuutosta (kuvio 2).

Kuvio 2. Kalasatamaan muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2012–2014, n=1 945

Maakuntatasolla Uudenmaan alueelta tulevat muutot ovat osuudeltaan ylivoimaisia muihin maakuntiin nähden, mikä selittyy pääosin Espoosta ja Vantaalta muuttaneiden suurella osuudella (kuvio 2). Pirkanmaan alueelta eli Tampereen seudulta tuleva muutto on noin kahden prosentin luokkaa kokonaistulomuutosta. Espoon ja Vantaan lisäksi Uudenmaan kunnista, lähinnä Hyvinkäältä, Porvoosta ja Keravalta kustakin kunnasta muuttoja oli vain prosentin luokkaa kokonaistulomuutosta (kuvio 3).

Kuvio 3. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Kalasatamaan muuttaneet vuosina 2012–2014

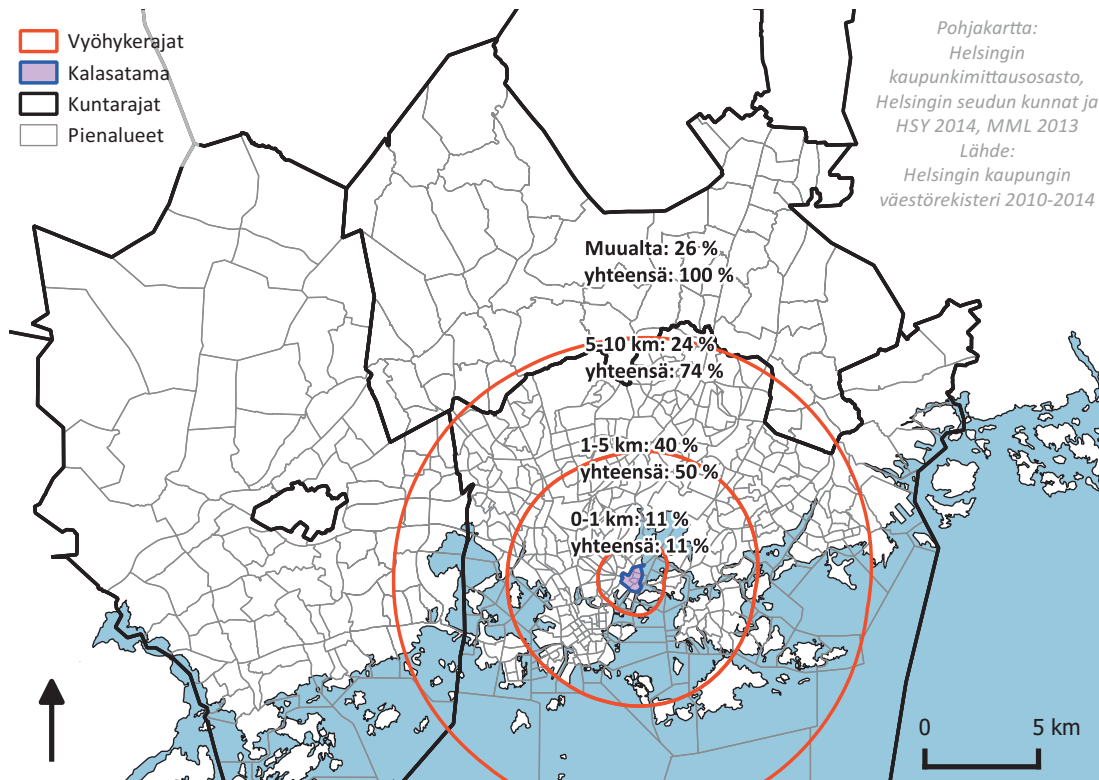

Kalasatamaan muutetaan pääosin läheltä. Muuttojen osuus viiden kilometrin säteeltä kattoi Kalasatamassa noin puolet kokonaistulomuutosta. Enintään kymmenen kilometrin etäisyydeltä Kalasatamaan oli muuttanut 74 prosenttia kaikista uusista muuttajista (kuvio 4, taulukko 1). Kymmenen kilometrin etäisyys käsittää käytännössä Helsingin sisäiset pienalueet ja joitain pienalueita Itä-Espoon puolelta.

Asunnon vaihdon paikallisuus konkretisoituu Kalasatamassa alueellisesti niin, että eniten muuttoja uusiin kortteleihin on suuntautunut lähialueilta Arabianrannasta sekä

Kumpulasta ja Vilhonvuoren pienalueelta Kalliosta (kuvio 5). Myös vastaavan tyyppisiltä merenranta-alueilta Herttoniemenrannasta, Ruoholahdesta sekä Kruununhaan pohjoisrannasta ja Helsingin niemen kärjestä on vaihdettu asuntoa Kalasatamaan. Muita korostuvia lähtöalueita ovat Helsingin sisällä olleet Mannerheimintien varrella sijaitsevat Töölön pienalueet.

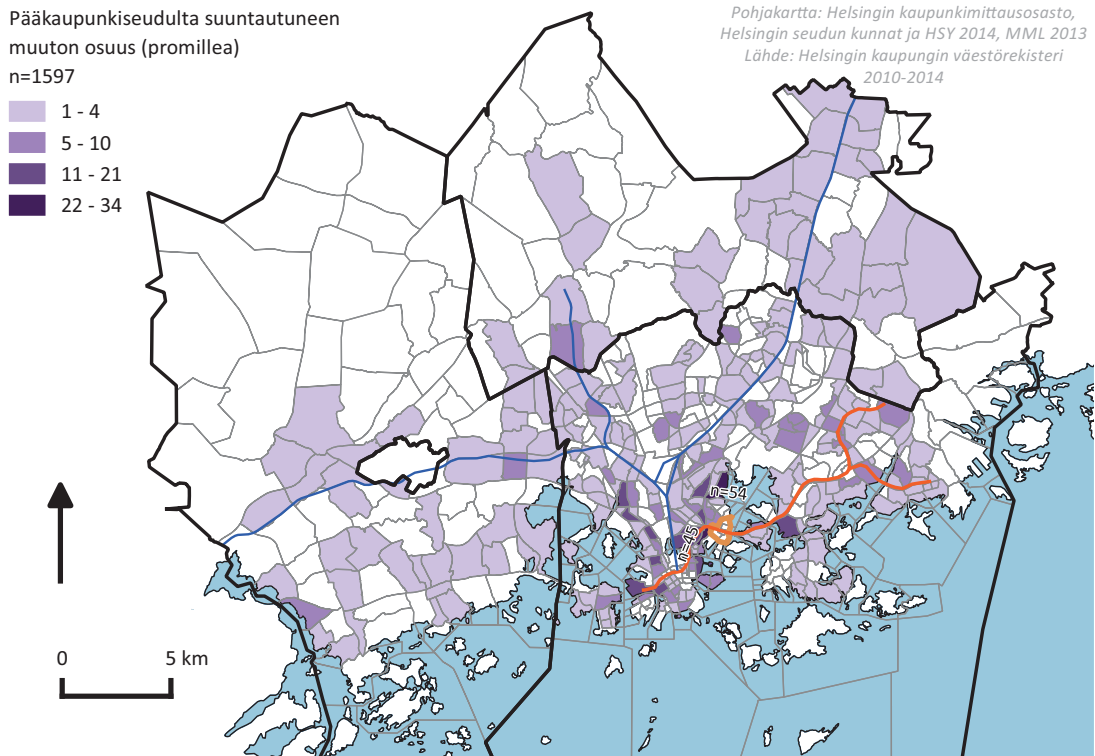
Kuvio 4. Kalasatamaan muuttaneiden osuudet etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014

Taulukko 1. Muutto Kalasatamaan etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0-1	11	208	11
1-5	40	773	50
5-10	24	458	74
Yli 10	26	506	100
Yhteensä	100	1 945	

Kuvio 5. Pienalueilta Kalasatamaan kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2012–2014

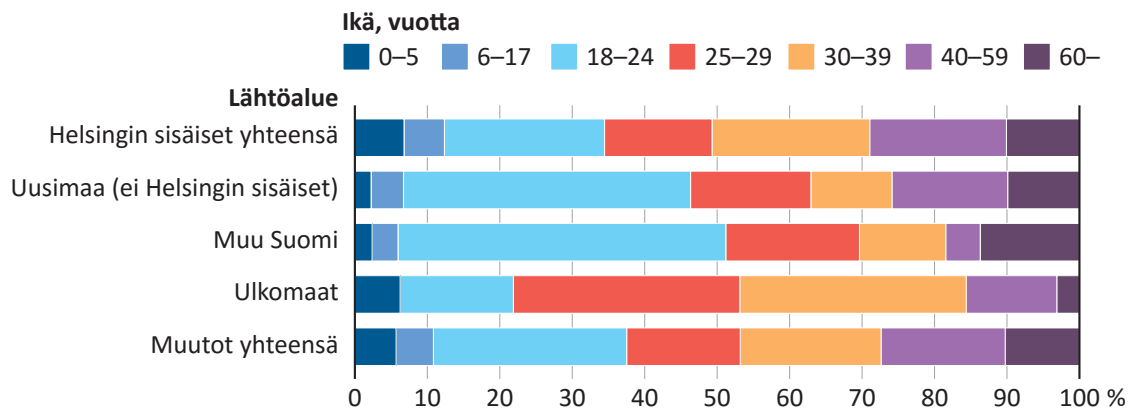
Kuka Kalasatamaan muuttaa?

Kalasatamaan muuttaneet ovat pääosin työikäisiä aikuisia. Tarha- ja kouluikäisiä on muuttanut alueelle vain viitisen prosenttia kumpiakin. Lapset ovat tulleet pitkälti Helsingin sisällä muuttaneiden perheiden mukana. Yli 60-vuotiaita on muuttaneista kymmenen prosenttia. Ikääntyneempiä on muuttanut hieman enemmän muualta Suomesta. Uudeltamaalta muuttaneissa on ollut paljon nuoria 18–24-vuotiaita aikuisia. Valtaosa nuorista muuttajista tulee Helsingin ulkopuolelta pääkaupunkiseudulta. Vuonna 2012 valmistunut Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön (HOAS) kohde selittää varmasti nuorten suurta osuutta muuttajista. Muilta osin talojen hallintamuotojakauma on ollut suhteellisen tasainen. Ensimmäisten muuttajien asuntotyyppinä ovat olleet niin omistus-, vuokra-, kuin asumisoikeusasunnotkin. Ulkomailta sen sijaan on muuttanut opiskelijaikäisiä 25–29-vuotiaita nuoria sekä 30–39-vuotiaita aikuisia (kuvio 6). Muuttaneiden ikäprofiili on pääpiirteissään samanlainen kuin Kalasatamassa jo asuvan väestön.

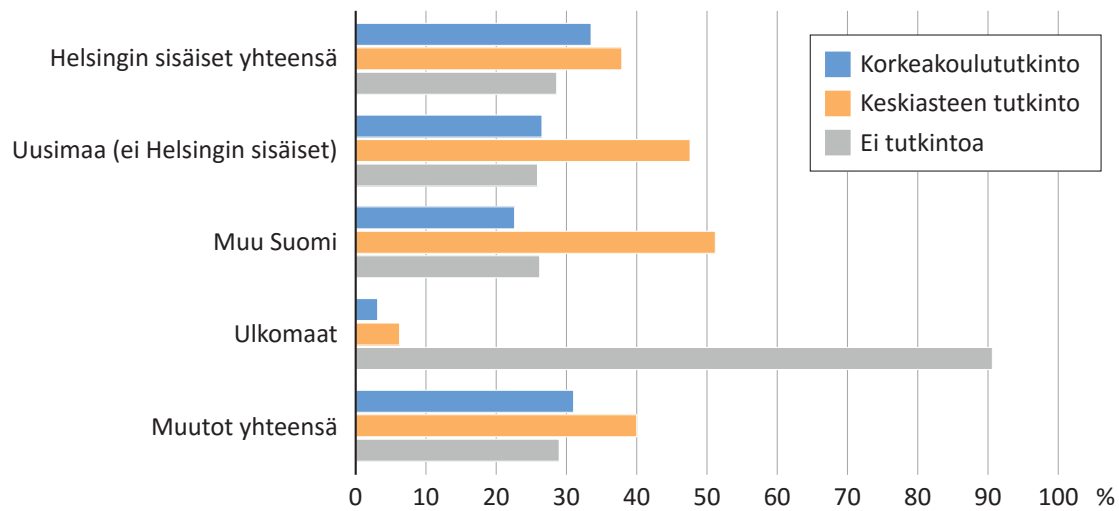
Muuttajien koulutus rakenne eroaa lähtömuuttoalueittain jonkin verran. Helsingin sisällä muuttaneista korkeakoulututkinnon omaa 34 prosenttia kun keskiasteen tutkinnon on suorittanut 38 prosenttia. Uudeltamaalta ja muualta Suomesta muuttaneilla koulutus on alhaisempi. Keskiasteen tutkinto oli noin puolella tulijoista ja korkea-asteen tutkinto reilulla 20 prosentilla muuttaneista (kuvio 7). Helsingin asuinalueiden keskiarvoon nähden muuttajilla on vähemmän korkeakoulututkintoja. Ero on kahdeksan prosenttiyksikön verran vähemmän kuin helsinkiläisillä keskimäärin. Johtuen pitkälti tilastoinnista, ulkomailta tulevilla läheskään kenelläkään ei ole koulutusta tai sitä ei tunneta.

Kalasatamaan muuttaneista 90 prosenttia puhuu äidinkielenään suomea. Ulkomailta muuttaneistakin lähes puolet puhuu äidinkielenään suomea, eli he ovat todennäköisimmin paluumuuttajia (kuvio 8). Sekä Helsingin sisäisistä, Uudeltamaalta että kaikista Kalasatamaan muuttaneista, joka kymmenes puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia.

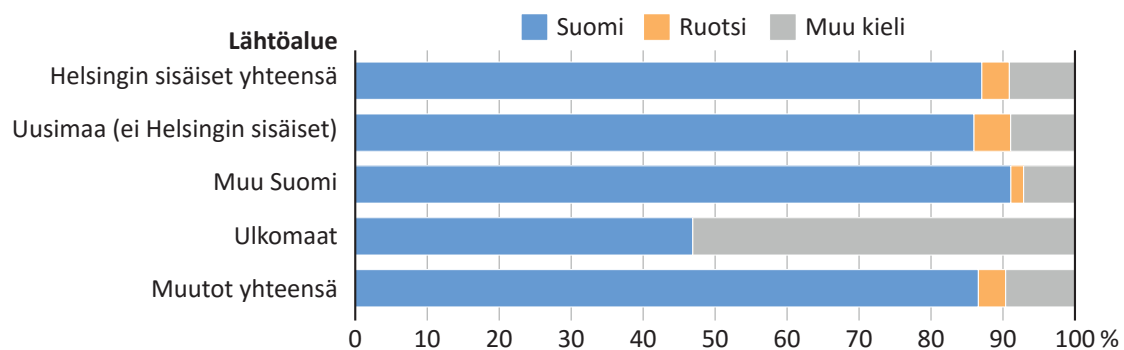
Kuvio 6. Kalasatamaan muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2012–2014

Kuvio 7. Kalasatamaan muuttaneiden koulutusrakenne vuosina 2012–2014

Kuvio 8. Kalasatamaan muuttaneiden äidinkieli vuosina 2012–2014

Kuva: Antti Pulkkinen.

Jätkäsaari

Jätkäsaari on seitsemästä pienalueesta koostuva alue, joka sijaitsee kantakaupungin länsilaidalla, heti Ruoholahden asuinalueen vieressä. Alueen väkiluku vuonna 2015 oli 5 845. Alueella toimi ennen rahtisatama, joka siirtyi Vuosaaren satamaan vuonna 2008. Alueelle kuitenkin jäi aktiiviseen ja laajenevaan käyttöön matkustajasatama, josta Helsingin meriliikenne Viroon ja Tallinnaan pääosin kulkee.

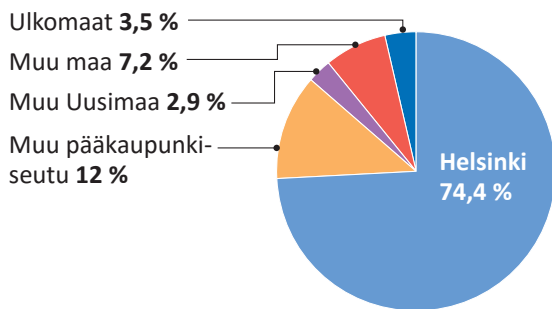
Jätkäsaareen on tarkoitus rakentaa 2030-luvulle mennessä koti noin 18 000 asukkaalle sekä lisäksi toimipaikat lähes 6 000 työpaikalle. Kalasataman tavoin Jätkäsaaresta rakennetaan urbaania, kerrostalovaltaista ja tiivistä asuinalueita, jonne tulee lisäksi monipuoliset palvelut ja virkistysalueet. Alueelle rakennetaan niin omistus- ja säätelemättömiä vuokra-asuntoja, valtion tukemia ARA-vuokra-asuntoja kuin HITAS-osaomistus- ja asumisoikeusasuntoja.

Vuosien 2012–2014 aikana Jätkäsaareen on rakennettu 27 asuintaloa (Henriksson & Meuronen 2015). Taloista viisi on valtion tukemia aravuokra-asuntoja, seitsemän säätelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja ja loput hitas- ja asumioikeusasuntoja sekä opiskelija- ja nuorisoasuntoja. Tarkasteluajanjakson aikana alueelle rakennetuista asunnoista (1 981 kappaletta) kuusi prosenttia on asumisoikeusasuntoja, noin kolmannes on omistusasuntoja ja jäljelle jäävä 63 prosenttia vuokra-asuntoja (Helsingin kaupungin tietokeskus 2015, Tilastokeskus 2016d).

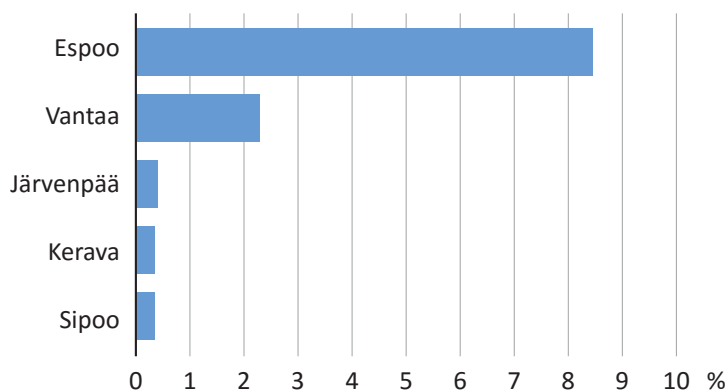
Mistä Jätkäsaareen muutetaan?

Jätkäsaareen on muuttanut vuosien 2012–2014 aikana 3145 henkilöä. Alueelle on Kalasataman tavoin muutettu lähialueilta. Helsingin sisältä muuttaneita oli 74 prosenttia ja pääkaupunkiseudulta yhteensä 86 prosenttia kaikista alueelle muuttaneista. Uudenmaan kunnista ja pääkaupunkiseudulta (Helsinki pois lukien) suurin osa muuttajista on lähtenyt Espoosta (8 % kaikista tulomuuttajista). Jätkäsaari on espoolaisten muuttajien osalta selkeästi suosittu kuin Kalasatama. Vantaalta muuttaneita on puolestaan ollut vain parin prosentin verran. Muualta Uudeltamaalta muuttajia on vain vähän (3 %) kun muualta maasta hieman enemmän (7 %). Ulkomailta Jätkäsaareen on muuttanut kolme prosenttia tulijoista (kuviot 9, 10). Muista maakunnista muun muassa Pirkanmaa eli Tampereen seutu ja Varsinais-Suomen Turun seutu ovat olleet Kalasatamaan muuttajien lähtöpaikkoja. Muutot näistä maakunnista ovat kuitenkin olleet vain reilun prosentin luokkaa kokonaistulomuutoista.

Kuvio 9. Jätkäsaareen muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2012–2014, n = 3 145

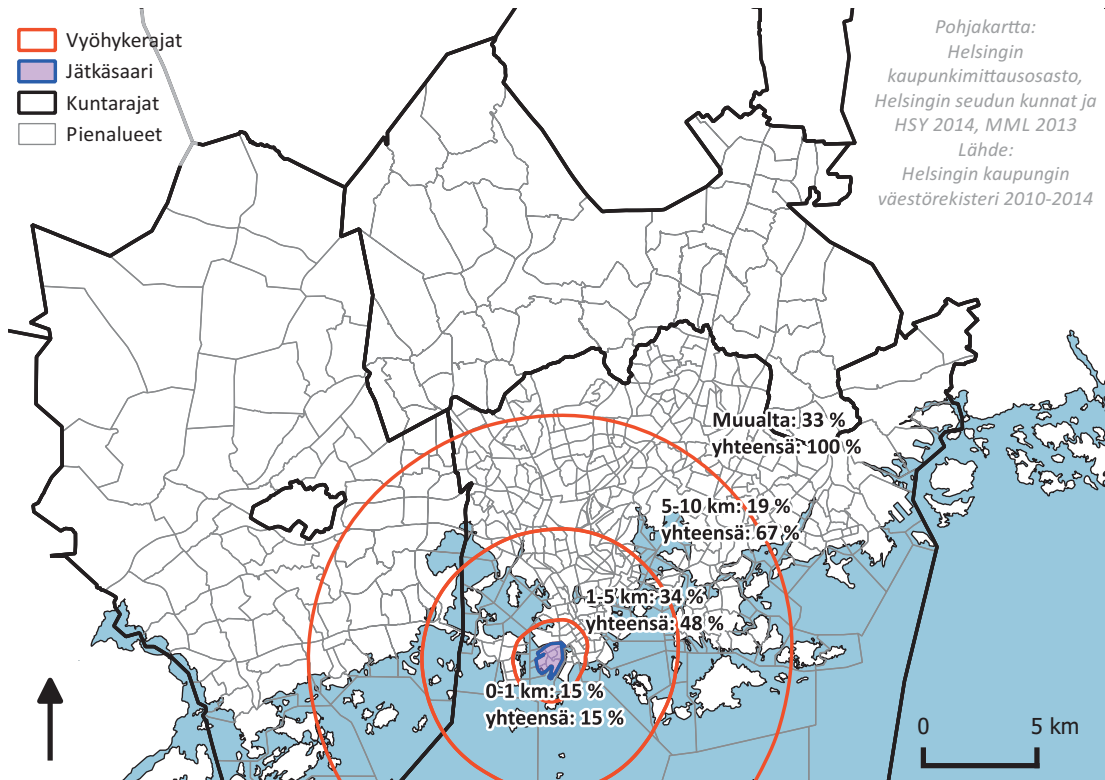

Kuvio 10. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Jätkäsaareen muuttaneet vuosina 2012–2014

Kaiken kaikkiaan puolet Jätkäsaareen tulevasta muutosta on tapahtunut viiden kilometrin etäisyydeltä. Aivan Jätkäsaaren lähituntumasta tulevan muuton osuus on 15 prosenttia, kolmannes tulomuuttajista muuttaa 1–5 kilometrin etäisyydeltä ja noin viidennes 5–10 kilometrin päästä (kuvio 11 ja taulukko 2). Koska Jätkäsaari sijaitsee Helsingin länsilaidalla, kymmenen kilometrin vyöhyke kattaa vain osan Helsinkiä sekä suuremman osan Itä-Espoosta kuin Kalasataman vastaava etäisyysvyöhyke. Tämä vaikuttaa todennäköisesti jonkin verran Jätkäsaaren pienempiin muutto-osuuksiin Kalasatamaan verrattuna, kun tarkastellaan kymmenen kilometrin säteeltä muuttaneita. Kuntarajan ylittäminen voi olla muuttoa harkitessa suurempi kysymys, kuin muutto kunnan sisällä, vaikkakin muuton fyysinen etäisyys olisi pidempi.

Kuvio 11. Jätkäsaaren lähimuuttovyöhykkeiden osuus tulomuutosta vuosina 2012–2014

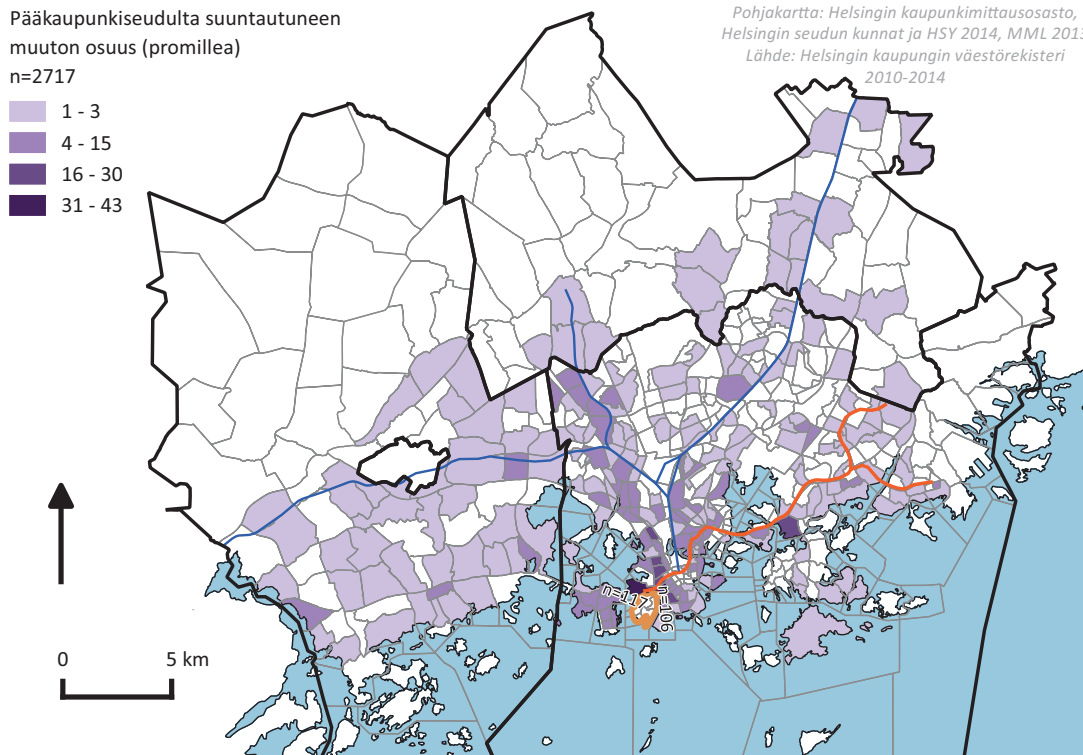

Taulukko 2. Muutto Jätkäsaareen etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0–1	15	457	15
1–5	34	1 060	48
5–10	19	605	67
Yli 10	33	1 023	100
Yhteensä	100	3 145	

Jätkäsaareen muuttetaan vilkkaasti sen naapurialueilta. Eniten muuttajia Jätkäsaaren kulle on lähtenyt Helsingin sisältä Ruoholahden, Kampinmalmin sekä Etu- ja Taka-Töölön alueilta. Myös samantyyppinen merenranta-alue Herttoniemenranta on ollut vilkkaampia lähtömuuttoalueita. Jonkin verran muuttoja on suuntautunut lisäksi läntisestä Helsingistä junaradan varrelta (kuvio 12).

Kuvio 12. Pienalueilta Jätkäsaareen kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2012–2014

Kuka Jätkäsaareen muuttaa?

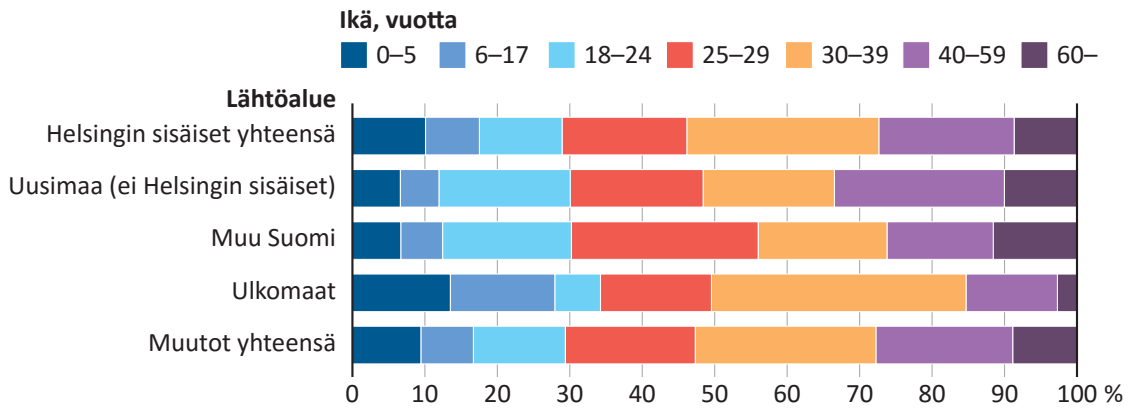
Jätkäsaareen muuttaneiden ikäprofiili on varsin tasainen. Alaikäisiä, alle 18-vuotiaita lapsia on 16 prosenttia muuttaneista ja se on jonkin verran enemmän kuin Kalasatamassa. Muuttaneista neljännes on 30–39-vuotiaita. Noin viidennes muuttajista on 40–59 -vuotiaita, samoin kuin 25–29 -vuotiaita. Yli 60-vuotiaita muuttajia on kymmenisen prosenttia. Ulkomailta on muuttanut lähes puolet enemmän alaikäisiä, alle 18-vuotiaita ja toisaalta ulkomaan tulomuuttajissa on enemmän myös 30–39-vuotiaita kuin Suomen sisällä muuttaneissa. Muualta Suomesta muuttaneissa on puolestaan hieman enemmän ikäryhmään 25–29 kuuluvia nuoria opiskelu- ja työkäisiä aikuisia (kuvio 13).

Kaikista Jätkäsaareen muuttaneista 40 prosentilla on korkeakoulututkinto. Tämä on lähes 10 prosenttia enemmän kuin Kalasataman muuttajissa ja käytännössä saman verran kuin kaupungissa keskimäärin. Keskiasteen tutkintoja on kolmanneksella kaikista muuttajista. Ulkomailta muuttaneista lähes kaikki ovat ilman tutkintoa olevia, mitä selittänee osin kansainvälisten tutkintojen tuntemattomuus tilastoinnissa (kuvio 14).

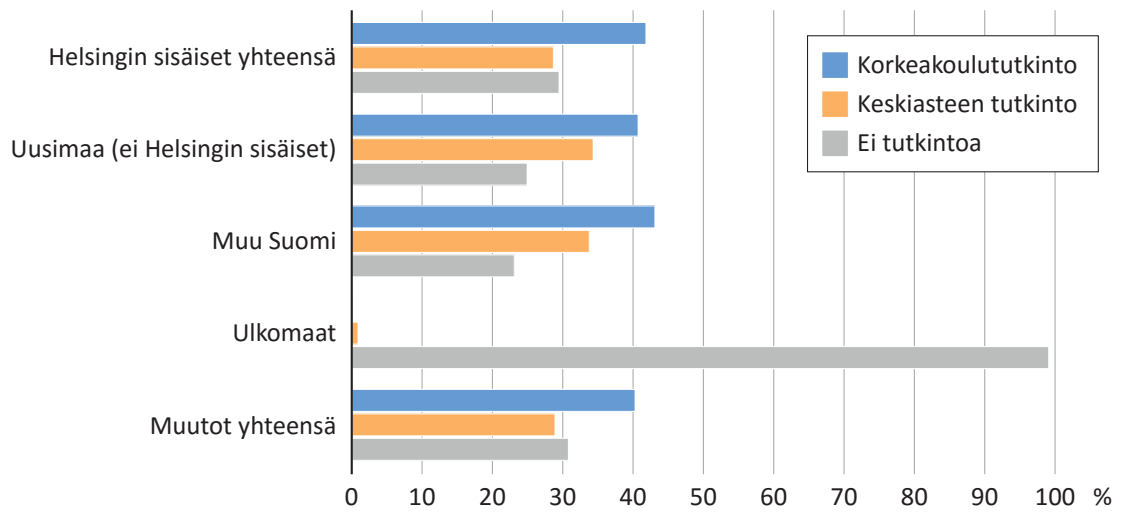
Jätkäsaaren uusista asukkaista suurin osa on suomenkielisiä ja ruotsinkielisten osuus on pieni. Muuttajien äidinkieli on Suomen sisäisen tulomuuton alueellisen suuntautumisen osalta rakenteeltaan hyvin yhteneväistä. Ulkomailta muuttaneista suurempi osa puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea tai ruotsia. Jätkäsaaren ulkomaiset muuttajat eroavat tältä osin hieman Kalasatamasta (kuvio 15).

Koska Jätkäsaareen valmistuneiden talojen hallintasuhdejakauma on mahdollistanut niin lapsiperheiden, opiskelijoiden kuin työ- ja eläkeikäisten eri asumismuotoja suosivien väestöryhmien asettumisen Jätkäsaareen, näkyy tämä myös tasaisesti muuttaneiden väestöprofiilissa.

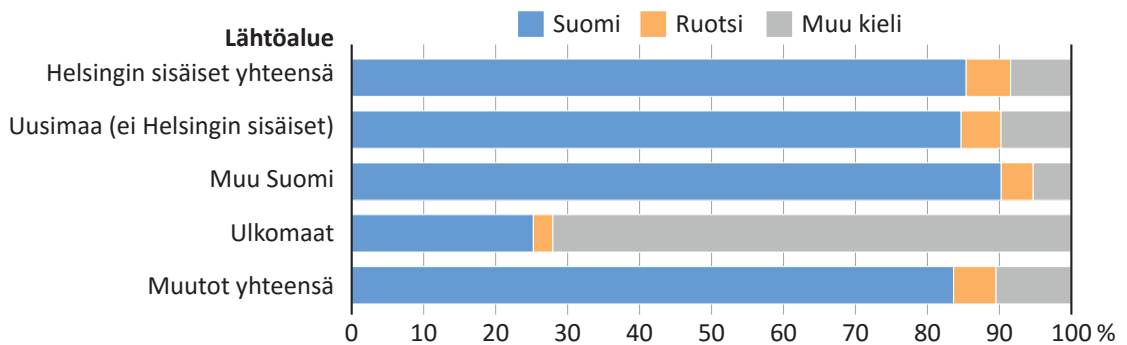
Kuvio 13. Jätkäsaareen muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2012–2014

Kuvio 14. Jätkäsaareen muuttaneiden koulutusprofiili vuosina 2012–2014

Kuvio 15. Jätkäsaareen muuttaneiden äidinkieli vuosina 2012–2014

Kuva: Suomen Ilmakuva Oy.

Konepajan alue

Vallilan konepaja-alue on uusista rakentuvista tutkimusalueista pienin niin pinta-alaltaan kuin rakentamisen tavoitteiltaan. Alueen rakentaminen alkoi vuonna 2006 ja vuoden 2014 lopussa siellä asui 1 099 asukasta. Tämä tiivis, uusi täydennysrakentamisalue sijaitsee Helsingin Vallilassa Kallion peruspiirissä. Alueella sijaitsee entuudestaan rautatietoimintaan liittyviä yli 100-vuotiaita punatiilisiä rakennuksia, joihin on suunniteltu muun muassa luovan alan työtiloja. Konepajaan nousee 1 300 uutta asuntoa, joissa ennustetaan asuvan vuoteen 2020 mennessä noin 2 500 asukasta ja tulevan saman verran työpaikkoja (Uutta Helsinkiä 2016; Yle 2013).

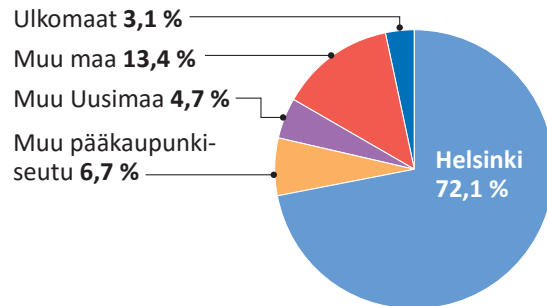
Vuoteen 2014 mennessä Konepajan alueelle on rakennettu seitsemäntoista asuinkerrostaloa. Vuosina 2012–2014 on valmistunut seitsemän taloa, jotka kaikki koostuvat omistus- ja vuokra-asunnoista (Henriksson & Meuronen 2015). HITAS-asuntoja ei olla alueelle rakentamassa. Konepajan viimeisen asuntokorttelin on määrä valmistua aikavälillä 2015–2016 (Uutta Helsinkiä 2016).

Mistä Konepajan alueelle muutetaan?

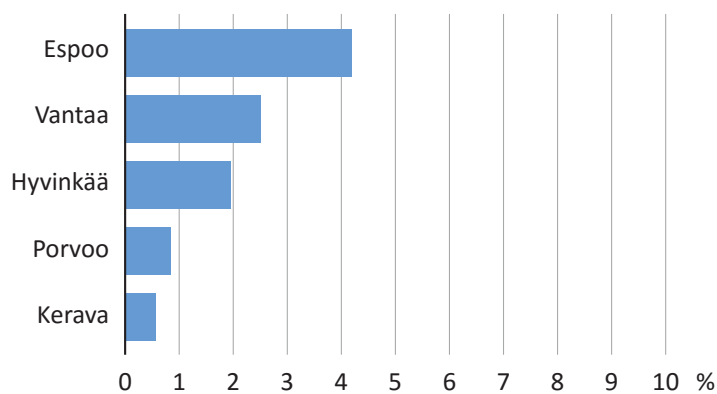
Vuosina 2012–2014 Konepajaan on muuttanut 358 uutta asukasta, joista suurin osa (72 %) Helsingin sisästä (kuvio 13). Yhteensä pääkaupunkiseudun alueelta muuttaneita on 80 prosenttia. Toiseksi suurin osuus tulomuuttajista (13 %) on tullut muualta maasta, joista

yli joka kymmenes Uudenmaan alueelta (kuvio 16). Maakunnista toiseksi eniten muuttaja on tullut Keski-Suomesta, joskin osuus on vain 3 prosenttia. Vantaalta muuttaneiden osuus Konepajan tulomuutosta on hivenen yli 4 prosenttia ja Espoosta jonkin verran alle 3 prosenttia (kuvio 17).

Kuvio 16. Konepajaan muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2012–2014, n=358

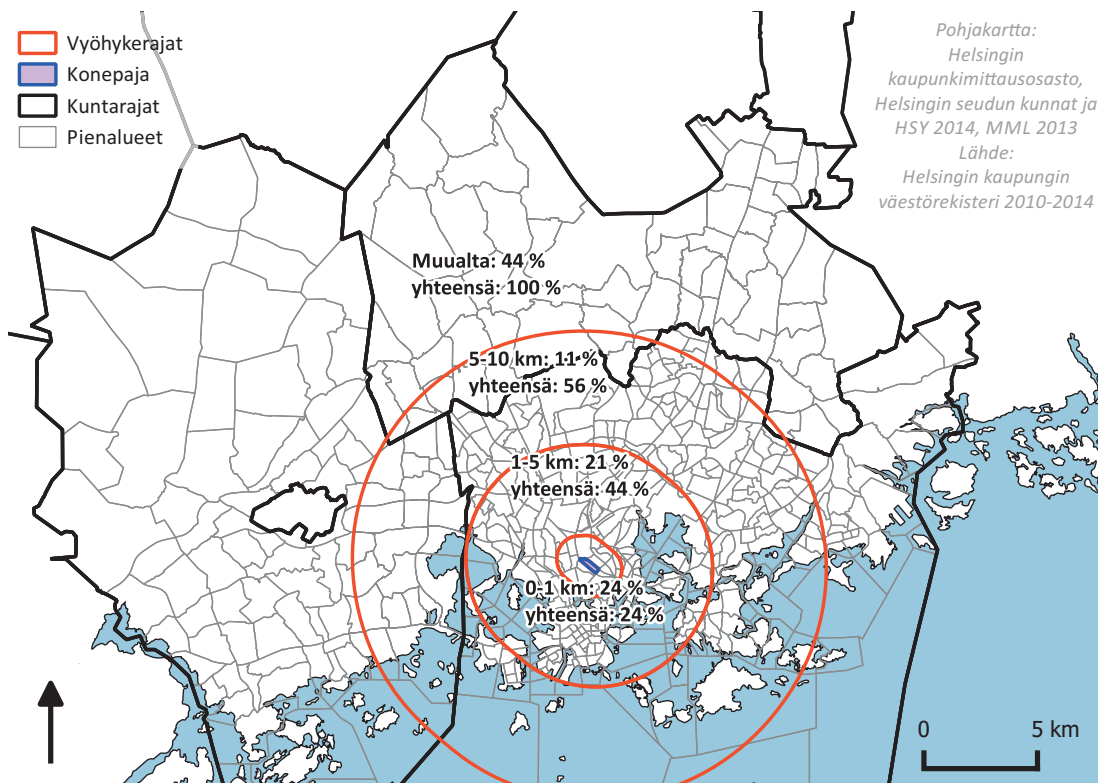

Kuvio 17. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Konepajaan muuttaneet vuosina 2012–2014

Konepajan alueelle kohdistuvasta tulomuutosta merkittävä osa tapahtuu lähialueelta. Tulomuutosta peräti neljännes on tullut yhden kilometrin säteeltä (kuvio 18). Kaikkiaan viiden kilometrin säteeltä (vyöhykkeet 0–1 km ja 1–5 km) tulee 45 prosenttia kaikesta Konepajaan kohdistuneesta muutosta (taulukko 3). Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden tulomuuttoon verrattuna Konepajan alue on kerännyt 10 kilometrin säteeltä tulomuuttajia kuitenkin kymmenisen prosenttiyksikköä vähemmän.

Kuvio 18. Konepajan lähimuuttovyöhykkeiden osuus tulomuutosta vuosina 2012–2014

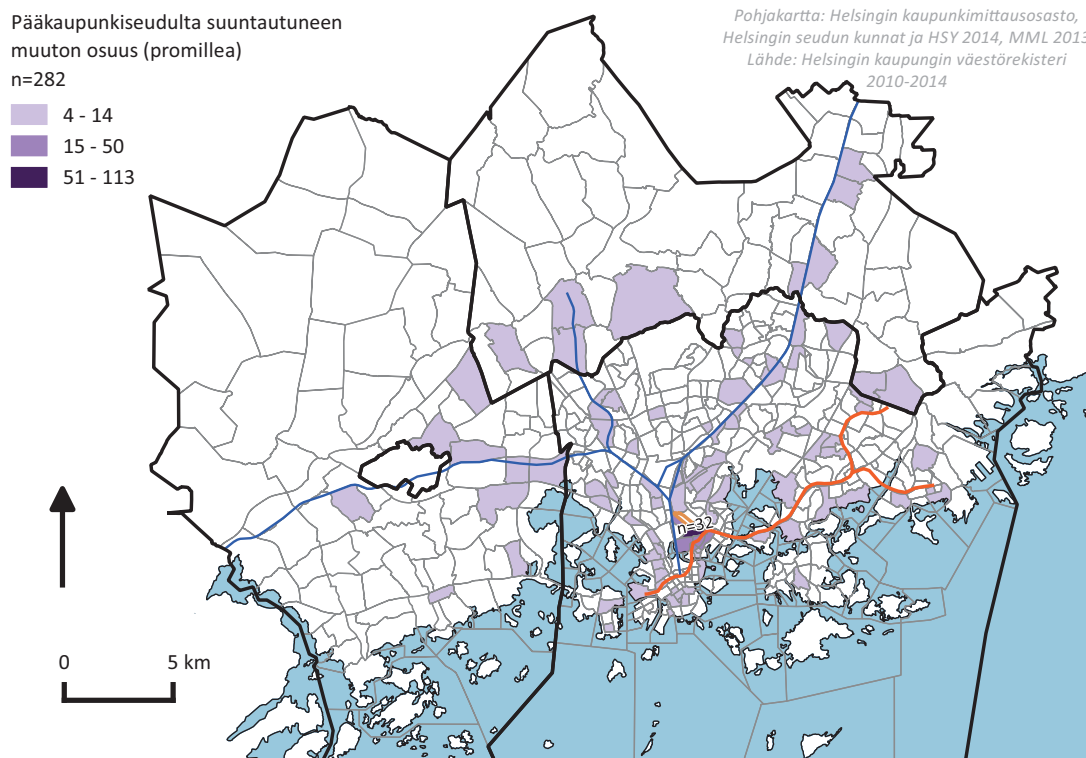

Taulukko 3. Muutto Konepajalle etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0-1	24	85	24
1-5	21	74	44
5-10	11	40	56
Yli 10	44	159	100
Yhteensä	100	358	

Pääkaupunkiseudun tulomuutosta vilkkain muuttoliike Konepajan alueelle on kertynyt Kallion asuinalueelta Harjun pienalueelta. Myös Alppila, Linjat, Torkkelinmäki ja Vilhovuori ovat olleet suhteellisen vilkkaita muuton lähtöalueita. Muutoin tulomuutto pääkaupunkiseudulta on lähtöisin melko harvoilta pienalueilta, pääasiassa Helsingin alueelta ja jonkin verran myös Espoon ja Vantaan radanvarsi-alueilta sekä Vantaan eteläisimmiltä asuinalueilta (kuvio 19).

Kuvio 19. Pienalueilta Konepajaan kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2012–2014

Kuka Konepajan alueelle muuttaa?

Kun tulkitaan Konepajan alueelle muuttaneen väestön rakennetta, on syytä pitää mielessä muuttojen tarkastelun ajankohta vuosien 2012–2014 välillä sekä tulomuuttajien pieni lukumäärä. Kalasatamaan ja Jätkäsaareen verrattuna Konepajan alueen rakentaminen on alkanut paljon aiemmin ja muuttaneiden ikä- koulutus- ja äidinkielen rakenteet eivät vastaa alueen kokonaisväestön profiilia kuten isommilla ja vasta rakentumaan alkaneilla tutkimusalueilla. Muuttaneiden pienen lukumäärän vuoksi, yksittäisten talojen rakentaminen ja niiden hallintamuoto vaikuttavat suuresti tulomuuttajien väestörakenteeseen.

Valtaosa konepajan alueelle vuosina 2012–2014 muuttaneista on kuulunut 18–29-vuotiaiden ikäryhmiin (kuvio 20). Alaikäisiä lapsia tai yli 60-vuotiaita on ollut muuttaneiden joukossa vain vähän, vaikka vuoden 2015 tietojen mukaan Konepajan alueen asukkaista jopa 12 prosenttia on ollut tarhaikäisiä ja 8 prosenttia eläkeläisiä. Nuorten aikuisten ikärakennetta tulomuuttajissa saattaa selittää alueella olevat yleishyödyllisten vuokra-asuntojen tarjoajat.

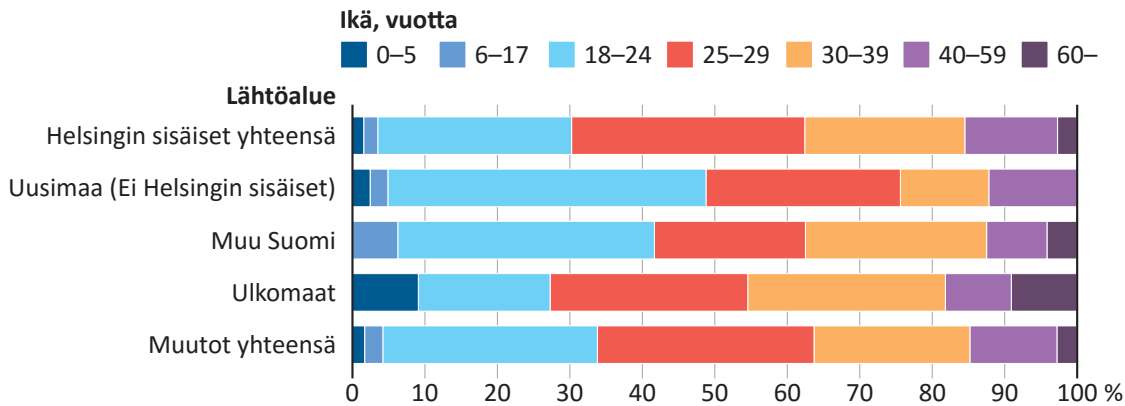
Uudenmaan kunnista Helsingin ulkopuolelta Konepajan alueelle muuttaneiden kohdalla erityisesti 18–24-vuotiaiden ikäryhmä erottuu joukosta. Kyseisestä ryhmästä yli puolet on keskiasteen tutkinnon suorittaneita, kuten myös Uudenmaan ulkopuolelta muualta Suomesta muuttaneiden ryhmästä. Helsingin sisältä muuttaneiden joukosta lähes puolet on myös keskiasteen tutkinnon suorittaneita. Ulkomailta muuttaneiden joukossa ei ole ainuttakaan keskiasteen tutkintoa suorittanutta, mutta sen sijaan korkeakoulututkinnon suorittaneita on saman verran kuin tulomuuttajissa keskimäärin, eli noin 25 prosenttia (kuvio 21).

Tulomuuttajien koulutustaso on verrattain matala kun tarkastellaan tilastoista vuoden 2015 Konepajan alueen väestön korkeakoulutuksen omaavien 63 prosentin huimaa osuutta. Muuttaneissa onkin todennäköisesti sattunut olemaan enemmän nuoria ja opiskelijoita.

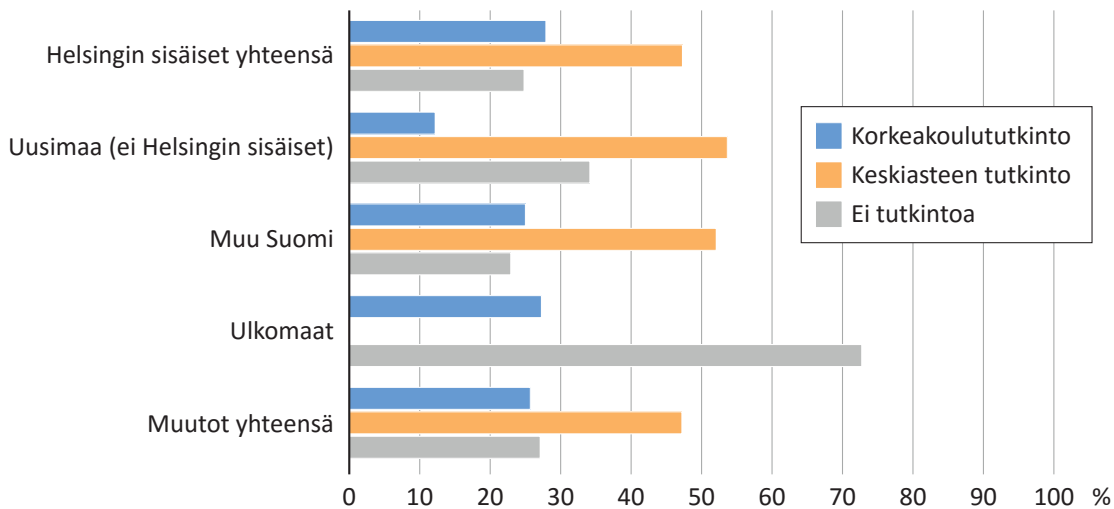
ta, mikä kertoo tarkasteluajankohdan tulomuuttajien rakenteesta suhteessa valmistuneeseen asuntokantaan.

Tulomuuttajien ja alueen vuoden 2015 väestötilastojen välillä ei ole äidinkielen osalta merkittäviä poikkeamia. Muuttajista vain joka kymmenes puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea tai ruotsia. Ruotsinkielisiä muuttajia on vain pari prosenttia. Ulkomailla muuttaneista yli kolmannes puhuu äidinkielenään suomea eli kuuluu todennäköisimmin paluumuuttajien ryhmään (kuvio 22).

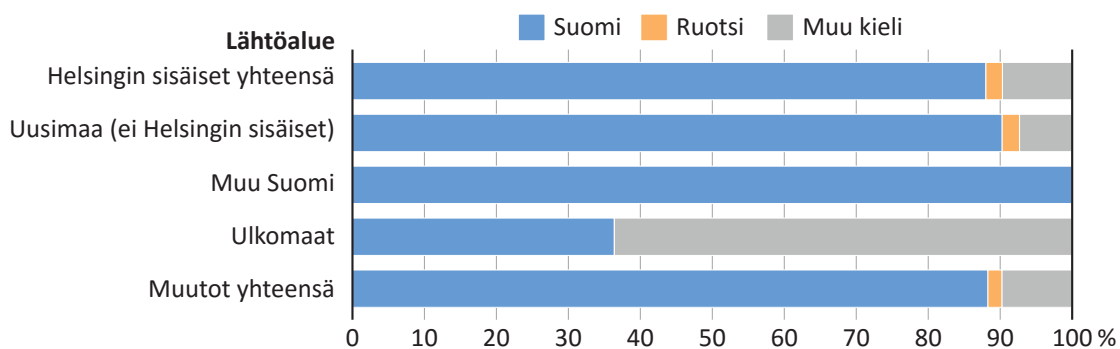
Kuvio 20. Konepajaan muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2012–2014

Kuvio 21. Konepajaan muuttaneiden koulutus rakenne vuosina 2012–2014

Kuvio 22. Konepajaan muuttaneiden äidinkieli vuosina 2012–2014

7. AIEMMIN RAKENTUNEIDEN ALUEIDEN TULOMUUTTORAKENNE JA MUUTOS

Helsingissä on 2000-luvulla rakennettu uusia laajempia asuinalueita eri puolille kaupunkia. Näiden aluerakentamiskohteiden valmistumisen aikajänne on useampi vuosikymmen, joten monet 2000-luvun alussa aloitetut alueet ovat yhä vuonna 2016 rakentumassa lopulliseen määrämittaansa.

Vuonna 2005 selvitettiin edellisen kerran asunnon vaihdon paikallisuutta eli uusien asuinalueiden ensimmäisten tulomuuttajien lähtöalueita. Tulokset uusien asuinalueiden tulomuutosta osoittivat, että huomattavan suuri osa, jopa yli 80 prosenttia, uusista muuttajista tuli Helsingin sisältä. Asuntoa esikaupungin uusille alueille vaihtoi omalta lähialueelta, eli samasta suurpiiristä yli kolmasosa tulomuuttajista (35 %). Ainoastaan Pohjois- ja Kaakkois-Helsingissä asunnon vaihdon paikallisuus saman suurpiirin sisältä oli hieman vähäisempää (20 %) (Jaakola 2005, 8).

Seuraavassa esitetään kolmen aiemmin tarkastellun asuinalueen tulomuuttorakenteen nykyinen olemus. Tarkoituksena on vertailla vuonna 2015 jo noin 10 vuotta vanhojen alueiden tulomuuttorakenteen muutosta ensimuuttojen suuntautumiseen nähden. Lisäksi tarkastellaan muuttaneen väestön profiileja.

Latokartano.

Aurinkolahti.

Kuva: Mika Lappalainen

Arabianranta.

Kuva: Hannu Koivisto

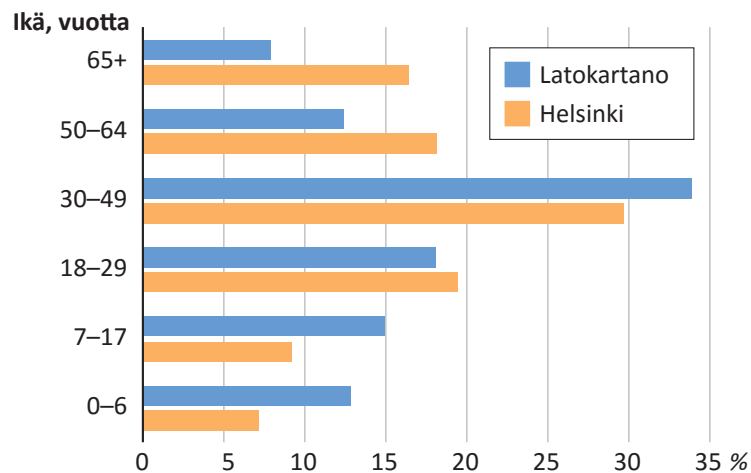
Latokartano

Latokartano on Koillis-Helsingissä, Viikissä sijaitseva asuinalue, johon ensimmäiset asukkaat saapuivat vuonna 1998. Alue koostuu neljästä pienalueesta. Latokartanon eteläosassa sijaitseva Eko-Viikki on Suomen ensimmäinen ekologisesti suunniteltu kaupunginosa, jonka yhteyteen myös sijoittui luontevasti yliopiston biotieteiden kampus (Uutta Helsinkiä 2016). Alueelle odotetaan sijoittuvan noin 9 500 asukasta. Alueelle rakennetaan edelleen ja asuintaloja on suunniteltu valmistuvan vielä neljä kappaletta (ATO-rekisteri 2016).

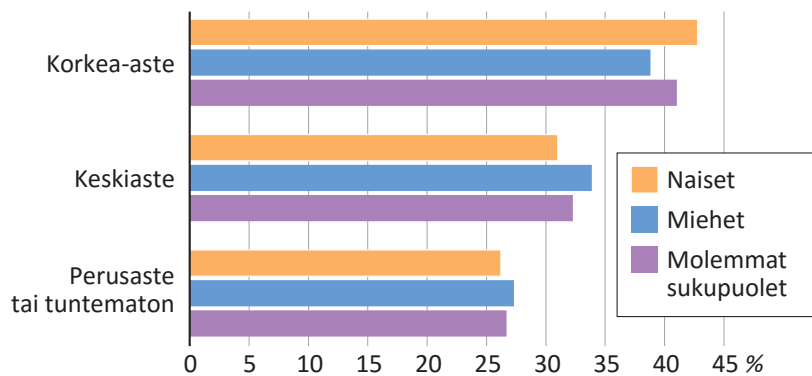
Latokartanon väkiluku vuoden 2014 lopussa oli 9 303 henkilöä. Tarhaikäisten osuus väestöstä oli 13 prosenttia, kouluikäisten 15, opiskelikäisten (18–29-vuotiaat) 18 ja työikäisen väestön osuus 46 prosenttia. Yli 65-vuotiaita oli 8 prosenttia asukkaista (kuvio 23). Latokartanon ikäprofiili on kaupungin keskiarvoa nuorekkaampi. Alle 18-vuotiaita on Latokartanossa 28 prosenttia asukkaista, mikä on huomattavasti enemmän kuin Helsingissä yleensä (16 %). Helsingissä yli 65-vuotiaita on keskimäärin 16 prosenttia väestöstä, kun taas Latokartanossa vain 8 prosenttia. Reilu kymmenesosa latokartanolaisista on 50–64-vuotiaita. Helsingin asukkaista noin viidennes on 50–64-vuotiaita. Suomea äidinkielenään puhuvia on Latokartanossa 83 prosenttia väestöstä. Muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia on 15 prosenttia. Tämä on vain parin prosenttiyksikön verran vähemmän kuin muilla Helsingin alueilla keskimäärin (Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus 2016).

Latokartanon väestön koulutusaste vastaa Helsingin koulutusastetta. Noin 40 prosentilla Latokartanon 15 vuotta täyttäneistä asukkaista on korkeakoulututkinto ja Helsingin keskiarvoa vastaavalla kolmanneksella keskiasteen tutkinto. Latokartanossa asuu myös runsaasti peruskoulun viimeksi käyneitä: heidän osuutensa väestöstä on yhteensä 27 prosenttia (kuvio 24). Latokartanossa sijaitsee ylioppilaskylän opiskelija-asuntoja, mikä selittää tältä osalta väestön koulutustasoa.

Kuvio 23. Latokartanon väestön ikärakenne vuonna 2015

Kuvio 24. Latokartanon koulutusrakenne vuonna 2015

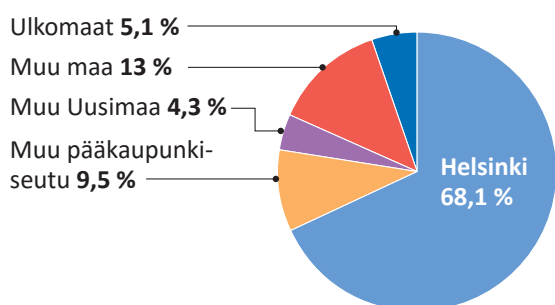

Latokartanon asuinrakennuskanta on rakennettu pääosin 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Tuolloin valmistui kaikkiaan 189 asuinrakennusta. Vuosien 2010–2014 välillä eli tulomuuton tarkasteluajankohtana valmistui 76 asuinrakennusta lisää (Helsingin kaupungin tietokeskus 2015), joista puolet sisältää omistusasuntoja (Henriksson & Meuronen 2015). Vuonna 2014 Latokartanon kaikista asunnoista noin kolmannes oli omistusasuntoja. Arava- tai korkotukivuokra-asuntoja oli 42 prosenttia asunnoista. Muita vuokra-asuntoja on noin kymmenesosa, samoin kuin asumisoikeusasuntoja (Tilastokeskus 2016d). Hitas-talojen osuus Latokartanossa on viidesosa.

Mistä Latokartanoon muutetaan?

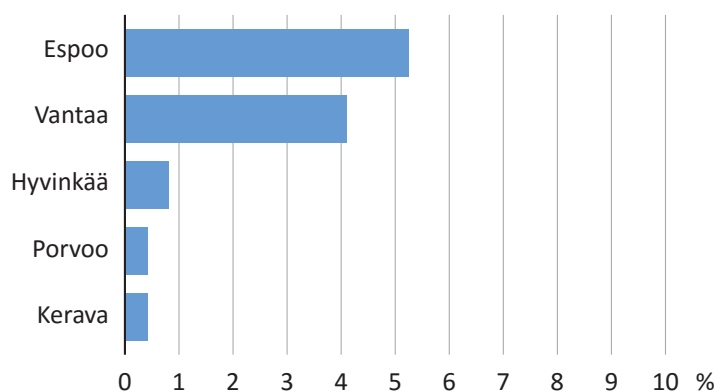
Latokartanoon muutti 7 770 ihmistä aikavälillä 2010–2014. Muuttaneista 68 prosenttia on lähtenyt vaihtamaan asuntoa Helsingin sisällä. Helsingin sisäinen asunnon vaihdon paikallisuus on laskenut alueella jonkin verran (noin 10 prosenttiyksikköä) kymmenen vuoden aikana. Myös pääkaupunkiseudun sisältä muuttaneita on ollut hieman vähemmän 80 prosenttia, kun vuonna 2005 lukemat olivat keskimäärin jopa 90 prosenttia. Latokartanoon on muutettu pääkaupunkiseudun ulkopuolelta muualta Suomesta hieman useammin kuin muista Uudenmaan kunnista. Ulkomaista tulomuuttoa on ollut viitisen prosenttia (kuvio 25).

Kuvio 25. Latokartanoon muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2010–2014, n=7 770

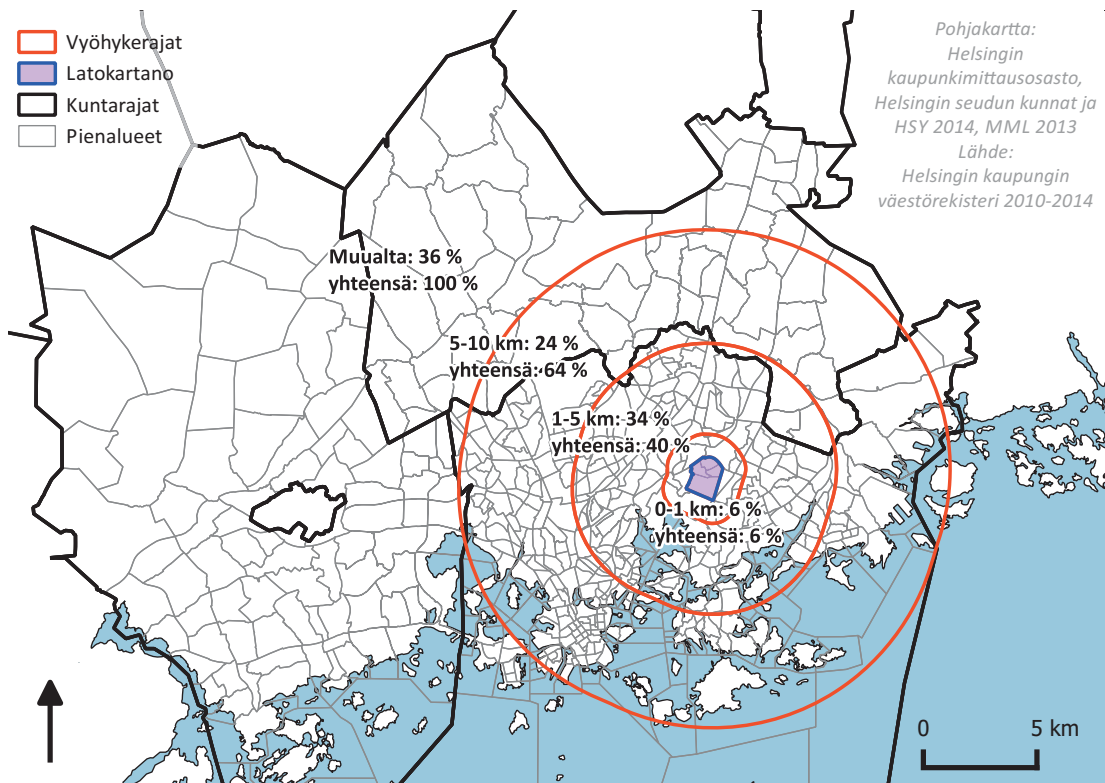
Uudenmaan kunnista Vantaalta muuttaneiden osajoukko muodostaa 5 prosenttia Latokartanon koko tulomuutosta. Espoon osuus on noin 4 prosenttia ja muista Uudenmaan kunnista muuttaneiden osuus jää kussakin alle prosenttiin (kuvio 26). Uudenmaan ulkopuolisista maakunnista lähteneiden muuttojen osuus jää kaikkialla alle prosenttiin.

Kuvio 26. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Latokartanoon muuttaneet vuosina 2010–2014

Latokartanon tulomuutosta 40 prosenttia tulee 5 kilometrin säteeltä. Näiltä osin Latokartanon tulomuuttoliike on pysynyt samantyyppisenä kuin vuonna 2005. Yli puolet nykyisestä tulomuutosta on lähtöisin alle kymmenen kilometrin päästä, joka kattaa alueellisesti lähes koko Helsingin ja Etelä-Vantaan (kuvio 27, taulukko 4).

Kuvio 27. Latokartanon lähimuuttovyöhykkeiden osuus tulomuutosta vuosina 2010–2014

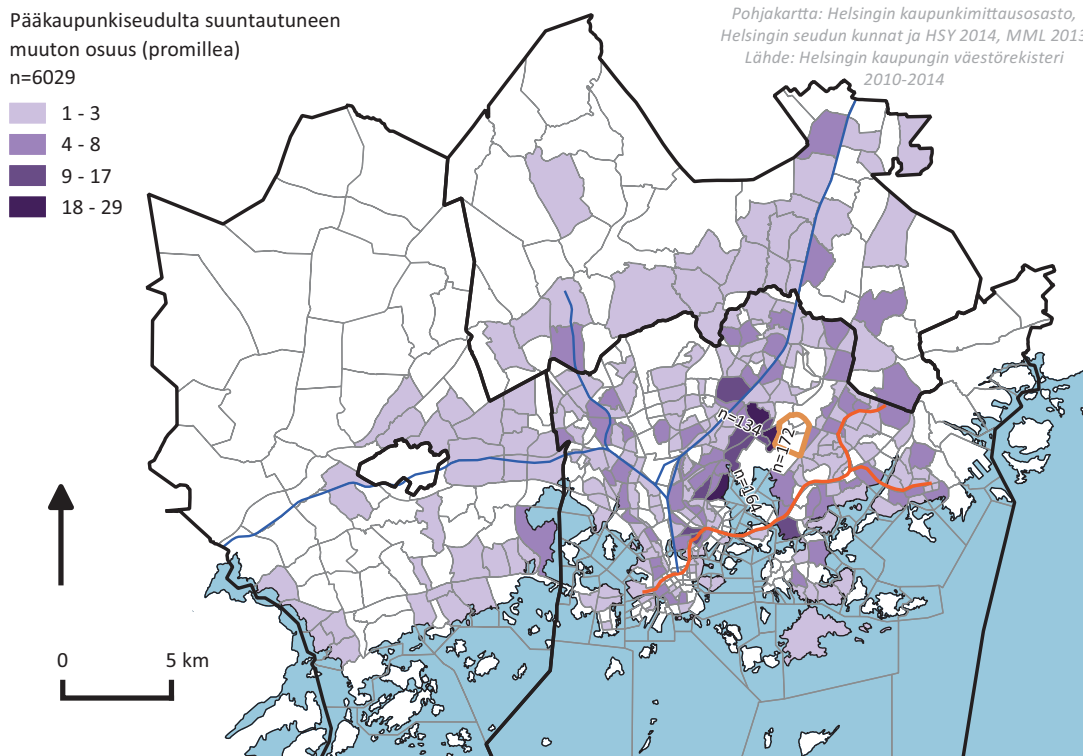

Taulukko 4. Muutto Latokartanoon etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014. Pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevat ovat yli 10 kilometrin vyöhykkeen luvuissa

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0–1	6	464	6
1–5	34	2 653	40
5–10	24	1 845	64
Yli 10	36	2 808	100
Yhteensä	100	7 770	

Vilkkaimmillaan tulomuutto pääkaupunkiseudulta Latokartanoon on Arabianrannan, Viikin tiedepuiston ja Pihlajamäen alueilta. Myös näiden lähetyvillä olevilta alueilta, kuten Pukinmäestä, Viikinrannasta, Viikinmäeltä ja Kumpulasta on muutettu melko ahkerasti. Vuoden 2005 tehtyyn tarkasteluun nähden on kiinnostavaa huomata, että Malmin alueelta kohdistuva muutto Latokartanoon on laantunut. Myös tulomuuton kuihtuminen Helsingin keskustaniemeltä näkyy erona kymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen. Muilta osin tulomuuton lähtöalueet ovat pysyneet samoina kuin vuonna 2005 tehdyssä Jaakolan tarkastelussa. Latokartanoon on myös edelleen muuttanut keskimääräistä enemmän ihmisiä hieman etäämpänä sijaitsevilta Alppiharjun ja Torkkelinmäen pienalueilta sekä Herttoniemenrannasta (kuvio 28).

Kuvio 28. Pienalueilta Latokartanoon kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2010–2014

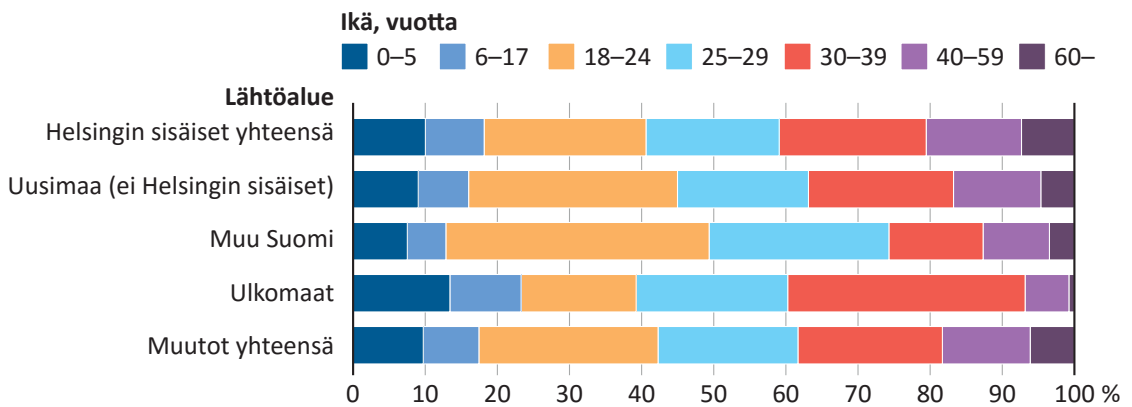
Kuka Latokartanoon muuttaa?

Neljännes Latokartanoon muuttaneista on 18–24 -vuotiaita nuoria aikuisia, joille läheinen Viikin kampus oletettavasti toimii vetovoimatekijänä. Tähän ikäryhmään kuuluu joka kolmas Uudenmaan ulkopuolisesta Suomesta muuttaneista. Alle 17-vuotiaita lapsia ja nuoria on muuttanut alueelle runsaasti erityisesti Helsingin sisältä ja ulkomailta, sillä heidän osuutensa on lähes 20 prosenttia kaikista tulomuuttajista. Tarhaikäisten lasten osuus näkyy ulkomailta muuttaneiden ikärakenteessa. Sen sijaan ulkomailta kuten kotimaastakaan ei ole saapunut juuri lainkaan yli 60-vuotiaita (kuvio 29). Näin alueelle muuttajien ikärakenne vastaa alueella jo asuvien asukkaiden ikäjakaumaa.

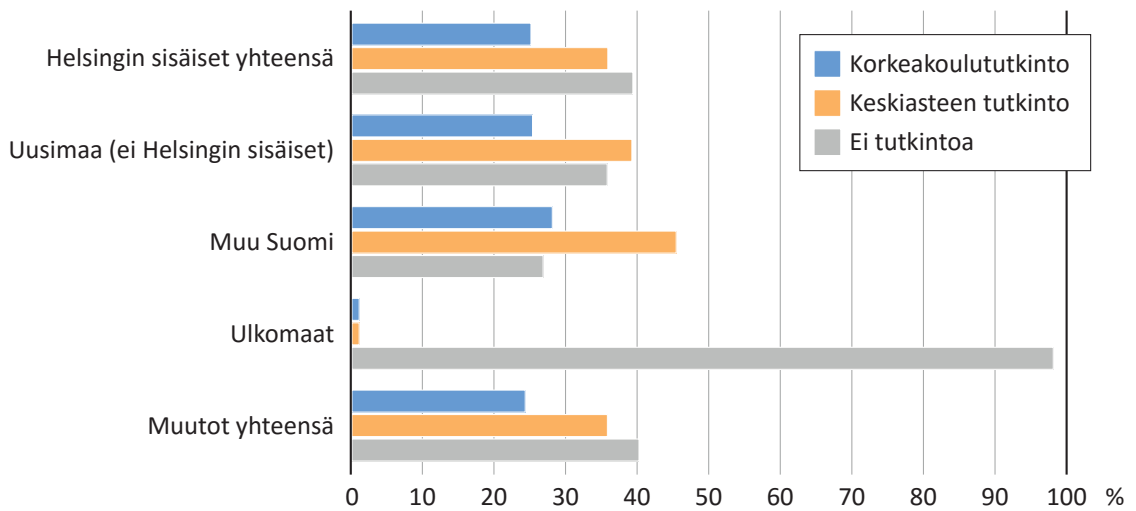
Latokartanoon tarkastelujaksolla muuttaneiden koulutusrakenne on huomattavasti alhaisempi kuin alueella asuvan väestön. Vain 24 prosentilla Latokartanoon muuttaneista on korkeakoulututkinto, kun alueella asuvista se on yli 40 prosentilla. Keskiasteen tutkintoja muuttajilla sen sijaan on saman verran kuin alueen väestöllä keskimäärin. Isolla osalla Uudenmaan ulkopuolisesta Suomesta muuttaneilla on keskiasteen tutkinto, mikä selittää yhdessä ikärakenteen kanssa vahvasti sitä, että muualta Suomesta on muuttanut alueen ylioppilaskylään runsaasti opiskelijoita. Helsingin sisältä muuttaneilla on useammin keskiasteen tutkinto tai tutkintoa ei ole (kuvio 30). Lähes kaikilta ulkomailta Latokartanoon muuttaneilta joko puuttuu tutkinto tai tietoa tutkinnoista ei ole saatavilla.

Tulomuuttajista 80 prosenttia puhuu äidinkielenään suomea. Sen sijaan ruotsinkielisiä on harvassa. Muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia on muuttaneissa lähes 20 prosenttia. Helsingissä keskimäärin (13 %) vierasta kieltä puhutaan huomattavasti harvemmin (Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus 2016). Ulkomailta Latokartanoon vuosina 2010–2014 muuttaneista onkin lähes 80 prosenttia vieraskielisiä (kuvio 31).

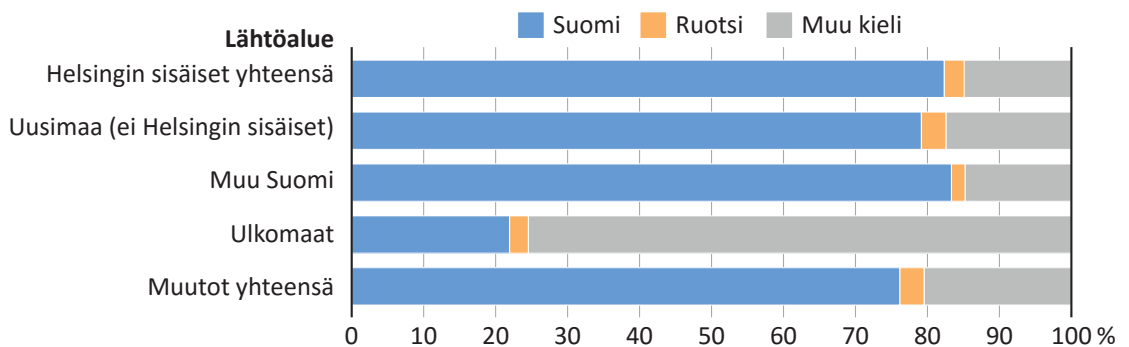
Kuvio 29. Latokartanoon muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2010–2014

Kuvio 30. Latokartanoon muuttaneiden koulutusrakenne vuosina 2010–2014

Kuvio 31. Latokartanoon muuttaneiden äidinkieli vuosina 2010–2014

Kuva: Ilmakuva Vallas Oy.

Aurinkolahti

Aurinkolahti on Helsingin Vuosaarella ja keskustasta nähden kaakossa sijaitseva, merellinen asuinalue. Se on kolmen pienalueen muodostama kokonaisuus, jonka suunnittelu aloitettiin 1990-luvun lopulla (Nuotio 2006). Alueen alkujaan huvila-aluemainen olomuoto alkoi väistyä 1950-luvulla teollisuuden tieltä (Helsingin Aurinkolahtiseura 2016). Aurinkolahden teollisuudesta jäi jäljelle niin sanottuun kahvikortteliin Pauligin kahvipaahtimo, jonka toiminta kuitenkin siirtyi vuonna 2010 Vuosaaren satamakeskukseen. Vanha paahtimorakennus purettiin uusien asuintalojen tieltä (Uutta Helsinkiä 2016).

Aurinkolahden asuinalueen tarkoitus oli tasoittaa Vuosaaren sosiaalista väestörakennetta asuntokannan hallintamuotojen avulla ja alueelle tulikin ympäröiviä kortteleita enemmän korkeatasoisia omistusasuntoja. Kerrostalokortteille leimaa antaa alueen itälaitaan rakennettu Uutelan kanava sekä rantabulevardi ja uimaranta. Kerrostalojen lisäksi Aurinkolahden alueella on myös pientaloja ja muutamia vanhoja huvilarakennuksia (esim. Ylä-Anttila 2010, Lampi 2005).

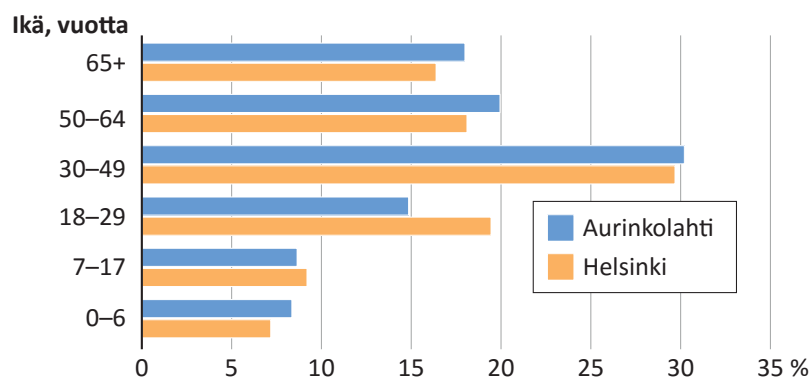
Aurinkolahden väkiluku oli vuoden 2014 lopussa 7 170. Alueen rakentaminen jatkuu vielä Kahvilakorttelin alueella, jonka rakennustyöt aloitettiin vuonna 2010. Kun Aurinkolahden rakennustyöt on saatu päätökseen, ennustetaan Aurinkolahdessa asuvan noin 9 000 asukasta (Uutta Helsinkiä 2016).

Väestön ikäprofiili Aurinkolahdessa muistuttaa paljon Helsingin ikäprofiilia. Alle kouluikäisiä on Aurinkolahdessa hieman enemmän kuin Helsingissä keskimäärin. Opiskelukäisiä (18–29 -vuotiaita) on Aurinkolahdessa 15 prosenttia eli vähemmän kuin koko kau-

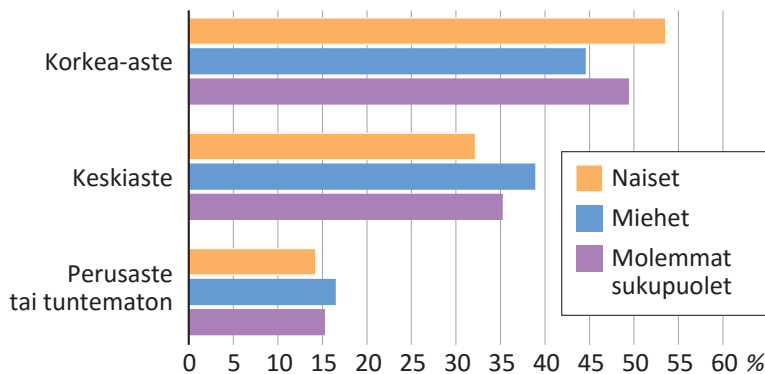
pungin tasolla. Sekä Aurinkolahden alueella että Helsingissä puolet väestöstä on työikäisiä. Korkeimmissa ikäluokissa Aurinkolahti on vahvemmin edustettuna kaupunkiin nähden (kuvio 32). Aurinkolahden asukkaista 81 prosenttia puhuu äidinkielenään suomea. Alueella asuvista 15 prosenttia puhuu muuta kuin suomea tai ruotsia, mikä on hieman enemmän kaupungin keskiarvoon nähden (Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus 2016).

Aurinkolahden 15 vuotta täyttänyt väestö on hieman korkeammin koulutettua kuin kaupungissa keskimäärin. Asukkaista 26 prosenttia on suorittanut perusasteen tutkinnon. Noin kolmannes puolestaan on keskiasteen suorittaneita, mikä vastaa kaupungin keskiarvoa. Korkeasti koulutettujen osuus Aurinkolahdessa on 43 prosenttia, mikä on hieman enemmän kuin Helsingissä keskimäärin (kuvio 33).

Kuvio 32. Aurinkolahden väestön ikärakenne vuonna 2015

Kuvio 33. Aurinkolahden koulutusrakenne vuonna 2015

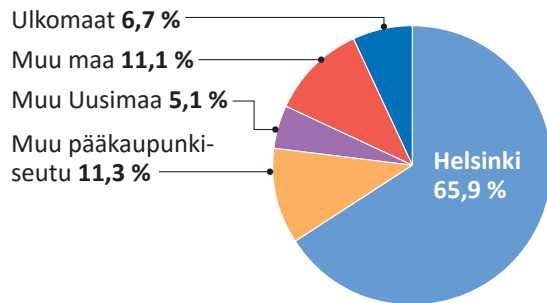

Aurinkolahden kerros- ja pientaloalueen rakentaminen alkoi vuonna 2000 (Helsingin Aurinkolahtiseura 2016) ja Aurinkolahteen on aikavälillä 2000–2009 valmistunut 122 asuinrakennusta. Myöhemmin ajalla 2010–2014 on valmistunut 17 rakennusta lisää (Helsingin kaupungin tietokeskus 2015). Tarkasteluajanjaksolla valmistuneista rakennuksista yksi on aravuokra-asunnoista koostuva. Loput kuusitoista ovat omistus- ja vuokra-asuntoja (Henriksson & Meuronen 2015). Vuonna 2014 alueen kaikista asuinnoista yli puolet oli omistus-asuntoja ja 29 prosenttia vuokra-asuntoja. Arava- tai korkotukivuokra-asuntoja oli hieman alle 10 prosenttia ja asumisoikeusasuntoja noin prosentti (Tilastokeskus 2016d).

Mistä Aurinkolahteen muutetaan?

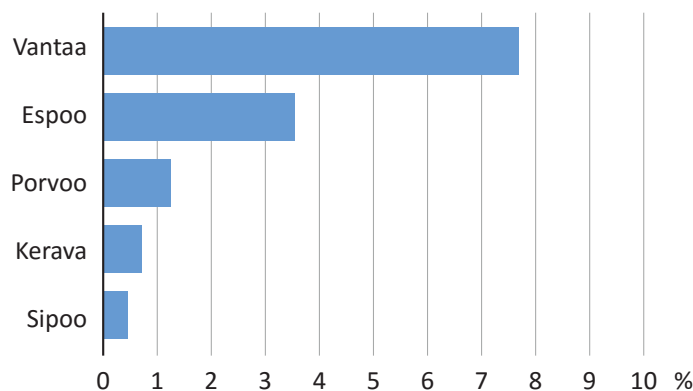
Vuosien 2010–2014 välillä Aurinkolahteen muutti 5 722 henkilöä. Kaikista tulomuuttajista 66 prosenttia oli helsinkiläisiä. Pääkaupunkiseutulaisia muuttajia oli puolestaan 77 prosenttia kaikista muuttajista. Muualta Uudeltamaalta muuttajia on viitisen prosenttia kun muualta Suomesta tulomuuttajia oli yli 10 prosenttia. Ulkomaisia muuttajia on 7 prosenttia (kuvio 34).

Kuvio 34. Aurinkolahteen muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2010–2014, n=5 722

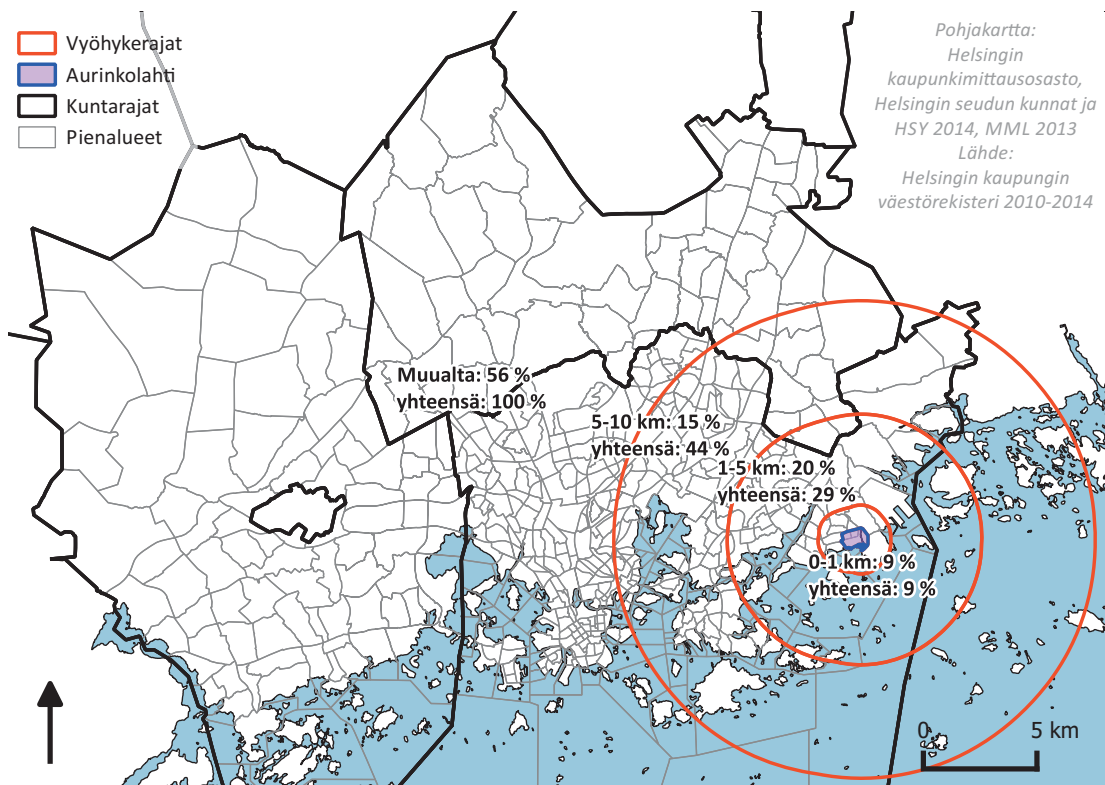
Uudenmaan lisäksi tulomuuttoluvut muista maakunnista ovat olleet pieniä. Tulomuuttajia Aurinkolahteen on muuttanut muualta suomesta pääasiassa Pirkanmaalta, Päijät-Hämeestä, Varsinais-Suomesta ja Kymenlaaksosta. Hieman alle 8 prosenttia Aurinkolahteen muuttaneista on tullut Vantaalta. Määrä on kaksinkertainen Espoosta muuttaneisiin nähden. Porvoon ja Keravan muuttojen osuudet ovat kukin noin prosentin luokkaa (kuvio 35).

Kuvio 35. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Aurinkolahteen muuttaneet vuosina 2010–2014

Aurinkolahden tulomuutosta lähes 30 prosenttia on lähtöisin 5 kilometrin etäisyydellä sijaitsevilta pienalueilta. Niiltä pääkaupunkiseudun pienalueilta, jotka sijaitsevat 5–10 kilometrin etäisyysvyöhykkeellä, muodostuu 15 prosenttia Aurinkolahden tulomuutosta. Aivan lähimmältä vyöhykkeeltä kohdistuu Aurinkolahteen hieman alle kymmenesosa tulomuutosta (kuvio 36, taulukko 5).

Kuvio 36. Aurinkolahden lähimuuttovyöhykkeiden osuus tulomuutosta vuosina 2010–2014

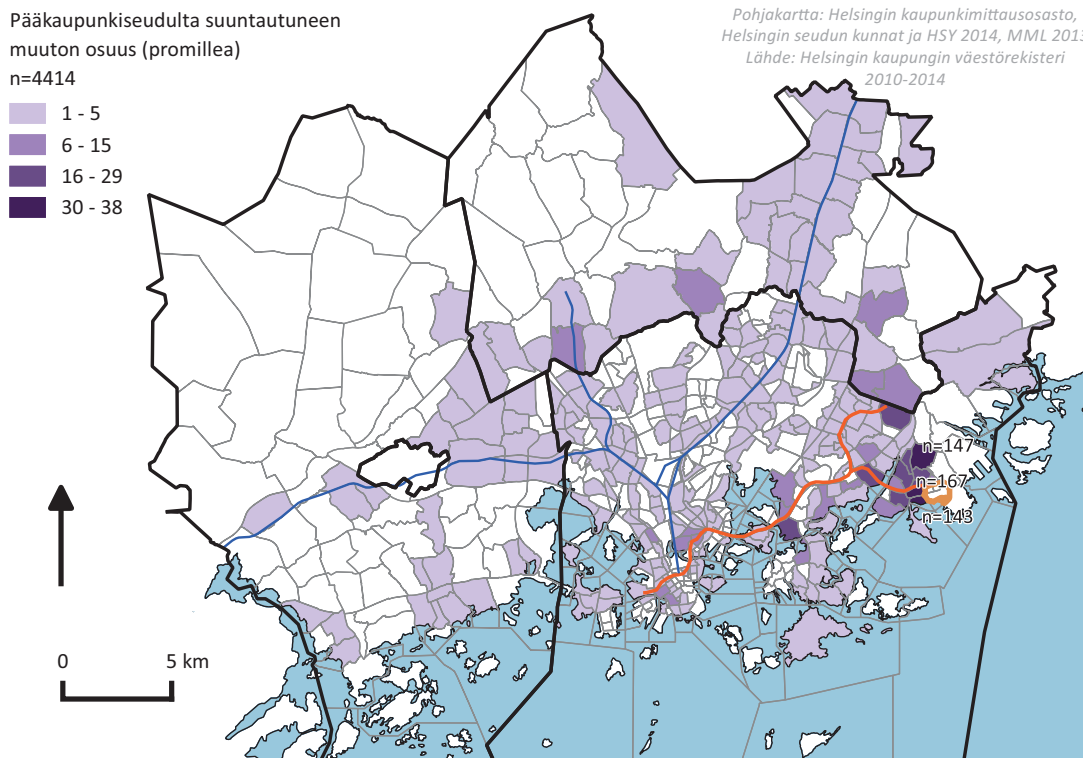

Taulukko 5. Muutto Aurinkolahteen etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014. Pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevat ovat yli 10 kilometrin vyöhykkeen luvuissa

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0–1	9	498	9
1–5	20	1 169	29
5–10	15	851	44
Yli 10	56	3 204	100
Yhteensä	100	5 722	

Pääkaupunkiseudun tulomuutto Aurinkolahteen on ollut vilkkaimmillaan aivan alueen lähetyviltä (kuviot 36 ja 37). Aurinkolahden läheltä tuleva muutto on pysynyt samanlaisena vuoteen 2005 verrattuna. Keski-Vuosaaren ja Kallahden alueilla sijaitsevista pienalueista lähtenyt muutto on osuudeltaan vilkkainta pääkaupunkiseudulla. Kukin pienalue sijaitsee muutaman kilometrin säteellä Aurinkolahdesta. Vuoden 2010–2014 muuttojen lähtöalueina ovat olleet myös Mellunmäen, Puotilan ja Herttoniemenrannan alueet, joista vuonna 2005 ainoastaan Herttoniemenranta ei kuulunut lähtöalueisiin. Sen sijaan Kalliosta lähtenyt muuttovirta Vuosaaren ei uusimman tulomuuton suuntautumisessa suuremmin näkynyt (Jaakola 2005,8).

Kuvio 37. Pienalueilta Aurinkolahteen kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2010–2014

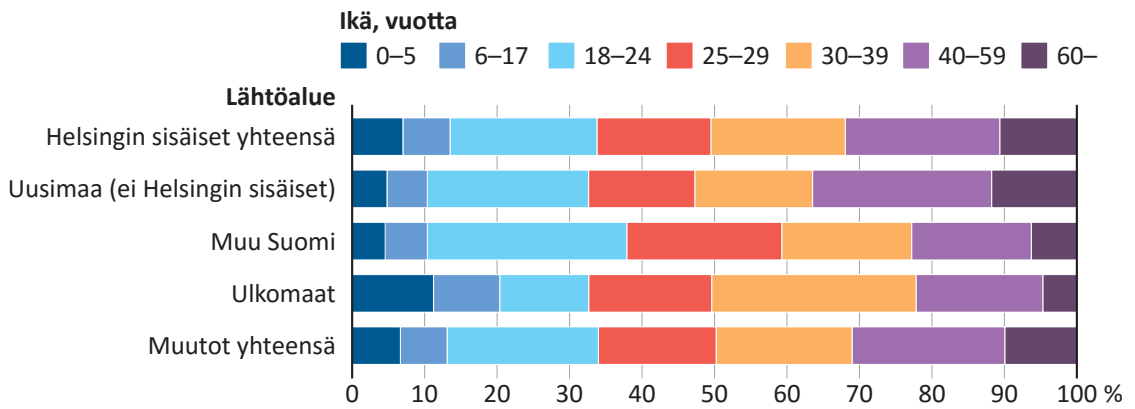
Kuka Aurinkolahteen muuttaa?

Aurinkolahden muuttajien ikäjakauma noudattaa tasaista hajontaa. Muuttajista 18–24-, 30–39- ja 40–59-vuotiaat muodostavat kukin noin viidenneksen kattavan osuuden. Alaikäisiä lapsia ja nuoria on muuttajissa harvemmin kuin Helsingin asuinalueilla keskimäärin (13 %). Ulkomailta on muuttanut hieman enemmän 30–39-vuotiaita sekä alaikäisiä lapsia ja nuoria kuin Helsingin sisältä tai muualta Suomesta. Uudenmaan ulkopuolelta Suomesta muuttaneista yli puolet on alle 30-vuotiaita. Muuttajien ikärakenne painottuu kuitenkin keski-ään jo ylittäneisiin, joita on melkein kolmasosa alueelle asettuneista (kuvio 38).

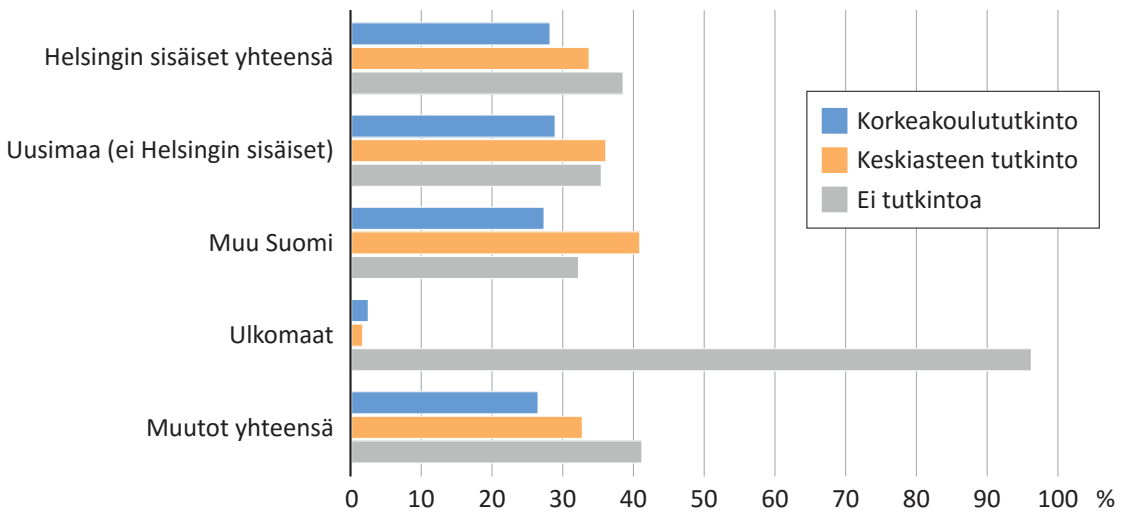
Tulomuuttajien koulutus on verrattain alhaista, jos tarkastellaan korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuutta muuttaneista. Aurinkolahden väestöllä on kuitenkin korkea-asteen tutkintoja lähes kaupungin keskiarvon verran (43 %), joten tulomuuttajien koulutusrakenne poikkeaa tältä osin kantaväestöstä. Korkeakoulutuksen on saanut 26 prosenttia tulijoista kun keskiasteen tutkinnon on suorittanut kaupungin keskiarvoa vastaava kolmannes. Tutkinnon suorittamattomien osuus on korkeimmillaan ulkomailta muuttaneiden keskuudessa. Helsingin sisältä Aurinkolahden muuttaneiden joukossa tutkinnon suorittamattomia on 38 prosenttia (kuvio 39). Keskiasteen tutkinto on puolestaan yleisin Uudenmaan ulkopuolelta alueelle muuttaneilla (41 %).

Aurinkolahden tulomuuttajista 78 prosenttia puhuu äidinkielenään suomea ja yli 20 prosenttia jotain vierasta kieltä. Ulkomailta muuttaneiden joukosta vain joka neljäs puhuu suomea tai ruotsia eli ulkomailta muuttavien kieli on hyvin usein joku vieras kieli. Suomea äidinkielenään puhuvien osuus on suurin Uudenmaan ulkopuolelta Suomesta muuttaneiden keskuudessa (kuvio 40).

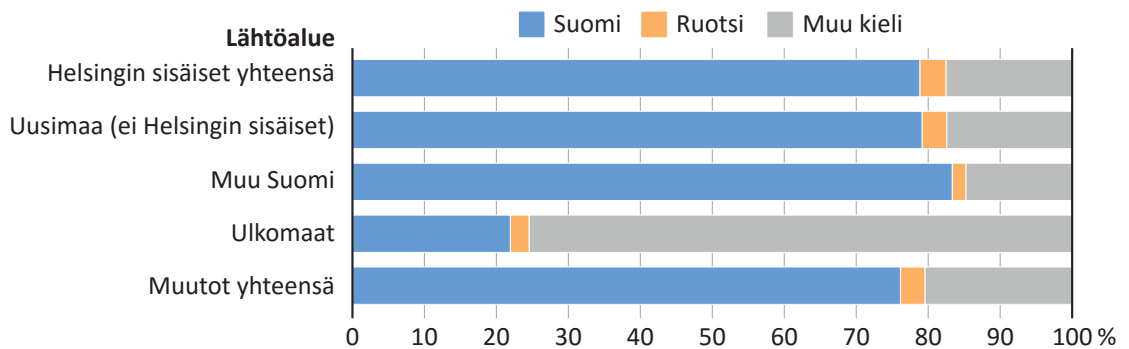
Kuvio 38. Aurinkolahteen muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2010–2014

Kuvio 39. Aurinkolahteen muuttaneiden koulutus rakenne vuosina 2010–2014

Kuvio 40. Aurinkolahteen muuttaneiden äidinkieli vuosina 2010–2014

Kuva: Suomen Ilmakuva Oy.

Arabianranta

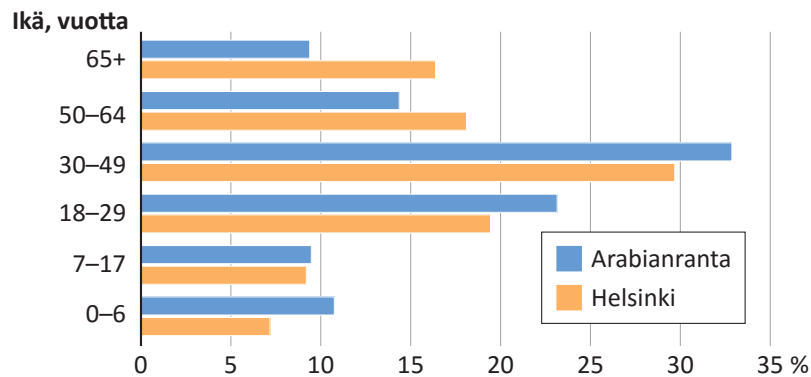
Arabianranta sijaitsee Helsingin kantakaupungista koilliseen, Vanhankaupunginlahden rannalla. Alun perin Arabianrannasta kaavailtu lähiömäinen alue muodostikin eräänlaisen välitilan kantakaupungin ja lähiön välimaastoon (Mäenpää 2007). Arabianrannan kaavoitus ja esirakentaminen käynnistyivät 1990-luvun alussa ja rakentaminen alkoi vuonna 2000. Alueelle kaavailtiin noin 8 000 uutta asukasta, 5 000 uutta työpaikkaa ja korkeakoulukampusaluetta noin 2000 koulutusalan ammattilaiselle sekä 13 000 opiskelijalle. (Uutta Helsinkiä 2016, arabianranta.fi 2016) Arabianranta-Kumpula -akseli nähtiin luovien alojen kehittämissympäristönä ja alueella sijaitseekin nyt luovan teollisuuden ja teknologian yrityksiä. Korkeakouluista Helsingin yliopistolla, Aalto-yliopistolla, ammattikorkeakoulu Arcadalla ja ammattikorkeakoulu Metropolialla on toimipisteitä alueella (arabianranta.fi 2016). Alueen valmistumista juhlittiin vuonna 2015.

Arabianrannan osa-alueelle on rakennettu yhteensä 92 asuinrakennusta, joista 30 valmistui aikavälillä 2010–2014 (Helsingin kaupungin tietokeskus 2015). Tarkastelujaksolla valmistuneista asunnoista hieman yli kolmannes oli omistus- ja vuokra-asuntoja, kuudesosa aravuokra-asuntoja ja loput hitas- ja asumisoikeusasuntoja tai opiskelija- ja nuorisotasuntoja (Henriksson & Meuronen 2015). Arabianrannan kaikista asunnoista suurin osa on omistusasuntoja (41 %) ja hieman yli kolmannes on Arava- tai korkotukivuokra-asuntoja. Muiden vuokra-asuntojen osuus alueella on 17 prosenttia (Tilastokeskus 2016d). Asuinrakennuksista kaikki ovat kerrostaloja.

Arabianrannan väkiluku oli vuoden 2014 lopussa 6 648. Tarhaikäisten osuus on 11 prosenttia, mikä on hieman vähemmän kuin Helsingissä yleensä. Kouluikäisiä on 9 prosenttia eli yhteensä joka viides Arabianrannassa asuva on alaikäinen. Arabianrannassa on siis

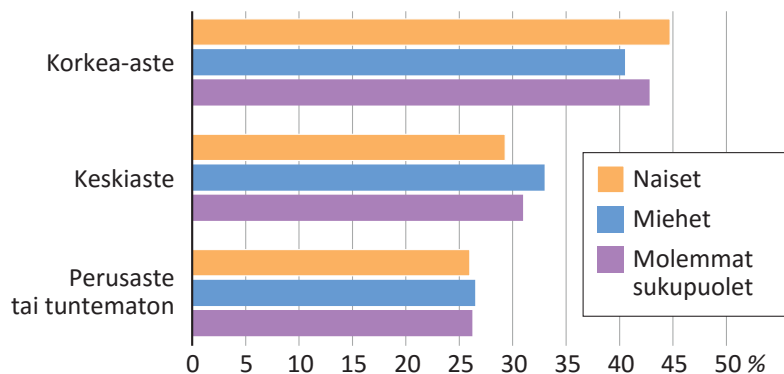
alaikäisiä lapsia useammin kuin Helsingissä (16 %) keskimäärin. Opiskeluikäisten (18–29-vuotiaiden) osuus Arabianrannassa on 23 prosenttia. Työikäisiä asukkaista on 47 prosenttia ja yli 65-vuotiaita 9 prosenttia (kuvio 41). Viimeisin on melko lailla vähemmän kuin kaupungissa keskimäärin, sillä Helsingissä keskimäärin 16 prosenttia on eläkeiässä. Suomea äidinkielenään puhuvien osuus on 86 prosenttia ja muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien 6 prosenttia. Vieraskielisten osuus Helsingissä on 13 prosenttia, joten Arabianrannassa osuus on huomattavasti vähemmän kuin kaupungissa keskimäärin (Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus 2016).

Kuvio 41. Arabianrannan väestön ikärakenne vuonna 2015

Arabianrannassa asuva väestö on huomattavasti keskimääräistä koulutetumpaa kuin Helsingissä. Joka toisella Arabianrannassa asuvalla on korkeakoulututkinto, kun koko kaupungin osuus on yhteensä 39 prosenttia. Naiset ovat Arabianrannassa pääasiassa korkeammin koulutettuja kuin miehet. Yli puolella naisista on korkeakoulututkinto. Kaikista 15 vuotta täyttäneistä hieman yli kolmanneksella on keskiasteen tutkinto. Ainoastaan perusasteen tutkinnon suorittaneita on vain 15 prosenttia (kuvio 42).

Kuvio 42. Arabianrannan koulutusrakenne vuonna 2015

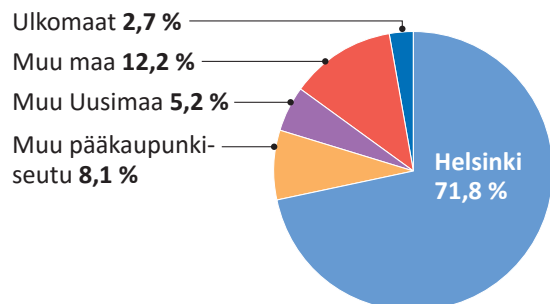

Mistä Arabianrantaan muutetaan?

Arabianrantaan muutti vuosien 2010–2014 aikana 7 133 ihmistä. Alueelle tyypillinen tulo-muuttaja on muuttanut joko Helsingistä (72 %) tai Pääkaupunkiseudulta (yhteensä 80 %). Arabianrantaan muuttaneista suhteellisen moni on muuttanut myös muualta Suomesta Uudenmaan ulkopuolelta (12 %) kun Uudenmaan alueelta muuttajia on vain 5 prosenttia.

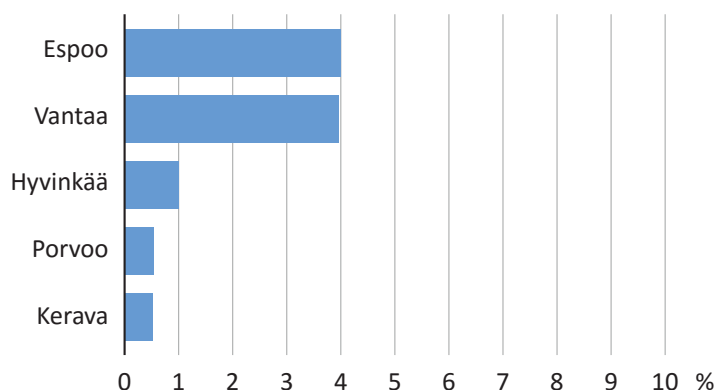
Ulkomaisia muuttajia on ainoastaan ollut kolmisen prosenttia, joten Arabianranta ei ole Helsingissä ulkomaisten muuttajien erityisesti suosimia muuttoalueita (kuvio 43).

Kuvio 43. Arabianrantaan muuttaneiden lähtömuuttoalueet vuosina 2010–2014, n=7 133

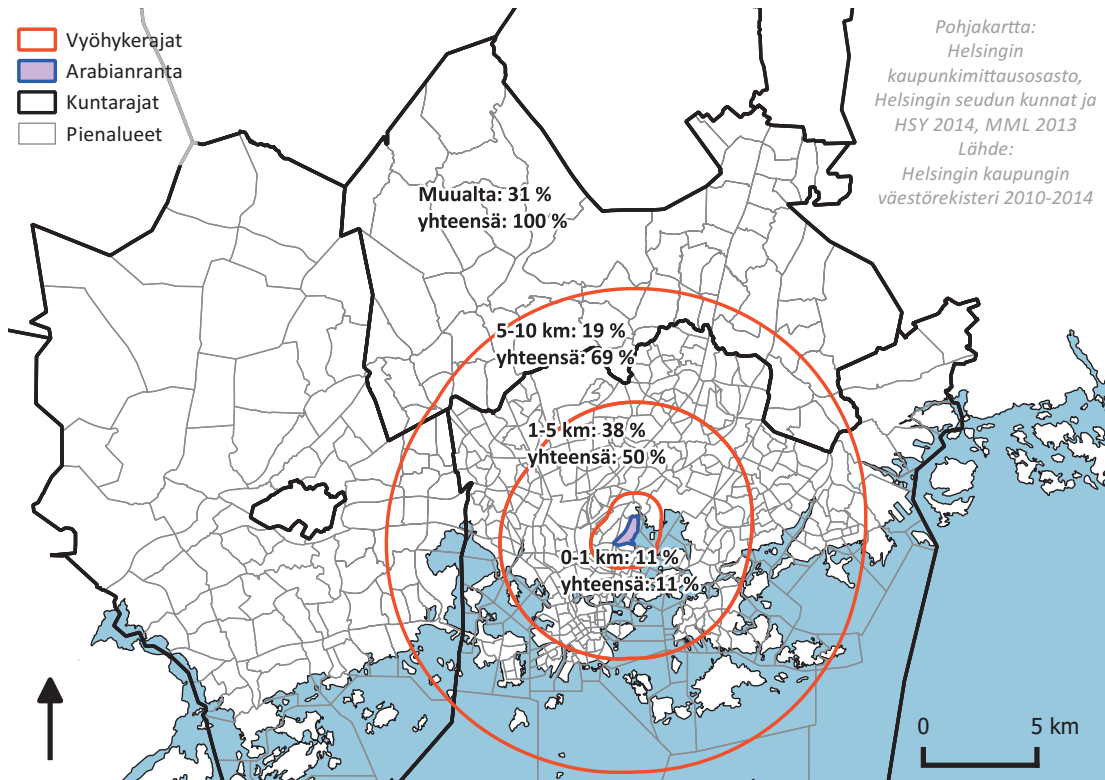
Muista kuin Uudenmaan maakunnista muuttavat tulevat lähempää Suomen länsirannikkoa. Muissa maakunnissa muuttojen osuudet eivät kuitenkaan kohoa lähimainkaan yhtä korkeaksi kuin Uudellamaalla. Sekä Vantaalta että Espoosta kohdistuvien tulomuuttojen osuus on kummassakin kunnassa neljä prosenttia. Porvoon, Raaseporin ja Tuusulan osuudet ovat yhteenlaskettuna parin prosentin luokkaa (kuvio 44).

Kuvio 44. Uudenmaan kunnista (ei Helsinki) Arabianrantaan muuttaneet vuosina 2010–2014

Aivan Arabianrantaan ympäröiviltä alueilta tapahtuvan tulomuuton osuus on noin kymmenesosa kaikesta Arabianrannan tulomuutosta. Aluetta ympäröivältä 1–5 kilometrin etäisyysvyöhykkeeltä saapuvat kattavat 38 prosenttia tulomuutosta (kuvio 45). Kaiken kaikkiaan puolet Arabianrannan tulomuutosta tulee viiden kilometrin säteeltä alueesta (taulukko 6).

Kuvio 45. Arabianrannan lähimuuttovyöhykkeiden osuus tulomuutosta vuosina 2010–2014

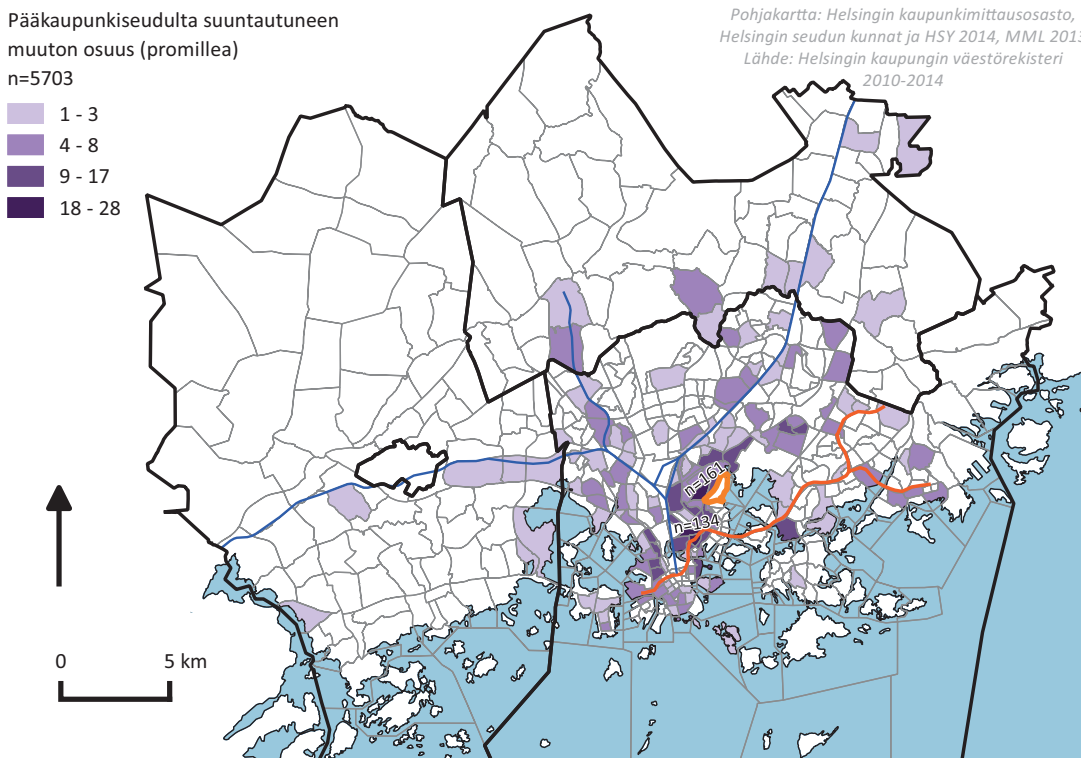

Taulukko 6. Muutto Arabianrantaan etäisyysvyöhykkeittäin vuosina 2012–2014

Vyöhyke, km	Muuttaneiden osuus (%)	Muuttaneet (N)	Kumulatiivinen osuus (%)
0-1	11	820	11
1-5	38	2 718	50
5-10	19	1 375	69
Yli 10	31	2 220	100
Yhteensä	100	7 133	

Pääkaupunkiseudun tulomuutto on ollut vilkkainta Kumpulasta sekä Kallion alueelta Harjun ja Torkkelinmäen pienalueilta. Yleisesti ottaen muutto näyttää olevan lähtöisin vyöhykkeeltä, joka ulottuu Töölön, Kruununhaan, Kallion, Alppiharjun ja Vanhankaupungin alueiden kautta aina Latokartanoon asti (kuvio 46). Tulomuuton suuntautuminen Helsingin alueilta on näyttänyt pysytelleen lähes samanlaisena verrattaessa vuoden 2005 ensimuuttajien lähtöalueita ja kymmenen vuotta myöhemmin muuttaneiden lähtöalueita keskenään. Vuonna 2005 lähialueiden lisäksi muuttajia tuli erityisesti itäisestä kantakaupungista, mutta myös läntisen kantakaupungin alueilta sekä Herttoniemestä (Jaakola 2005,8).

Kuvio 46. Pienalueilta Arabianrantaan kohdistuvan tulomuuton osuus pääkaupunkiseudun tulomuutosta vuosina 2010–2014

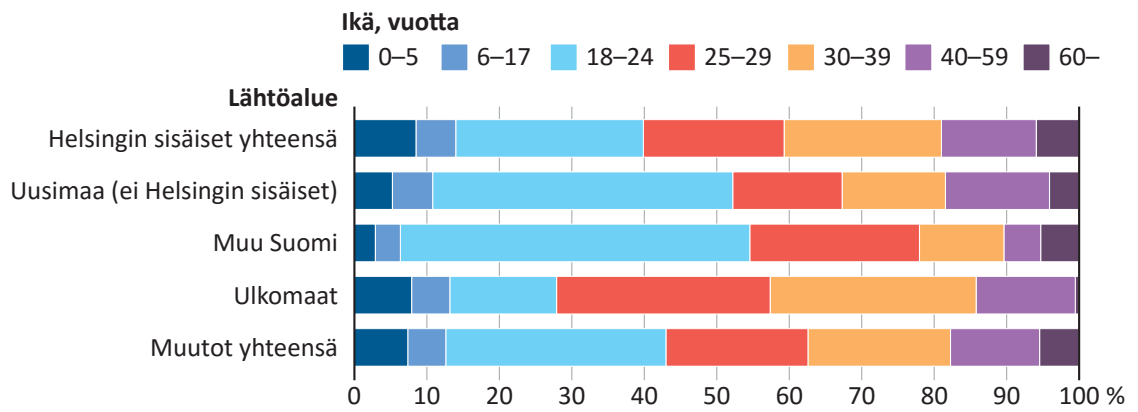
Kuka Arabianrantaan muuttaa?

Arabianrantaan muuttaneista suurin osa on 18–24-vuotiaita ja lähes puolet Uudenmaan ulkopuolelta muualta Suomesta muuttaneista kuuluu tähän ikäryhmään. Ulkomailta tulevat muuttajat ovat suurimmaksi osaksi yli 25 ja alle 40-vuotiaita (kuvio 47). Tarhaikäisiä on 7 prosenttia ja alaikäisiä yhteensä 12 prosenttia muuttaneista. Helsingissä asuinalueilla asuvien lasten osuus on keskimäärin 16 prosenttia ja Arabianrannassa jo asuvien lasten osuus 20 prosenttia. Lasten muuttovirta alueelle näyttäisi siis hieman hiipuvan. Lapsia alueelle muuttaa pääsääntöisesti Helsingin sisältä sekä Uudenmaan alueelta ja ulkomailta asuinpaikkaansa vaihtavien perheiden mukana. Muualta Suomesta lapsia tulee vain vähän. Ikääntyneiden muuttajien osuus oli viitisen prosenttia ja myös se oli alhaisempi kuin alueen kantaväestön keskuudessa oleva ikääntyneiden osuus.

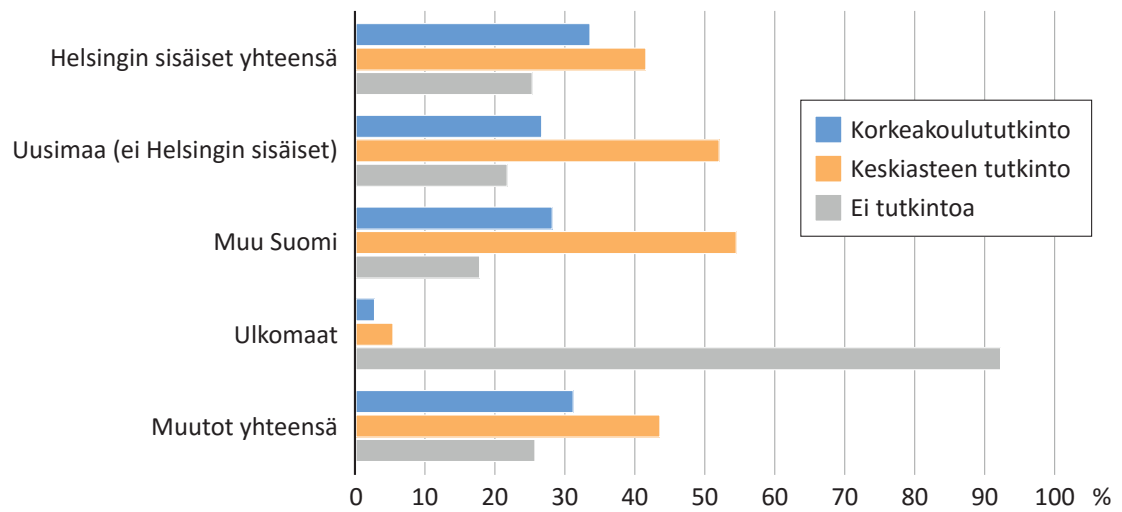
Arabianrannan koulutustaso on huomattavan korkea, mutta muuttajien tutkinnoissa se ei poikkeavasti näy. Kaikista Arabianrannan tulomuuttajista noin kolmanneksella oli korkeakoulututkinto. Korkeakoulututkintoja oli eniten Helsingin sisältä muuttaneilla. Keskiasteen tutkinto oli yli puolella Uudenmaan muista kunnista ja myös muualta Suomesta muuttaneilla. Ulkomailta muuttaneiden keskuudessa korkeakoulu- ja keskiasteen tutkintoja löytyy alle kymmeneltä prosentilta (kuvio 48).

Arabianrantaan muuttaneista 12 prosenttia puhuu äidinkielenään ruotsia, mikä on keskimääräistä korkeampi osuus kuin esimerkiksi muilla tutkimusalueilla. Ruotsinkielisten osuus on korkeimmillaan Uudenmaan kunnista muuttaneilla, joista joka viides on ruotsinkielinen. Helsingin sisältäkin muuttaneista lähes joka kymmenes on ruotsinkielinen. Vieraskielisten osuus oli 8 prosenttia. Ulkomailta Arabianrantaan muuttaneiden joukosta lähes puolet puhui äidinkielenään suomea tai ruotsia eli he olivat todennäköisesti Suomeen takaisin palaavia muuttajia (kuvio 49).

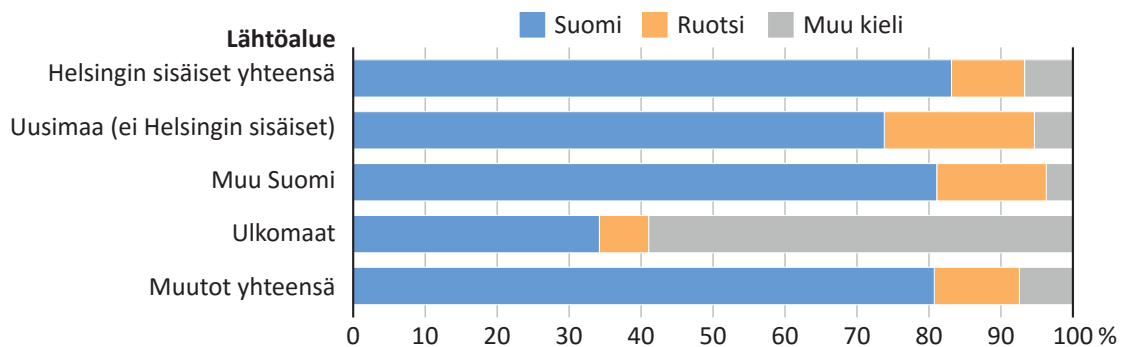
Kuvio 47. Arabianrantaan muuttaneiden ikäprofiili vuosina 2010–2014

Kuvio 48. Arabianrantaan muuttaneiden koulutusrakenne vuosina 2010–2014

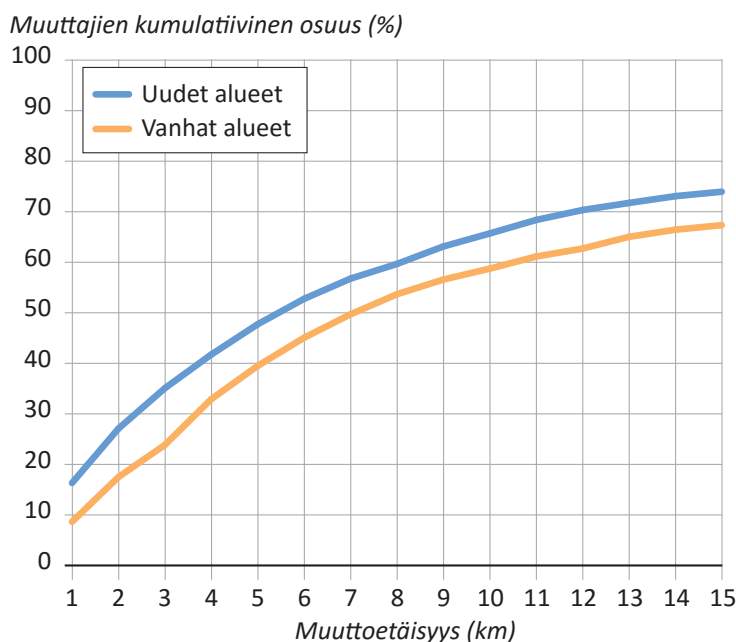
Kuvio 49. Arabianrantaan muuttaneiden äidinkieli vuosina 2010–2014

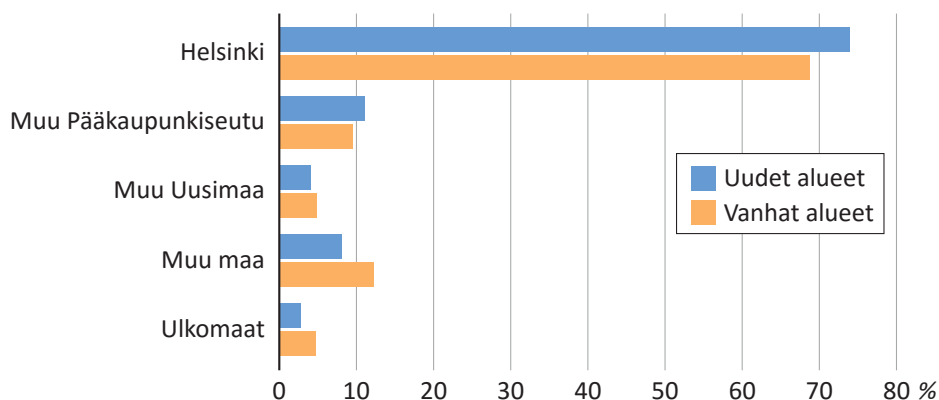
8. PÄÄTULOKSET JA POHDINTAA

Uusille rakentuville asuinalueille Jätkäsaareen, Kalasatamaan ja Konepajaan tehtiin noin 5 500 tulomuuttoa vuosien 2012–2014 välillä. Vanhemmilla tutkimusalueilla tulomuuttoja oli reilut 20 000 tarkasteluajanjaksolla, eli vuosina 2010–2014. **Asunnonvaihdon paikallisuus on vahvempaa uusilla kuin vanhoilla asuinalueilla.** Noin puolet uusien alueiden tulomuutoista oli lähtöisin viiden kilometrin etäisyydeltä eli käytännössä viereisistä kaupunginosista. Vanhemmille asuinalueille viiden kilometrin etäisyydeltä muutti 40 prosenttia tulomuuttajista (kuvio 50). Yli 70 prosenttia uusille alueille muuttaneista oli muuttanut Helsingin sisältä ja koko Pääkaupunkiseudulta tulomuuton osuus oli jo yli 80 prosenttia. Muuton alueellinen suuntautuminen muualta maasta ja ulkomailta muuttaneiden osuus oli hieman suurempi vanhemmille asuinalueille (kuvio 51).

Kuvio 50. Uusille ja vanhoille asuinalueille muuttaneiden kumuloitunut osuus etäisyyden kasvaessa vuosina 2012–2014 (uudet alueet) ja 2010–2014 (vanhat alueet)

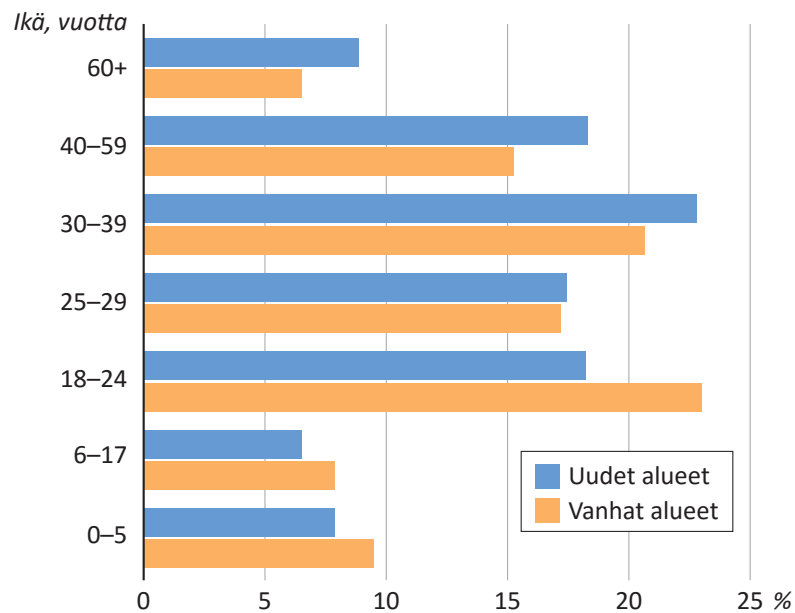

Kuvio 51. Uusille ja vanhoille asuinalueille muuttaneiden lähtöalueet vuosina 2012–2014 (uudet alueet) ja 2010–2014 (vanhat alueet)

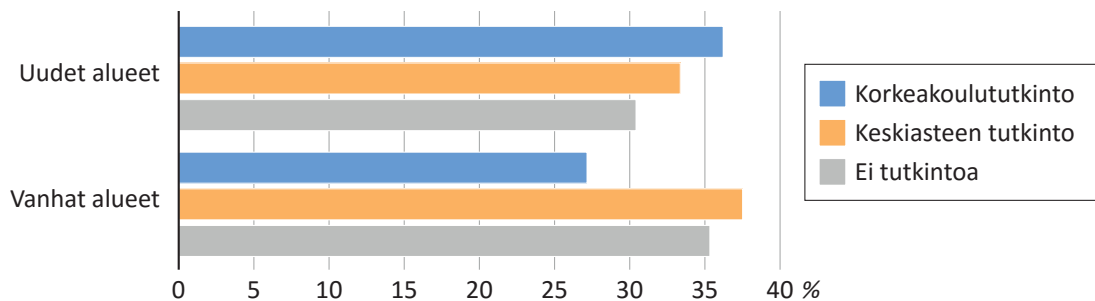

Kaiken kaikkiaan uusille alueille muuttaneista suurin osa kuuluu 30–39-vuotiaiden ikäryhmään. Tässä ikäryhmässä voidaan katsoa olevan perhettä perustavia ja työelämään siirtyneitä, joiden varallisuus mahdollistaa uudelle asuinalueelle siirtymisen. Vastaavasti vanhemmille alueille muuttaneet ovat enimmäkseen 18–24-vuotiaita (kuvio 52), joiden joukossa on todennäköisesti paljon opiskelijoita. Alaikäisten lasten osuus on vanhoille alueille muuttaneissa korkeampi, eli tulomuuttajien joukossa on varmasti lapsiperheitä. Uusille alueille muuttaneet ovat korkeammin koulutettuja kuin vanhemmille alueille muuttaneet (kuvio 53). Kielirakenteeltaan uudet ja vanhat alueet eroavat siten, että uusille alueille muuttaa enemmän suomea äidinkielenään puhuvia kuin vanhoille alueille. Muuta kuin kotimaisia kieliä puhuvia muuttaa vanhoille alueille enemmän kuin uusille alueille (kuvio 54).

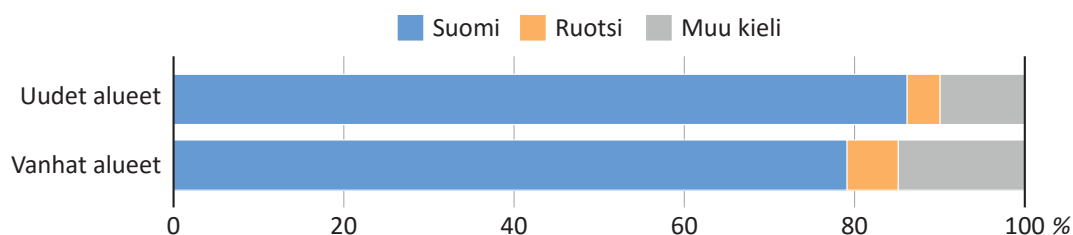
Kuvio 52. Uusille ja vanhoille asuinalueille muuttaneiden ikärakenne vuosina 2012–2014 (uudet alueet) ja 2010–2014 (vanhat alueet)

Kuvio 53. Uusille ja vanhoille asuinalueille muuttaneiden koulutus rakenne vuosina 2012–2014 (uudet alueet) ja 2010–2014 (vanhat alueet)

Kuvio 54. Uusille ja vanhoille alueille muuttaneet äidinkielen mukaan vuosina 2012–2014 (uudet alueet) ja 2010–2014 (vanhat alueet)

Kaikille tutkituille asuinalueille kohdistui tulomuuttoa Herttoniemenrannasta. Näyttäisi siltä, että alueelta muuttaa pois erityisesti lapsiperheitä (Tilastokeskus 2016e), jotka hakevat kenties enemmän tilaa jälkikasvulleen. Erityisesti Arabianranta, Aurinkolahti ja Lato-kartano ovat olleet Herttoniemenrannasta lähtevien suosiossa.

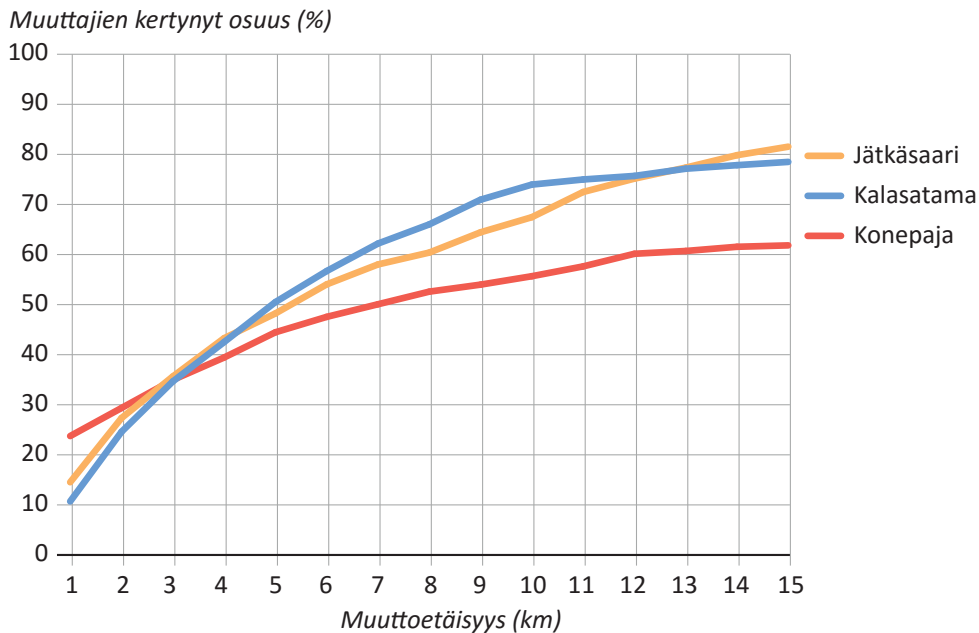
Uusien asuinalueiden muuttajat tulevat läheltä

Asunnon vaihdon paikallisuus näyttäytyy uusilla asuinalueilla vahvana. Noin puolet Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden tulomuutoista oli lähtöisin viiden kilometrin etäisyydeltä eli käytännössä viereisistä kaupunginosista (taulukko 7, kuvio 55). Jätkäsaareen muutettiin siten eniten Ruoholahdesta ja Töölöstä. Kalasatamaan puolestaan Arabianrannasta, Kalliosta ja Herttoniemenrannasta. Konepajan kohdalla puolet muutoista tuli hieman kauempaa. Samalla kuitenkin alueelle muutti muita tutkimusalueita enemmän uusia asukkaita aivan läheltä, enintään kilometrin päästä, lähinnä Kallion alueelta.

Taulukko 7. Eri etäisyyksiltä tapahtuvan muuton osuudet uusille asuinalueille vuosina 2012–2014

Etäisyys km	Kalasatamaan (n=1 945)		Jätkäsaareen (n=3 145)		Konepajan alueelle (n=358)	
	Osuus (%)	Kumulaatiivinen osuus (%)	Osuus (%)	Kumulaatiivinen osuus (%)	Osuus (%)	Kumulaatiivinen osuus (%)
0–1	11		15		24	
1–5	40	50	34	48	21	44
5–10	24	74	19	67	11	56
Yli 10	26	100	33	100	44	100

Kuvio 55. Uusille asuinalueille muuttaneiden kumuloitunut osuus etäisyyden kasvaessa vuosina 2012–2014

Kalasataman, Jätkäsaaren ja Konepajan alueiden tulomuutto näyttäisi tapahtuvan pitkälti alueiden läheisyydestä. Yli 70 prosenttia muuttaneista oli muuttanut Helsingin sisäältä. Pääkaupunkiseudulta tulomuuton osuus oli yli 80 prosenttia (taulukko 8). Pääkaupunkiseudulta ja erityisesti Espoosta muutti eniten uusia asukkaita Jätkäsaareen ja Kalasatamaan. Vantaalta puolestaan eniten Kalasatamaan ja Konepajan alueelle (taulukko 9).

Muuton alueellinen suuntautuminen muualta maasta ja ulkomailta ei ollut kovin merkittävää. Ulkomailta muuttaneita oli vain pieni osa tulomuuttajista (taulukko 8).

Taulukko 8. Tulomuuttojen osuus (%) lähtöalueittain uusille asuinalueille vuosina 2012–2014

Lähtömuuttoalue	Kalasatamaan	Jätkäsaareen	Konepajan alueelle
Helsinki	73	74	72
PKS (muu kuin Helsinki)	10	12	7
Muu Uusimaa	6	3	5
Muu maa	9	7	13
Ulkomaat	2	4	3

Taulukko 9. Uudeltamaalta uusille asuinalueille muuttaneiden top 3 kunnat ja muuttaneiden osuus kokonaistulomuutosta (%) vuosina 2012–2014

Kalasatamaan	Osuus kokonaistulomuutosta, %	Jätkäsaareen	Osuus kokonaistulomuutosta, %	Konepajan alueelle	Osuus kokonaistulomuutosta, %
Espoo	5,5	Espoo	8,4	Vantaa	4,2
Vantaa	4,6	Vantaa	2,5	Espoo	2,5
Hyvinkää	1,0	Järvenpää	0,5	Kerava	2,0

Vanhemmille asuinalueille hakeudutaan kauempaa

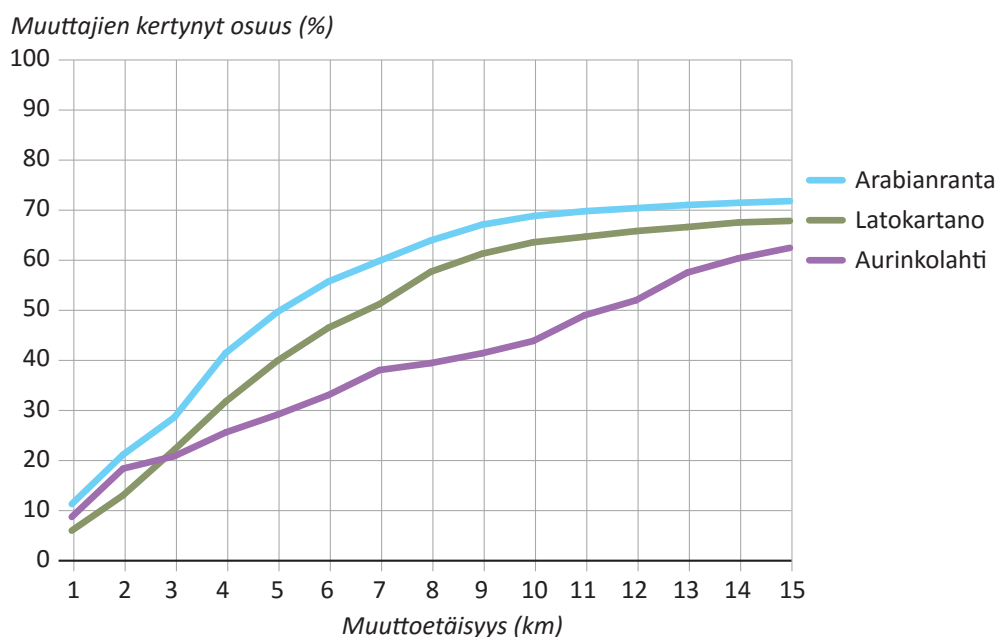
Vanhemmille asuinalueille läheisiltä asuinalueilta muuttaa jo harvempi muuttaja kuin aivan uusille rakentuville alueille. Jos uudet alueet keräävät viiden kilometrin sisältä jo lähes puolet muuttajista, näillä vanhemmilla alueilla vain Arabianranta muistuttaa lähi-alueilta tulevan muuton suhteen uusia alueita. Arabianrannassa jo 5 kilometrin etäisyydeltä tulevia muuttajia on huomattavasti enemmän kuin Latokartanossa tai Aurinkolahdessa (taulukko 10, kuvio 55).

Vuonna 2005 alueiden ensimmäisistä muuttajista enemmän kuin joka kolmas (35 %) vaihtoi asuntoa saman suurpiirin alueelta. Tämä vastaa noin viiden kilometrin etäisyyttä alueesta. Arabianrannassa ja Latokartanossa osuus on pysytellyt samana, Aurinkolahdessa läheltä tulevien muuttajien osuus on ollut pienempi.

Taulukko 10. Eri etäisyyksiltä tapahtuvan muuton osuudet vanhemmille asuinalueille vuosina 2010–2014

Etäisyys km	Arabianrantaan (n=7 133)		Latokartanoon (n=7 770)		Aurinkolahteen (n=5 722)	
	Osuus (%)	Kumulatiivinen osuus (%)	Osuus (%)	Kumulatiivinen osuus (%)	Osuus (%)	Kumulatiivinen osuus (%)
0–1	11		6		9	
1–5	38	50	34	40	20	29
5–10	19	69	24	64	15	44
Yli 10	31	100	36	100	56	100

Kuvio 56. Vanhemmille asuinalueille muuttaneiden kumuloitunut osuus etäisyyden kasvaessa vuosina 2010–2014

Hieman vanhemmilla tutkimusalueilla tulomuuttoja oli reilut 20 000 viiden vuoden ajanjaksolla 2010–2014. **Arabianrantaan, Latokartanoon ja Aurinkolahteen aivan läheltä muuttaneiden osuudet putosivat hieman kymmenessä vuodessa.** Näille vanhemmille asuinalueille on muuttanut Helsingin sisältä 66–72 prosenttia kaikista alueille muuttajista. Vuonna 2005 Jaakolan tekemän tutkimuksen mukaan yli 80 prosenttia ensimuuttajista vaihtoi asuntoa Helsingin sisällä. Vain Arabianranta on pysytellyt samoilta lähialueilta muuttaneiden suosiossa lähes entiseen tapaan. Vähiten Helsingin sisäisiä muuttoja on kaikista tässä tutkimuksessa tarkastelluista alueista tehty Aurinkolahteen ja Latokartanon alueelle (taulukko 11).

Pääkaupunkiseudulta ja muualta maasta muuttaneiden osuus on kaikilla alueilla kymmenen prosentin molemmin puolin kun muualta Uudeltamaalta muuttajia on viisi prosenttia tai alle kaikista muuttajista. **Muualta maasta on muutettu useammin vanhemmille alueille kuin aivan uusille Jätkäsaaren tai Kalasataman asuinalueille.** Ulkomailta nämä vanhemmat asuinalueet ovat keränneet uusien alueiden tapaan vain muutamia prosentteja kokonaistulomuutosta, mutta **Aurinkolahdessa ulkomailta muuttaneiden osuus on ollut 7 prosenttia, mikä on hieman suurempi kuin muilla alueilla** (taulukko 11).

Taulukko 11. Tulomuuttojen osuus (%) lähtöalueittain aiemmin rakentuneille asuinalueille vuosina 2010–2014

Lähtömuuttoalue	Arabianrantaan	Latokartanoon	Aurinkolahteen
Helsinki	72	68	66
PKS (muu kuin Helsinki)	8	10	11
Muu Uusimaa	5	4	5
Muu maa	12	13	11
Ulkomaat	3	5	7

Uudeltamaalta muuttaneita on houkutellettu eniten Aurinkolahden alue, jonne on tullut Vantaalta suurin muuttajien virta (8 % kaikista alueelle tulomuuttajista). Vantaalaisia ja Espoolaisia muuttajia ovat houkuttelleet muutkin vanhemmat alueet. Myös Itäiseltä Uudeltamaalta Porvoosta on tullut muuttajia näille itäiseen Helsinkiin alueellisesti painottuville alueille (taulukko 12).

Taulukko 12. Uudeltamaalta aiemmin rakentuneille asuinalueille muuttaneiden top 3 kunnat ja muuttaneiden osuus kokonaistulomuutosta (%) vuosina 2010–2014

Arabianrantaan	Osuus kokonaistulomuutosta, %	Latokartanoon	Osuus kokonaistulomuutosta, %	Aurinkolahteen	Osuus kokonaistulomuutosta, %
Vantaa	4,0	Vantaa	5,0	Vantaa	8,0
Espoo	4,0	Espoo	4,0	Espoo	4,0
Porvoo	1,0	Porvoo	1,0	Porvoo	1,0

Rakennuskanta ja mielikuvat ohjaavat muuttoa uusille alueille?

Jätkäsaareen on muuttanut enemmän lapsia ja 30–39-vuotiaita aikuisia, mikä kertoo alueen houkutelleen lapsiperheitä, erityisesti muualta Helsingin sisältä. Kalasatamaan on puolestaan muuttanut enemmän opiskeluaikaisia (18–29 vuotiaita aikuisia), joista osa on varmasti hakeutunut alueelle rakentuneisiin opiskelija-asuntoihin. Jätkäsaaren opiskelija-asunnot houkuttelevat todennäköisesti myös nuorempia muuttajia, mutta voi olla, että rauhallisemman mielikuvan luova mereinen sijainti on enemmän iäkkäämmän ja merimaisemaa toivovan muuttajan mieleen: esimerkiksi Jätkäsaaren muuttaneiden espoolaisten osuus on huomattavasti suurempi kuin Kalasatamaan. Kalasatama puolestaan sijaitsee aivan pubikulttuuristaan ja kaupunkitapahtumistaan tunnetun Kallion tuntumassa, mikä saattaa olla luontevampi vaihtoehto nuoremmalle muuttajalle.

Vallilan Konepajan alue eroaa vertailuista alueista niin kaupunkirakenteen sisäisellä ja kompaktilla sijainnillaan kuin tulomuuttajien nuorekkaalla rakenteella (alueelle on muuttanut keskimääräistä enemmän 18–29 vuotiaita aikuisia). Tulosta selittänee pitkälti tulomuuttojen vähäinen määrä ja alueelle valmistuneet, nuorille suunnatut vuokra-asunnot.

Koulutukseltaan Jätkäsaaren muuttajat ovat olleet koulutetumpia kuin muille uusille alueille muuttaneet, sillä 40 prosentilla oli korkeakoulututkinto. Kalasatamassa ja Konepajalla vastaavat korkeakoulutettujen osuudet olivat 30 prosentin luokkaa. Keskiasteen koulutuksen saaneiden osuus oli suurin Konepajan alueella (47 %), mutta myös Kalasatamassa perustutkinnon suorittaneiden osuus oli 40 prosenttia. On kuitenkin huomioitava, että Konepajan alueelle muuttaneiden pieni lukumäärä tutkimusajanjaksolla ja alueelle valmistuneiden rakennusten hallintasuhde vaikuttaa muuttaneista kertoviin tuloksiin.

Niiden muuttaneiden osuus, joilla ei ollut lainkaan tilastoitua koulutustutkintoa, oli suurin Jätkäsaareessa, mutta alueelle oli muuttanut tutkituista alueista ulkomailta eniten sellaisia muuttajia, jotka puhuivat vierasta kieltä (72 % ulkomailta muuttaneista). Näin tutkintojen puuttuminen voi selittyä sillä, ettei ulkomaalainen tutkinto ole tilastoitua tai tunnettu suomalaisessa järjestelmässämme. **Jätkäsaareen muuttaneiden keskuudessa oli myös hieman suurempi osuus ruotsinkielisiä** (6 %) kuin Kalasatamassa (4 %) tai Konepajan (2 %) alueella.

Vanhemmat asuinalueet houkuttelevat myös lapsiperheitä

Aurinkolahteen on muuttanut keskimäärin iäkkäämpiä muuttajia kuin Latokartanon tai Arabianrantaan. Iäkkäämmät muuttajat ovat tulleet Aurinkolahteen joko Helsingistä tai muualta pääkaupunkiseudulta. Jopa 30 prosenttia tulomuuttajista on ollut yli 40-vuotias.

Latokartanoon on puolestaan muuttanut keskimäärin nuorempaa väkeä, sillä lähes joka viides on ollut alaikäinen lapsi. Myös Arabianrannassa alaikäisten osuus on ollut reilut 10 prosenttia, mutta suurin muuttanut ikäryhmä on ollut 18–24-vuotiaat nuoret.

Koulutusrakenteen osalta alueelliset erot näkyvät niin, että **Latokartanossa ja Aurinkolahdessa on eniten niitä, joilla ei ole tutkintoa tai se on korkeintaan keskiasteen tutkinto.** Myös Arabianrannassa muuttajien nuoresta ikärakenteesta seuraa, että vielä enintään keskiasteen tutkinnon suorittaneita on paljon. **Arabianrannan alue kerää kuitenkin tutkituista vanhoista alueista eniten korkeakoulutettuja,** joiden osuus tulomuuttajista on 30 prosenttia.

Muuttajien äidinkieli on pääosin kaikilla alueilla suomi, mutta suurempia alueiden välisiä eroja löytyy. **Arabianrantaan muuttaneista enemmän kuin joka kymmenes on ruot-**

sinkielinen kun Aurinkolahdessa ja Latokartanossa muuttaneista noin 20 prosenttia puhuu vierasta kieltä. Vieraskieliset muuttavat Aurinkolahteen ja Latokartanoon paitsi ulkomailta, myös kaupungin sisältä, muualta Pääkaupunkiseudulta ja muualta maasta. Arabianrantaan muuttavat vieraskieliset tulevat pääosin ulkomailta ja ulkomailta tulevien joukossa on myös suuri osa suomenkielisiä, todennäköisesti paluumuuttajia.

9. YHTEENVETO

Helsinkiin on rakentunut 2010-luvulta lähtien useampia laajempia aluerakentamiskoh- teita sekä kaupunkirakennetta täydentäviä pienempiä aluekokonaisuuksia. Vuonna 2005 toteutetun tutkimuksen mukaan Helsingin silloisille uusille asuinalueille suuntautuvasta muutosta suurin osa oli lähtöisin lähialueilta ja Helsingin keskustaniemeltä (Jaakola 2005).

Tässä tutkimuksessa haluttiin selvittää miltä nyt rakenteilla olevien uusien asuin- alueiden, Kalasataman, Jätkäsaaren ja Konepajan alueen, tulomuuttorakenteet näyttävät. Tutkimuskysymyksinä tarkasteltiin kuinka paikallista ja lähialueilta suuntautuvaa uusille asuinalueille muuttaneiden asunnon vaihto oli sekä minkälaisia muuttajia uudet asuin- alueet houkuttelivat iän, koulutuksen ja äidinkielen perusteella tarkastellen. Samalla ha- luttiin selvittää myös vuoden 2005 tutkimusalueiden tilannetta nyt 10 vuotta myöhemmin. Aurinkolahden, Viikki-Latokartanon ja Arabianrannan asuinalueilta selvitettiin, miltä tu- lomuuttoliike näytti nyt ja oliko asunnon vaihdon paikallisuus yhä näillä vanhemmillakin alueilla merkittävää.

Uusille asuinalueille muutetaan lähempää kuin vanhoille asuinalueille. Yli 70 pro- senttia uusille alueille muuttaneista oli muuttanut Helsingin sisältä ja Pääkaupunkiseu- dulta tulomuuton osuus oli jo yli 80 prosenttia. Noin puolet Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden tulomuutoista oli lähtöisin viiden kilometrin etäisyydeltä eli käytännössä vie- reisistä kaupunginosista. Kun vuonna 2005 tämän tutkimuksen vanhat asuinalueet (Au- rinkolahti, Arabianranta ja Latokartano) olivat uusia, oli niillekin kohdistuva tulomuutto pääasiassa aivan lähietäisyydeltä tapahtuvaa. Vuosina 2010–2014 vanhoille asuinalueille 40 prosenttia tulomuuttajista muutti korkeintaan viiden kilometrin etäisyydeltä. Vanhoille alueille suuntautuu muuttoa enemmän Pääkaupunkiseudun ulkopuoliselta Uudenmaan alueelta, muualta maasta ja ulkomailta.

Muuttovirtojen alueita erilaistava vaikutus näyttäytyy asuinalueiden elinkaaren aikana tulomuuttajissa tapahtuvien muutosten kautta. Kun uusille asuinalueille tapahtuu aluksi vain tulomuuttoja, ovat alueen väestön ominaispiirteet juuri sellaisia, miltä tulomuuton väestörakenne näyttää. Muuttajat ovat niitä, joita uusien asuinalueiden asunnot ja mieli- kuvat alueen tulevista piirteistä houkuttavat sekä joille muutto alueelle on mahdollinen. Vanhemmilla alueilla alueiden väestörakenne puolestaan muotoutuu tulomuuttajien ja poismuuttajien sekä alueella pysyttelevien asukkaiden summasta.

Hieman vanhempia asuinalueita, niiden ajallista muutosta sekä uusia rakentuvia asuin- alueita vertaillen voi huomata, että tulomuuttajien lähtöalueet muuttuvat vaihtelevasti ajassa samoin kuin muuttajien profiilit vaihtelevat alueittain. **Uusia asuinalueita yhdistää lähialueilta muuttavien huomattavan suuri osuus.** Tämä piirre ei ole muuttunut ajan ku- luessa: Jaakolan (2005) mukaan uusiin kerrostaloasuintoihin muutetaan usein lähialueel- ta. Voidaan olettaa, että myös jatkossa rakentuvilla uusilla alueilla muuttajat tulevat lähel- tä. Sen sijaan **vanhempien alueiden tulomuuton rakenne muuttuu niin, että alueiden ensimuuttoihin verrattuna läheltä muuttaneiden osuus alueiden vanhetessa hieman vähenee**, jos alueella ei ole erityistä vetovoimaa lähialueiden asukkaiden keskuudessa. Arabianrannan alue on käytännössä korkeakoulukeskittymän välittömässä läheisyydes- sä ja ainakin raitiovaunuyhteyksiensä puolesta eräänlainen kantakaupungin jatke, minkä voi olettaa lisäävän houkuttelevuutta alueelle muuttaneen nuoremman väen keskuudessa. Koska Latokartanon ja Aurinkolahden lähialueilta muuttaneiden osuus on hieman hiipu- nut suhteessa Arabianrantaan, voidaan esittää arvailuja alueiden tulevasta kehityksestä.

Asuinalueiden vetovoimatekijät muodostuvat kuitenkin niin monesta osatekijästä alkaen tarjolla olevista asunnoista, että suoraa johtopäätöstä ainakaan vetovoiman hiipumisesta ei voida tehdä.

Aivan uusien asuinalueiden Jätkäsaaren ja Kalasataman muuttoliikkeen rakenne näyttää hyvin samankaltaisena muuttajien ikää, koulutusta ja äidinkieltä tarkastellen. Molemmat alueet ovatkin merellisiä, urbaaneja kaupunginosia laajenevan kantakaupungin reunoilla. Asuntojen hallintamuodoissa on suosittu sekä omistus- että vuokra-asuntoja. Konepajan kohdalla muuttajien nuori ikä tuntuu peilaavan tarkasteluajanjakson aikana alueelle valmistunutta asuntokantaa. Nuoria lienee houkuttellut Konepajaan yleishyödyllisten vuokra-asuntojen tarjoajien asunnot. Vanhemmista alueista Arabianrannan tulo-muuttoliikkeen rakenne näyttäytyy uusien, rakentuvien asuinalueiden kanssa hyvin samankaltaisena. Kantakaupungin jatkeeksi mielletävään Arabianrantaan on aikavälillä 2010-2014 valmistunut myös paljon vuokra-asuntoja, mikä on uusilla asuinalueilla nuorempia houkutteleva tekijä. Latokartanossa samalla aikavälillä valmistuneiden omistus-asuntojen runsas määrä, todennäköisesti edullisempi vuokra-asuminen ja kantakaupungista etäisempi sijainti ovat mahdollisesti houkuttelleet lapsiperheitä alueelle. Toisaalta myös nuoria muuttajia on saapunut alueelle. Muutoin **jokaisella tutkitulla asuinalueella näyttää olevan hieman omanlaisensa profiili sen suhteen, keitä alueelle muuttaa. Asuinalueet ovat erilaisia ja niin myös niiden asukkaat.**

TIIVISTELMÄ

Helsingin muuttovirroista suurin osa on kaupungin sisäistä muuttoa. Vaikka Helsingin asuinalueet keräävät muuttajia laajasti ympäri Suomea, tiedetään tilastojen ja aiempien tutkimusten sekä selvitysten perusteella läheltä tulevien muuttojen kattavan suuren osuuden kaikesta asuinalueille suuntautuvasta tulomuutosta.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Helsingin uusien asuinalueiden muuttovirtoja tulomuuttojen osalta. Uusia alueita edustavat Jätkäsaaren ja Kalasataman laajemmat aluerakentamiskohteet sekä Vallilan konepajan alue. Tutkimuksessa selvitetään, missä määrin ensimmäiset muuttajat uusille alueille tulevat läheisiltä asuinalueilta ja kaupunginosista. Lisäksi verrataan vastikään valmiiksi rakentuneiden tai rakentumassa olevien, hieman vanhempien asuinalueiden tulomuuttorakenteen muutosta alueiden ensimuuttoihin nähden. Vuonna 2005 tehtyä tutkimusta mukaillen, tarkasteluun valittiin Arabianrannan, Aurinkolahden ja Latokartanon alueet. Kaikilta tutkimukseen valituilta alueilta tarkasteltiin myös lyhyesti muuttajien taustatietoja iän-, kielen- ja koulutuksen osalta.

Uusille rakentuville asuinalueille Jätkäsaareen, Kalasatamaan ja Konepajaan tehtiin noin 5 500 tulomuuttoa vuosien 2012–2014 välillä. Tämän tutkimuksen perusteella asunonvaihdon paikallisuus on vahvempaa uusilla kuin vanhoilla asuinalueilla. Yli 70 prosenttia uusille alueille muuttaneista oli muuttanut Helsingin sisältä. Noin puolet Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden tulomuutoista oli lähtöisin viiden kilometrin etäisyydeltä eli käytännössä viereisistä kaupunginosista. Konepajan kohdalla puolet muuttajista tuli hieman kauempaa.

Vuosina 2010–2014 Arabianrantaan, Latokartanoon ja Aurinkolahden läheltä muuttaneiden osuudet putosivat hieman sitten vuoden 2005. Näille vanhemmille asuinalueille on muuttanut Helsingin sisältä 66–72 prosenttia kaikista alueille muuttajista. Viiden kilometrin etäisyydeltä on muuttanut 40 prosenttia tulomuuttajista.

Jätkäsaareen ja Kalasatamaan on muuttanut keskimäärin iältään, äidinkieleltään ja koulutustaustoiltaan hyvin samankaltainen ensimuuttajien joukko. Molemmat alueet ovatkin merellisiä, urbaaneja kaupunginosia laajenevan kantakaupungin reunoilla ja niihin rakentunut asuntokanta käsittää jo heti alussa monipuolisesti eri asuntojen hallintamuotoja omistus- ja vuokra-asunnoista opiskelija-asuntoihin ynnä muihin. Jätkäsaari on kuitenkin houkutelut hieman enemmän kaupungin sisältä muuttaneita lapsiperheitä ja 30–39-vuotiaita aikuisia, kun Kalasatamaan on puolestaan muuttanut enemmän opiskelukuikäisiä (18–29 vuotiaita aikuisia), joista osa on varmasti hakeutunut alueelle rakentuneisiin opiskelija-asuntoihin. Jätkäsaaren opiskelija-asunnot houkuttelevat todennäköisesti myös nuorempia muuttajia, mutta voi olla, että rauhallisemman mielikuvan luova merellinen sijainti on enemmän iäkkäämmän ja merimaisemaa toivovan muuttajan mieleen: esimerkiksi Jätkäsaareen muuttaneiden espoolaisten osuus on huomattavasti suurempi kuin Kalasatamaan. Kalasatama puolestaan sijaitsee aivan pubikulttuuristaan ja kaupunkitapahtumistaan tunnetun Kallion tuntumassa, mikä saattaa olla luontevampi vaihtoehto nuoremmalle muuttajalle.

Vallilan Konepajan alue eroaa vertailluista alueista niin kaupunkirakenteen sisäisellä ja kompaktilla sijainnillaan kuin tulomuuttajien nuorekkaalla rakenteella (alueelle on muuttanut keskimääräistä enemmän 18–29 vuotiaita aikuisia). Tulosta selittänee pitkälti tulomuuttojen vähäinen määrä ja alueelle valmistuneet, nuorille suunnatut vuokra-asunnot.

Vanhemmat asuinalueet ovatkin houkuttelleet enemmän muuttoja muualta maasta. Vetovoimaisena läheltä tulevien muuttojen osalta pysytellyt ja nuorempaa, koulutetumpaa sekä ruotsinkielistäkin väestöä enemmän houkuttanut Arabianrannan alue näyttäytyy rakentuvien Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden kanssa alueellisesti hyvin samankaltaisena. Arabianranta sijaitsee korkeakoulukeskittymän ja meren välittömässä läheisyydessä ja on raitiovaunuyhteyksiensä puolesta eräänlainen kantakaupungin jatke. Aikavälillä 2010–2014 alueelle valmistui paljon omistusasuntoja. Asuntokanta, sijainti ja Arabianrannan status kantakaupungin jatkeena ovat voineet vaikuttaa siihen, että vanhoista alueista Arabianrantaan on hakeutunut eniten korkeakoulutettuja. Aurinkolahteen on muuttanut keskimäärin iäkkäämpiä muuttajia ja Latokartanoon puolestaan keskimäärin nuorempaa väkeä, sillä aikavälillä lähes joka viides uusi asukas on ollut alaikäinen lapsi.

Latokartanoon ja Aurinkolahteen muuttaa eniten henkilöitä, joilla ei ole tutkintoa tai se on korkeintaan keskiasteen tutkinto. Enintään keskiasteen tutkinnon suorittaneita muuttajia päätyy paljon Arabianrantaan, mitä selittää muuttajien nuori ikärakenne. Samalla Arabianrannan alue kerää myös tutkituista vanhoista alueista eniten korkeakoulutettuja, joiden osuus tulomuuttajista on 30 prosenttia.

Suurin osa tämän tutkimuksen muuttajista puhuu äidinkielenään suomea. Suurempia alueiden välisiä eroja löytyy: Arabianrantaan muuttaneista yli joka kymmenes on ruotsinkielinen ja Aurinkolahteen sekä Latokartanoon muuttaneista noin viidennes puhuu vierasta kieltä. Vieraskieliset muuttavat Aurinkolahteen ja Latokartanoon paitsi ulkomailta, myös kaupungin sisältä, muualta pääkaupunkiseudulta ja muualta maasta. Arabianrantaan muuttavat vieraskieliset tulevat pääosin ulkomailta. Ulkomailta muuttavien joukossa on myös paljon suomenkielisiä, jotka ovat todennäköisesti paluumuuttajia.

SAMMANDRAG

Av migrationsströmmarna i Helsingfors handlar största delen om flyttande inom staden. Trots att det flyttar folk från stora delar av Finland till bostadsområdena i Helsingfors vet vi på grund av statistik och tidigare forskning och utredningar att en stor del av inflyttningen till bostadsområdena kommer nära ifrån.

Denna undersökning analyserar inflyttandet till nya bostadsområden i Helsingfors. De nya bostadsområdena företräds här av de stora byggprojekten i Busholmen, Fiskehamnen och Maskinverkstadens område i Vallgård. Undersökningen klarlägger i vilken mån de första inflyttarna i områdena kommer från närliggande bostadsområden och stadsdelar. Dessutom jämförs den nyliga inflyttningen med den ursprungliga inflyttningsstrukturen i nyligen färdigbyggda områden och ännu ofullbordade lite äldre bostadsområden. De här lite äldre bostadsområdena var desamma som vid en undersökning år 2005, nämligen Arabiastranden, Solvik och Ladugården. För alla de områden vi jämförde analyserade vi också i korthet flyttarnas ålder, modersmål och utbildningsgrad.

Åren 2012–2014 gjordes sammanlagt omkring 5 500 inflyttningar till de bostadsområden som håller på att uppstå i Busholmen, Fiskehamnen och Maskinverkstaden. Vår undersökning indikerar att bostadsbytena har en starkare lokal förankring i nya än i gamla bostadsområden. Över 70 procent av de som flyttat till de nya områdena hade flyttat inom Helsingfors. Ungefär hälften av inflyttningarna till Fiskehamnen och Busholmen kom högst fem kilometer därifrån, alltså i praktiken från närliggande stadsdelar. För Maskinverkstadens del kom hälften av inflyttarna lite längre ifrån.

Bland de som flyttat till Arabiastranden, Ladugården och Solvik åren 2010–2014 minskade andelarna av de som flyttat nära ifrån lite jämfört med år 2005. Till dessa lite äldre bostadsområden flyttade 66–72 procent från någon annan del av Helsingfors. Från fem kilometers radie flyttade 40 procent av inflyttarna.

De som flyttat till Busholmen eller Fiskehamnen är i genomsnitt en mycket homogen skara beträffande ålder, modersmål och utbildningsgrad. Båda områdena är havsnära, urbana stadsdelar i kanten av en expanderande innerstad, och det byggnadsbestånd som där uppstått är redan från början mångsidigt med olika upplåtelseformer allt från ägar- och hyresbostäder till studentbostäder med mera. Busholmen har dock lockat till sig lite mera barnfamiljer och 30–39-åriga vuxna inom Helsingfors, medan det till Fiskehamnen flyttat mera unga vuxna i studieåldern (18–29-åringar), varav en del säkert sökt sig till studentbostäderna där. Sannolikt drar studentbostäderna även i Busholmen till sig yngre flyttare, men det kan hända att Busholmens lugna havsnära läge i högre grad drar till sig äldre flyttare som vill bo vid havet: som exempel är andelen esbobor klart större bland de som flyttar till Busholmen än till Fiskehamnen. Sistnämnda ligger för sin del alldeles nära Berghäll, som är känt för sin pubkultur och sina stadsjippon och som därför kan vara ett naturligare alternativ för yngre flyttare.

Området Maskinverkstaden i Vallgård avviker från de andra jämförda områdena genom dels sitt kompakta fastlandsläge, dels inflyttarnas ungdomliga struktur (dit har flyttat mera 18–29-åringar än genomsnittligt). Detta torde i ganska hög grad förklaras av det ringa antalet inflyttningar och av de hyresbostäder avsedda för unga som byggts i området.

De äldre bostadsområdena har lockat till sig mera flyttande från övriga Finland. Arabiastranden, som brukat vara attraktivt för närflyttningar och som dragit till sig mera yngre och högre utbildat och även svenskspråkigt folk, påminner som område mycket om bos-

tadsområdena som nu håller på att uppstå i Fiskehamnen och Busholmen. Arabiastranden ligger i omedelbar närhet till ett högskolkomplex och till havet, och är med sina spårvagnsförbindelser något av en fortsättning på innerstaden. Åren 2010–2014 byggdes där mycket ägarbostäder. Det kan hända att Arabiastrandens bostadsbestånd, läge och status som en förlängning av innerstaden har inverkat på att området är det som dragit till sig mest högt utbildade bland de äldre områden som vi granskat. Till Solvik har det i genomsnitt flyttat äldre, och till Ladugården yngre folk. Var femte som under nämnda år flyttade till Ladugården var ett minderårigt barn.

Till Ladugården och Solvik flyttar den största andelen sådana som saknar examen eller som har examen på högst mellannivå. Andelen inflyttare som har examen på högst mellannivå är stor i Arabiastranden, vilket förklaras av flyttarnas ungdomliga åldersstruktur. Samtidigt attraherar Arabiastranden den största andelen högskoleutbildade bland de äldre områden vi studerade: 30 procent av inflyttarna.

Största delen av de flyttare som granskats i denna studie talar finska som modersmål. Det finns större skillnader mellan områdena: mer än var tionde som flyttat till Arabiastranden är svenskspråkig, medan ungefär en femtedel av dem som flyttat till Solvik eller Ladugården har ett främmande modersmål. De med främmande modersmål flyttar till Solvik och Ladugården dels från utlandet, men också från övriga Helsingfors, huvudstadsregionen eller Finland. De med främmande modersmål som flyttar till Arabiastranden kommer främst från utomlands. Bland dem som flyttar in från utlandet finns också många finskspråkiga, som sannolikt är återflyttare.

SUMMARY

The majority of migration in Helsinki is migration within the city. Despite the fact that Helsinki attracts people from all over Finland, statistics and previous studies indicate that a large proportion of migration to Helsinki districts originates from other districts nearby.

The present study analyses migration to new housing areas in Helsinki. In this study, the new housing sites comprise the large housing projects underway in the Jätkäsaari, Kalasatama and Konepaja (in Vallila) areas. It investigates the extent to which the first people moving into new neighbourhoods come from nearby neighbourhoods and districts. In addition, the study compares the more recent migration structure of completed or recently completed neighbourhoods with the structure of the initial people moving in. These slightly older areas were the same as in an earlier study conducted in 2005, namely Arabianranta, Aurinkolahti and Latokartano. For all the areas that we compared, we also made a brief analysis of the age, language and education of migrants.

In 2012–2014, a total of around 5,500 residents moved in the new neighbourhoods being built in Jätkäsaari, Kalasatama and Konepaja. Our study suggests that people moving to these areas are more likely to originate from a close proximity than the people moving to older areas. Over 70 per cent of those moving to the new neighbourhoods originated from other areas of Helsinki. About half of the residents moving to the Kalasatama and Jätkäsaari neighbourhoods came from within a one kilometre radius. In the case of Konepaja, half of the incoming residents came from slightly farther away.

In the cases of Arabianranta, Latokartano or Aurinkolahti in 2010–2014, the proportion of people moving in from close proximity decreased somewhat compared with 2005. To these slightly older housing neighbourhoods, 66–72 per cent moved from other parts of Helsinki. 40 per cent of people originated from within a five kilometre radius.

The people moving to Jätkäsaari or Kalasatama are, on average, a very homogeneous group in terms of age, language and education level. Both areas are waterfront, urban districts on the fringe of an expanding inner city, and their housing stock has from the very start provided varied tenure statuses including owner-occupied and rented housing as well as student housing. Jätkäsaari, however, has attracted slightly more families with children and 30–39-year-olds from within Helsinki, while Kalasatama has appealed more to young adults (18–29-year-olds), some of whom must have been attracted by the student housing in the area. In Jätkäsaari, too, student housing is likely to attract younger people, but it is possible that the more peaceful waterfront setting of Jätkäsaari is more appealing to slightly older people wishing to live by the sea. For example, the proportion of people moving from Espoo is clearly larger among those who move to Jätkäsaari than those moving to Kalasatama. The latter lies quite near the Kallio district known for its pubs and urban events and which, consequently, can be a more natural alternative for younger people.

The Konepaja area in the Vallila district differs from the other areas compared in this study, partly by its compact inland location, partly the young age structure of those moving there (more 18–29-year-olds than average). This finding is probably explained largely by the small number of people moving in and by the rented dwellings for young people built in the area.

In general, the older neighbourhoods have attracted more people from the rest of Finland. Arabianranta is a slightly older neighbourhood usually popular among people moving in from its vicinity. It is also more attractive to younger and more educated individu-

als, and has a higher-than average proportion of Swedish-speakers. These characteristics contribute to the idea that Arabianranta as a neighbourhood resembles more those now rising in Kalasatama and Jätkäsaari. Arabianranta lies next to a university complex and the sea, and with its tram connections, it is something of an extension of the inner city. In 2010–2014, many owner-occupied dwellings were built in the area. Possibly it is Arabianranta's housing stock, location and status as an extension of the inner city that have made it the neighbourhood that, among the older neighbourhoods that we studied, has attracted most movers with a high education. Aurinkolahti has, on average, attracted older and Latokartano younger people. Every fifth mover to Latokartano during the above years was a minor child.

Latokartano and Aurinkolahti attract the largest proportion of people with no degree or only a secondary school degree. A notable proportion of people with only a secondary school degree have moved to Arabianranta, which is explained by the young age structure of the people moving in. At the same time, Arabianranta is the older neighbourhood that attracts the largest proportion of university-level educated individuals: a total of 30 per cent of people moving in.

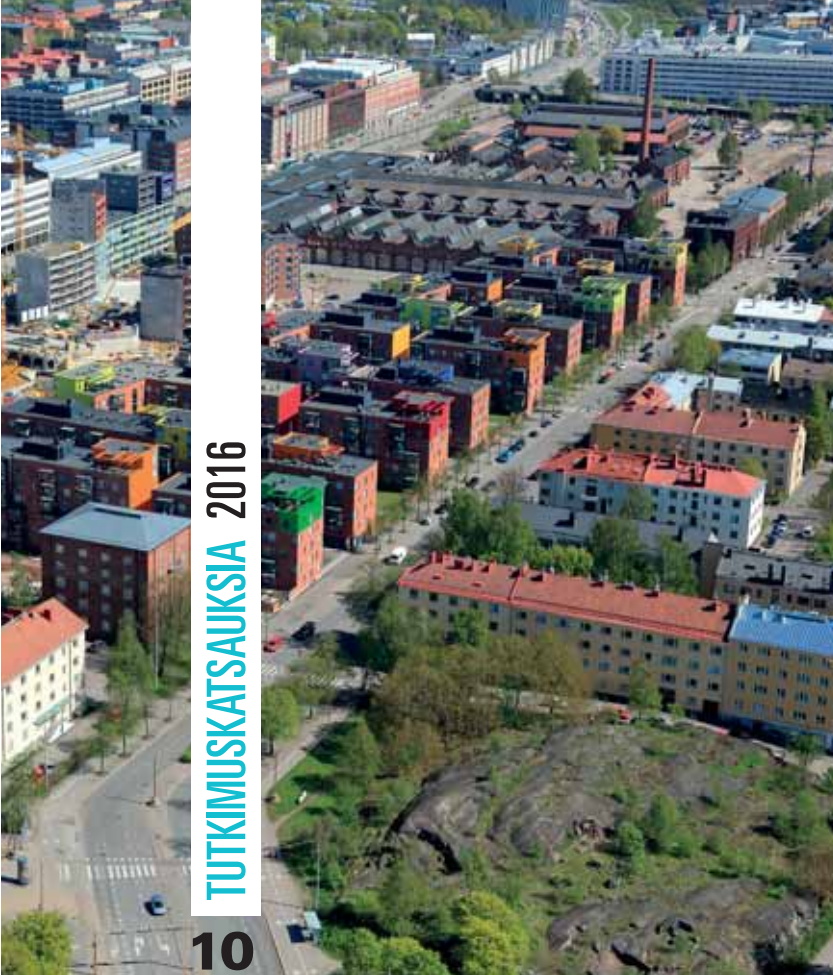
Most people who moved to the study areas have Finnish as their mother tongue. Bigger differences between neighbourhoods can be found: more than one in ten movers to Arabianranta has Swedish as their mother tongue, whilst around one-fifth of movers to Aurinkolahti or Latokartano have a foreign language as their mother tongue. Those with non-domestic mother tongue move to Aurinkolahti or Latokartano from abroad, but also from the rest of Helsinki, the Helsinki Metropolitan Area and the rest of the country. Those with a non-domestic mother tongue who move to Arabianranta mostly come from abroad. Those moving from abroad also include many people with Finnish as their mother tongue, probably expatriates returning to Finland.

LÄHTEET

- Ala-Outinen, A. (2010).** *Hyvinvoinnin tukiverkko koetuksella. Helsingin palveluvirastojen toiminta kaupunginosien eriytymisen ehkäisemiseksi.* Tutkimuksia 2010:3. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.
- arabianranta.fi (2016).** *Arabianrantaan kohoaa ainutlaatuinen osaamis- ja elämiskeskus* <http://www.arabianranta.fi/info/arabia_alueena/>
- Aro, T. (2013).** *Kuuden suuren kaupunkiseudun demografinen kilpailukyky. Muuttoliikkeen määrä ja rakenne suurilla kaupunkiseuduilla 2000-luvulla.* 70s. <http://www3.jkl.fi/blogit/erityisselvitys/wp-content/uploads/eritsel/2013/10/Kuuden-suuren-kaupunkiseudun-demografinen-kilpailukyky_8.10.2013.pdf>
- ATO-rekisteri 2016.** *Helsingin kaupunginkanslia.*
- Axelson, C. (1984).** *Familj och social förankring.* Teoksessa: Eriksson R ja Åberg R; *Välfärd i förändring.* Prisma Förlag.
- Champion, T., S. Fotheringham, P. Rees, P. Boyle & J. Stillwell (1998).** *The Determinants of Migration Flows in England: a Review of Existing Data and Evidence.* Department of Geography, University of Newcastle upon Tyne. 200 s.
- Clark W.A.V. & Y. Huang (2003).** *The Life Course and Residential Mobility in British Housing Markets.* *Environment and Planning A* 35: 2, 323–339.
- Espoon kaupunki (2014).** *Väestönmuutokset 2014.* Tietoisku 8/2015. <[http://www.espo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Vaesto_ja_vaestonmuutokset/Vaestonmuutokset\(419\)](http://www.espo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Tilastot_ja_tutkimukset/Vaesto_ja_vaestonmuutokset/Vaestonmuutokset(419))>
- Fischer P.A. (1999).** *On the Economics on Immobility.* Verlag Paul Haupt, Bern.
- Helsingin Aurinkolahtiseura (2016).** <<http://aurinkolahtiseura.fi/info>>
- Helsingin kaupungin tietokeskus (2015).** *Helsingin rakennustuotanto käyttötarkoituksen mukaan.* Aluesarjat.
- Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus (2012).** *Kotikaupunkina Helsinki. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2012.* Talous- ja suunnittelukeskus / kehittämisosasto ja MA-ohjelmasihteeristö. Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 21/2012. 84s.
- Henriksson, R. & T. Meuronen (2015).** *Asuinrakennusten hallintamuotokartta 2015.* Helsingin kaupunginkansilan talous- ja suunnitteluosasto, strategiat ja kehitys.
- Hidalgo Carmen M. & B. Hernandez (2001).** *Place Attachment: Conceptual and empirical Questions.* *Journal of Environmental Psychology* 21, 273–281. <<http://psy21.uma.es/documentos/documentos/documento-66.pdf>>
- Häkkinen, I. (2000).** *Muuttopäätös ja aluevalinta Suomen sisäisessä muutossa.* VATT tutkimuksia 65. 72 s. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki. <http://www.vatt.fi/file/vatt_publication_pdf/t65.pdf>
- Jaakola, A. (2005).** *Paikallisuus asunnon vaihdossa.* 8s. Teoksessa: *Ajankohtaisia asumisen teemoja. Näkökulmia Helsingin asuntokannan ja väestörakenteen kehittymiseen.* Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 6:2005.
- Juntto, A. (2008).** *Asumisen muutos ja tulevaisuus.* Rakennetarkastelu: erilaistuva asuminen. Osaprojekti 1. *Suomen ympäristö* 33:2008.
- Kahila, M. (2005).** *Punaista tupaa etsimässä? Lapsiperheiden asumispreferenssit ja muuttotoiveet pääkaupunkiseudulla.* 93 s. Julkaisematon Pro Gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, Maantieteen laitos.
- Korkiasaari, J. & I. Söderling (1994).** *Muuttoliike.* s. 226–264 teoksessa Koskinen, S., T. Martelin, I-L. Notkola, V. Notkola, K. Pitkänen (toim.) (1994). *Suomen väestö.* Gaudeamus, Helsinki
- Korkiasaari J. & I. Söderling (2007).** *Muuttoliike.* Teoksessa Koskinen S., T. Martelin, I-L. Notkola, V. Notkola, K. Pitkänen, M. Jalovaara, E. Mäenpää, A. Ruokolainen, M. Ryyänen

- & I. Söderling (toim.)(2007). *Suomen väestö*. 2. uudistettu laitos. 239–270. Helsinki: Gaudeamus.
- Kytö, H., M. Kral-Leszczynska, K. Koistinen & L. Peura-Kapanen (2016)**. *Muuttovirtojen vaikutus alueelliseen eriytymiseen pääkaupunkiseudulla. Tutkimus alueiden välisistä muuttovirroista*. Helsingin yliopisto, Poliitiikan ja talouden tutkimuksen laitoksen julkaisuja 1:2016. Helsinki.
- Kytö, H. & J. Väliniemi (2009)**. *Pääkaupunkiseudun muuttovirrat muutoksessa*. 79 s. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisuja 3/2009. Kuluttajatutkimuskeskus, Helsinki.
- Laakso, S. (1995)**. *Muuttoliike Helsingin seudulla*. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 8:1995. Helsingin kaupunki. 117 s.
- Lampi, P. (2005)**. *Helsingin Vuosaari, Nordsjö – kaupunginosan historia, nykypäivä ja tulevaisuus*. Vuosaari-Seura ry, Helsinki. 295 s.
- Lee, E. S. (1966)**. *A Theory of Migration*. Demography 3:1. 47–57.
- Mäenpää, P. (2007)**. Asukaskokemus: avaraa urbanismia välikaupungissa. Teoksessa Kangasoja, Jonna & Harry Schulman (toim.). *Arabianrantaan! Uuden kaupungin mairinnousu. Arabianranta – Rethinking Urban Living*. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki. 288 s.
- Niedomysl, T. (2011)**. *How Migration Motives Change over Migration Distance: Evidence on Variation across Socio-Economic and Demographic Groups*. 843–855 s. Regional Studies, Vol 45.6.
- Nuotio, A-K. (2006)**. *Aurinkolahti - merellinen asuinalue viihtyisine julkisine alueineen Helsingin Vuosaarissa*. Betoni-lehti 3/2006, 42–46. Helsinki: Betoniteollisuus ry. <http://betoni.com/wp-content/uploads/2015/10/BET0603_s42-46.pdf>
- Oswald, A. J. (1997)**. *A conjecture on the explanation for high unemployment in the industrialized nations*, University of Warwick, Discussion Papers 485.
- Stjernberg, M. (2010)**. *Muuttoliike ja vetovoimatekijät Helsingissä – Kyselyaineiston analyysi*. Pro Gradu tutkielma. Helsingin yliopisto geotieteiden ja maantieteen laitos, maantieteen osasto.
- Tilastokeskus (2015)**. *Kuntien välisen muuttoliikkeen tulomuutto tulokunnan, muuttaneiden iän ja kielen mukaan lähtökunnittain 2015*. Muuttoliike.
- Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus (2016)**. *Helsingin väestö sukupuolen, iän ja äidinkielen mukaan 1.1. Aluesarjat*.
- Tilastokeskus (2016a)**. *Väestönmuutokset*. Aluesarjat.
- Tilastokeskus (2016b)**. *Muuttoliike ja väestönmuutokset*. Tilastotietokannat.
- Tilastokeskus (2016c)**. *Kaikki väestönmuutokset alueittain 1987–2015*. Tilastotietokannat.
- Tilastokeskus (2016d)**. *Helsingin asunnot talotyyppin, hallintaperusteen ja käytössäolotilanteen mukaan 31.12*. Aluesarjat.
- Tilastokeskus (2016e)**. *Helsinki: Muuttaneet iän mukaan*. Aluesarjat.
- Uutta Helsinkiä (2016)**. Alueet. <www.uuttahelsinki.fi/fi/alueet>
- Vantaan kaupunki (2015)**. *Vantaan väestö 2014/2015*. Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö. <http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/117563_Vaestoraportti_2015.pdf>
- Vilkama, K. (2011)**. *Yhteinen kaupunki, eriytyvät kaupunginosat? Kantaväestön ja maahanmuuttajataustaisen väestön alueellinen eriytyminen ja muuttoliike pääkaupunkiseudulla*. Tutkimuksia 2011:2. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.
- Vilkama, K., S. Ahola & M. Vaattovaara (2016)**. *Välttelyä vai vetovoimaa? Asuinympäristön vaikutus asuinalueilla viihtymiseen ja muuttopäätöksiin pääkaupunkiseudulla*. Tutkimuksia 2016:4. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.
- Yle (2013)**. *Kaikki muuten ok vain palvelut puuttuvat*. <http://yle.fi/uutiset/kaikki_muuten_ok_vain_palvelut_puuttuvat/6652308>
- Ylä-Anttila, T. (2010)**. *Sosiaalista sekoittamista vai kilpailukykyä? Vuosaaren Aurinkolahti uudenlaisen asuntopolitiikan ilmentymänä*. Kandidaatintutkielma. Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta.

Tekijä(t) Väliniemi-Laurson, Jenni & Alsuhail, Faris		
Nimike Uuteen kotiin läheltä Paikallisuus asunnonvaihdossa Helsingin uusilla asuinalueilla		
Julkaisija (virasto tai laitos) Helsingin kaupungin tietokeskus	Julkaisu-aika 2016	Sivumäärä, liitteet 70
Sarjan nimike Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupungin tietokeskus		Osanumero 2016:10
ISSN(painettu) 1455-7266 ISSN(verkossa) 1796-7236	ISBN(painettu) 978-952-331-189-3 ISBN(verkossa) 978-952-331-190-9	Kieli fin, swe, en
Tiivistelmä <p>Helsingin muuttovirroista suurin osa on kaupungin sisäistä muuttoa. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Helsingin uusin asuinalueiden muuttovirtoja tulomuuttojen osalta vuosina 2012–2014. Uusia alueita edustavat Jätkäsaari, Kalasataman ja Vallilan konepajan alue. Tutkimuksessa selvitetään, missä määrin ensimmäiset muuttajat uusille alueille tulevat läheisiltä asuinalueilta. Lisäksi verrataan hieman vanhempien asuinalueiden tulomuuttorakenteen muutosta alueiden ensimuuttoihin nähden. Vanhempia alueita edustavat Arabianranta, Aurinkolahti ja Latokartano, joiden osalta aineisto kattaa vuodet 2010–2014. Kaikilta tutkimukseen valituilta alueilta tarkasteltiin myös lyhyesti muuttajien ikä-, kieli- ja koulutusrakennetta.</p> <p>Tämän tutkimuksen mukaan asunnonvaihdon paikallisuus on vahvempaa uusilla kuin vanhoilla asuinalueilla. Yli 70 prosenttia uusille alueille muuttaneista oli muuttanut Helsingin sisäältä. Noin puolet Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden tulomuutoista oli lähtöisin viiden kilometrin etäisyydeltä eli käytännössä viereisistä kaupunginosista. Konepajan kohdalla puolet muuttajista tuli hieman kauempaa. Arabianrannan, Latokartanon ja Aurinkolahden läheltä muuttaneiden osuudet putosivat hieman sitten vuoden 2005. Näille vanhemmille asuinalueille on muuttanut Helsingin sisäältä 66–72 prosenttia kaikista alueille muuttajista. Viiden kilometrin etäisyydeltä on muuttanut alle puolet tulomuuttajista.</p> <p>Jätkäsaareen ja Kalasatamaan on muuttanut keskimäärin iältään, äidinkieleltään ja koulutustaustoiltaan hyvin samankaltainen ensimuuttajien joukko. Alueet sijaitsevat kantakaupungin reunoilla ja niiden asunnot edustavat monipuolisesti eri hallintamuotoja. Jätkäsaari on kuitenkin houkuttellut hieman enemmän kaupungin sisäältä muuttaneita lapsiperheitä ja kolmekymppisiä, kun Kalasatamaan on puolestaan muuttanut enemmän opiskelukaikaisia. Konepajan alue eroaa vertailluista alueista niin kaupunkirakenteen sisäisellä ja kompaktilla sijainnillaan kuin alle kolmekymppisten tulomuuttajien nuorekkaalla rakenteella.</p> <p>Vanhemmat asuinalueet houkuttelivat enemmän muuttoja muualta maasta. Arabianrannan alue näyttäytyy kuitenkin Kalasataman ja Jätkäsaaren alueiden kanssa samankaltaisena. Aurinkolahteen on muuttanut keskimäärin iäkkäämpiä muuttajia. Latokartanoon muuttaneista lähes joka viides uusi asukas on ollut alaikäinen lapsi. Latokartanoon ja Aurinkolahteen muuttaa myös eniten henkilöitä, joilla ei ole tutkintoa tai se on korkeintaan keskiasteen tutkinto. Enintään keskiasteen tutkinnon suorittaneita muuttajia päätyy paljon Arabianrantaan, mitä selittää muuttajien nuori ikärakenne. Suurin osa tämän tutkimuksen muuttajista puhuu äidinkielenään suomea. Eroja kuitenkin löytyy: Arabianrantaan muuttaneista yli joka kymmenes on ruotsinkielinen ja Aurinkolahteen sekä Latokartanoon muuttaneista noin viidennes puhuu vierasta kieltä. Ulkomailta muuttavien joukossa on myös paljon suomenkielisiä, jotka ovat todennäköisesti paluumuuttajia.</p>		
Asiasanat muuttoliike, asuminen, tulomuutto, Kalasatama, Jätkäsaari, Konepaja, Aurinkolahti, Latokartano, Arabianranta		
Hinta hinnaston mukaan	Jakelu puh. 09 310 36293	
Myynti Tietokeskuksen kirjasto, Siltasaarenkatu 18–20 A, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 09 310 36377		

UUTEEN KOTIIN LÄHELTÄ

Paikallisuus asunnonvaihdossa Helsingin uusilla asuinalueilla

Helsingin muuttovirroista suurin osa on kaupungin sisäistä muuttoa. Vaikka Helsingin asuinalueet keräävät muuttajia laajasti ympäri Suomea, tiedetään tilastojen ja aiempien tutkimusten sekä selvitysten perusteella lähimuuttojen kattavan suuren osuuden kaikesta asuinalueille suuntautuvasta tulomuutosta.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Helsingin uusien asuinalueiden muuttovirtoja tulomuuttojen osalta. Uusia alueita edustavat Jätkäsaaren ja Kalasataman laajemmat aluerakentamiskohteet sekä Vallilan konepajan alue. Tutkimuksessa selvitetään, missä määrin ensimmäiset muuttajat uusille alueille tulevat lähiesiltä asuinalueilta ja kaupunginosista. Lisäksi verrataan vastikään valmiiksi rakentuneiden tai rakentumassa olevien, hieman vanhempien asuinalueiden tulomuuttorakenteen muutosta alueiden ensimuuttoihin nähden. Vuonna 2005 tehtyä tutkimusta mukailleen, tarkasteluun valittiin Arabianrannan, Aurinkolahden ja Latokartanon alueet. Kaikilta tutkimukseen valituilta alueilta tarkasteltiin myös lyhyesti muuttajien taustatietoja iän-, kielen- ja koulutuksen osalta.

Julkaisutilaukset

p. 09 310 36293

Internet

www.hel.fi/tietokeskus